

پروژهی تیشك - 47

کوچ

کۆمەلە چىرۆكىكى واقىعىي كۆمەلایەتىيە

يوسف حاج ئەممەد

لە عەربىيەوە

كاوه مەھەد شاربازىرى

ناوی کتیب: کۆچ (کۆمەله چىزكىنى واقعىيى كۆمەلایەتىيە)

نووسىنى: يۈسۈف حاج ئە حمەد

وەرگەپانى: كاوه محمد شارباژىرى

ژمارە سپاردن: ژمارە (۱۲۱۸) سالى (۲۰۰۹)

نۇزىدى چاپ: يە كەم

سالى چاپ: ۲۰۰۹

نەخشىزى بىرگو ناوهوه: فازل قەرداغى

لە بالۇكراوه كانى: پىرۇزى (تىشك)، ژمارە (۴۷)

ناونىشانى پىرۇز لىسىر تۈپى ئىنتېرىئىت:

www.tishkbooks.com

ئىمەيلى پىرۇز:

info@tishkbooks.com

tishkbooks@yahoo.com

دیاری و پیشکەشە

- بهسەرچەم خوینەرانى ھاوزمانم ..
- بەشەیداياني ھەق و راستى بەوانەی ھەردەم بەدوای زانستدا دەگەرپىن و خۇيانى لى بەھەرمەند دەكەن و دېبىنە رۇناڭى بۇ گەل و ولاتەكەيان.
- بەوانەی يەك حەرفىيان فيئر كردم.
- بەھاودل و دۆستانەي كە درىغىان نەكردووه لە ھاوكارى كردىم.
- بەوانەی ھاندەرم بۇون.

بۇ ھەدرىيە ئەلموانە پیشکەشە

پیشەکی

الحمد لله الصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه

کۆچ بەسەرھاتى ژيانى ئەو كەسانەيە كە ساتەكانيان لە بى ئاگايىدا
بەسەر دەبرد، بەلام دەركەوتى تىشكىكى بچوکى پۇشنايى خوايى ئەوانى
بەرهو كاروانى خواناسى ھىئىنایەوە .. كۆچ خەمى ئەوانە لە كۆل دەگرىت
دوای گەرانەوە يان بۆ ژىز سېبەرى دادو يەكسانى لە ھەولى كاركىدى
بەردەوامدان بۆ ئاشنا كەدنى كەسانى كرد تا لەو ھەلە و تاوانانە خۆيان
بەدور بگرن .. ئەم بەسەرھاتانە سەرمەشقن بۆ كەسانى تر تا پەند و
ئامۇزىڭاريان لىيۆھ وەرگرن .

خويىنەرلى خۆشەۋىست ..

چىرۇكەكانى ئەم كتىبە باس لە كۆمەلتىك پۇداوى واقىعى دەكتات، لە^٩
زمانى كەسەكانى ناو پۇداوهكان خۆيەوە ئاگادارى بەسەرھاتەكان دەبين
بە ھيواي ئەوهى بېتىتە ياد خەرەوە يك بۆ ھەمو لايەكمان و سوودىلى
وەرگىرين لە ژيانى پۇزانەماندا وەك خواى بالادەست دەفرەرمۇيت { فَذَكْرٌ إِن
نَفَعَتِ الذِّكْرَ } الأعلى .

مرۇقەكان توشى ھەلە و لادان دەبن بەلام سەرەنظام كەسانىك كە
خواى گەورە نورى ھيدايەت دەخاتە دلىانەوە دىنەوە سەر سفرەي
خواناسى .

ئەم چىرۇكانە باس لەو كەسانە دەكتات كە خواى گەورە بە ھۆكاريڭ

پىگاي هيداياتى بۆ كردونه ته و له ساتييىكدا وازيان له سەرپىچى هيئناوه و
بە رو لاي خوا گەراونه ته و سەرەنجام له زيانى دوايياندا سەركەوتتوو
سەرفراز بون.

ئەوهى كە ماوه باسى بكم سەرچاوهى ئەم چىرۆكانه لە هەردوو
كتىبى (دموع تائبه) و (حسن الخاتمه) وەرگىراون.

ئەمە يەكەم بەرگە و نۆبەرهىي .. دىيىتە دىدارتاتان بە ئومىدى رەزا بونى
خوا و ببىتە مايهى پەند و ئامۇرگارى بۆ ھەموولايەك.

والله المستعان

شارباژىرى

٢٠٠٨/١٢/١٠

فرمیسکی پەشیمانی

کۆمەلییک روداوی واقعی و راستەقینەیە

لە زمانی کەسەكان خویانەوە

بیرت لەوە كردوتەوە كتىبىيەك بەديارى بەدەيت بە كەسىيەك، بىزانە ئەگەر خوا
بەھۆى تۆوه كەسىيەك بخاتەسەر پىگەي پاست باشتە بۆت لە دونيا و ئەوهى
تىيايەتى.

﴿انت لاتهدى من احبابت ولكن الله يهدى من يشاء﴾

﴿من كانت هجرته إلى الله ورسوله فهجرته إلى الله ورسوله﴾

- تەوبە كردنى پىاۋىيڭ لەسەر دەستى كچە پىنج سالانە كەي.
- تەوبە كردنى كچىكى نەصرانى
- گەرانەوەي ھونەرمەند شمايل
- براي مايكىل جاكسۇن موسىلمان دەبىت
- دراوسى ئى ناو فرۇڭكە كە
- كچە خوپىند كارىكى زانكۇ
- فرمىسکى بالاپوش
- نىعەمەتە كان و تاوان
- پزىشنىكى ئى ئەمرىكى
- بەم جۆرە پروفيسور ولیام موسىلمان بۇو
- موسىلمان بونى كچىكى ئىنگلىزى
- گەرانەوەي خىزانىك بۇ لاي خوا
- توبە كردنى حاجىەك
- خوشترىن چىرۇڭ
- نامەبەك لە كچىكى ئەمرىكىيەوە

تەویه کردنی پیاویک لەسەر دەستى كچە بیئنح سالانە كەمی

لە ریاز داده نیشت ، بى ئاگا و بى هوده رۆژگاری بەسەر دەبرد .. خواناسی و بەندایەتی کردنی بۆ خوای تەنها زۆر كەم بwoo، سالانیکی لە تەمەن گوزھراند بە بى ئەوهی بچیتە مزگۇوت يان سوچدەيدەك بۆ خوا بەریت.

ویستى خوا وەهابوو لەسەر دەستى كچە كەی خۆی تەوبە بکات و بەرەو مەمەلە كەتى رازى بونى خوا هەنگاوشەلگەرتە.

با لىگەرپىن لە زمانى خۆيەوە بەسەر راتە كە بىبىستىن:

وەك خۇوى ھەميشەيیم شەوگارم لە گەلن كۆمەلیک ھاولە خراپ بەسەر دەبرد، ھەتا نزىكى بەرە بەيان بەو حالە دەمامەوە، كاتقان بە يارى و گەممەوە دەگوزھراند .. ژنه كەشم تاڭ و تەنها لە مالەوە دەمايەوە ، بەراسىتى ئازار و نارەحەتى چەشت كە تەنها خواي گەورە خۆی دەزانى گوزھرانى چۆن بwoo، بىزار بwoo بwoo ، خىزانىكى چاڭ و بە وەفا بwoo لەو ماۋەيددا ھەرگىز درېغى نە كەد لە ئامۇزگارى كردىم بەلام من دلەم داخرا بwoo هيچم نەددىبىست.

وەك پىشەي ھەميشەيیم لە درەنگانى شەودا بەرۇ مال بومەوە ، بەناو تارىك و تىزكى شەودا هەنگاوم دەنا ، كاتىزىر سىتى دواي نیوهى شەو بwoo، گەيشتمە مالەوە زانىم كە ژنه كەم و كچە كەم بەخەبەرن، بىدەنگى مالە كەى لە باوهش گرتبۇو، نەچۈمە لايان .. دەرگاي ژوورە كەيانم نەكىدەوە .. بەلکو چۈمە ژورە كەى تەننىشت ئەوان، بۆ لەناوبىرىنى ئەو چەند كاتىزىرە شەو كە ھېشتنما موھ ، چۈم لە بەرامبەر ۋىدىيەكە دانىشتىم و خۆم بە سەير كردنى فلىمى بى شەرمەوە سەرقان كەد. ...

لەناو کاتە پیروزه کاندا خەریکی کاری قىزەون بۇوم ، ئەو کاتانەی کە باشترین کاتى شدو بۇون، کاتى وەرگىرنى نزاكان وەك رەسولى ئەكرەم (صلى الله عليه وسلم) بۆی باسکەردووين "خواي گەورە دىتە ئاسمانى دونيا" و دەفەرمۇيت:

هل من داع فاستجيب له؟ هل من مستغفر فاغفر له؟ هل من سائل فاعطيه؟
لەو کاتە پیروزهدا خواي گەورە دىتە ئاسمانى دونيا و بانگ لە بەندە کانى دەکات: كى نزاى هەيە وەلامى بىدەمە وە؟ كى داواى ليبوردن دەکات تا لەختى خوش بەم؟ كى داواى دەکات تاييدەمە؟

لەو ساتە پیروزانەدا من لەناو دىعەنى قىزەونى فلىيمە کاندا نوقم بۇ بوم، دەرگائى ژوورە كەم كرايەوە، سەيرىم كەم كچە كەم بۇ ئەو هيىشتا نەخەوتبوو، پىنج سالى تەواو نەكربىدوو لە دەم دەرگائى ژوورە كەمدا وەستا و سەرنجىكى پېلە سەرسامى و تۈرەبىي تېڭىرمى كە ھەممۇرى مانا بۇو، پاشان ووتى:
باو كە شەرمە بۇ تۆ لە خوا بىتسە

سى جار ئەم رىستىي دووبارە كرده وە و پاشان گەرايەوە و بە دواى خۆيدا دەرگاكەي داخست، تۇوشى شۆكى كىردىم، گىيىش و كاس بۇوم ناچار ۋىلىپ كەم كۈزاندە وە.

دانىشتم بەلام قىسە کانى ئەو ھۆشى داگىر كىردى بۇوم بەردەوام لە گويمدا دەزرنىڭايە وە ...

باو كە شەرمە بۇ تۆ لە خوا بىتسە ...
دەستى نابۇوه بىنە قاقام و ھەر ئەوهندە بۇو نەيدە كوشتم .
دواى كەوتىم بەلام گېپابۇوه ناو جىڭاكەي
لەو کاتەدا وەك شىئىت ھەلسۇ كەوتىم دەكىد، نازام چىم بەسەردا ھات، بانگ

بیزی دهمه و بهیان به خه بهری هیتام که له بلندگوی مزگدوتە کەی نزیکمانه دەنگی دەھات.

دەنگیک کە دری به تاریکائی و بیدهنگی ئەو شەوه سامناکە دەدا، هیمنی و بیدهنگی ئەو چرکە ساتەی شەوگاری دەشلەقاند و نویز خوینانی بۆ سەر سفرەی خواناسی بازگەپیشت دەکرد ...

دەست نویزم گرت و بدرەو مزگدوت رۆیشتم .. زۆر تامەزرۆ نەبۇوم بۆ نویز کردن بەلام ندو چەند ووشەیە کە له دەمی کچە کەمەوە ھاتەدەر ناخى هەۋاندەم و توشى دلە راواكىی کردم .. باوکە شەرمە بۆ تو لە خوابىرسە ...

قامەت کرا .. مامۆستاي مزگدوت الله ئەکبەرى کرد .. نویز خوینان له دواى مامۆستاوه خۆيان بۆ گەشتى بەندايەتى ئامادە کرد، مامۆستا دەستى بە قورئان خوینىدىن کرد، بە گەيشتە سوچىدە و دانانى ناوچەوامن لە سەر زەھى خۆم بۆ نەگىرا دلەم پې بۇو ... دەستم بە گەريان کرد ، نەمدەزانى ھۆى چىيە ؟ بۆچى دەگرىم ؟ بۆ حەوت سال دەچۈر ئەمە يەكەم جار بۇو سەر بخەمە سەر زەھى و سوچىدە بىمە!

ئەو گەريانە بۆ من سەرەتا يە کى چاڭ بۇو، فرمىسکە کان بونە ھۆى رادان و پاك كىردىنە وەپىسى و دوو رووپى ناو دەرروونم .. دواى ئەوە ھەستىم بە ئارامى و باوھى كرد بە ناو گىانغا دەگەرە .. داوى ئەوە ماوەيەك لە مزگدوت مامەوە بدرەو مال بەرە كەوتم ، خەمۇم لىنە كەدۇت ھەتا ھاتى كاتى چونە سەرکار ھات.

كە چۈرمە ژۈور ھاورييەكەم سەرسام بۇو، ئەمە يەكەم جار بۇو وا زۇو بچەمە

سەرکار ، بەھۆی شەو بىدارى و مانەوە لەگەن ھاواھە خراپە کاغدا بەردەوام درەنگ دەچووەم بەو ھۆيەوە پرسىارى لىكىردم منيش ھەرچىدەك كە شەوی راپىدو روپىدا بۇو ھەمويم بۇ گىرىيەوە ئەۋىش ووتى:

سوپاس گۈزارى خوا بە بەر لەھەي مىدىن رېڭەت بى بىرىت و توش لەسەر ئەو بارە بىت خواى گەورە بە ھۆى ئەم كچە بچوڭدۇھ لەو بىن ئاگايىھ خەبىرى كەرىدىتەوە .

كاتى نىوھەر داوام لە ھاواھە كەم كەد كە يارمەتىم بىدات بچىمەوھ مالن پېشووپىدەك بىدەم چونكە ماوهىيەكى زۆر بۇو نەخەوتىبۇوم.

زۆريش بەتسەوھ بۇوم بۇ بىنىنى كچە كەم كە ھۆى ھېدايدەت و گەرانەوەم بۇو بۇ لای خوا .

كە گەيىشتمە ماللەوە ژنە كەم بە دەم گەرياندۇھ پېشوازى لىكىردم، كاتىك لىيم پېرسى ھەورە بىرسكەيەك لە جەستەي دام:

"كچە كەت مۇد"

ھەوالەكە زۆر قورس بۇو لەسەر دەورنم خۆم بۇ نەگىرا كەۋقە گەريان، خواى گەورە ھەرددەم بەندەكانى تاقىدەكانەوە بۇيە زانىم ئەمەش تاقىكىردنەويەكى خواى بالادەستە بۇ زانىنى پىلەي ئىمان و باوھەرم. دواى ماوهىيەك گەريان ھەستىم بە ئارامىيەكى دەررونى كەد. تەلەفۇنم بۇ ھاوارپىكەم كەد تا بىت بۇ لام و ئەركەم لەسەر سووك بىكەت .

ھاوارپىكەم مەندالەكەي شت و كەنلى كەد و دواى ئەۋەي نويىزمان لەسەر كەد بەرهە سەرقەبران بىردىم .. لە كاتى خىستىنە ناو گۆرەدا ھاوارپىكەم سەيرپىكى كەرم و ووتى:

"گونجاو نىيە كەسىكى تر جەنگە لە خۆت بىخاتە گۆرەوە"

به چاوى پى له فرمىسکەوه باوهشم کرد و له شويتى خۆى له ناو گورە كە رامكىشىا .. له ناخەوه له خواى بالادەست دەپارامەوه كە له رۆزى دوايدا بۆم بکاتە قەلغانىك و له ئاگر بىمارىيەت ، له هەمان كاتدا خواى خاوهن دەسەلات به جوانلىقين شىوه پاداشتى ژنه ئارامگەرە كەم بدانەوه .
بەدەستى خۆم ئەو رۇشنىيەم ناشت كە رېڭىڭى راستى بۇ رۇشنى كەدمەوه ..
ئەو چرايدىيە كە رېڭىڭى نىشاندام لەناو شەۋەزەنگى ئەم ژيانەدا .

تەویه کردنی نەصرانییەک

لەمیسر دەزیا، دواى گەشتیکى پېلە گومان و نارەحدى خواى گەورە
ھیدایەتى دا و بەرهە راستى ملى رىگاي گىته بەر سەنا بەم جۆرە باس لە
يروكە كەى دەكات :

ھەر لە مندالىيە و لەسەر دەمارگىرى بۇ مەسيحى گەورە كرابۇوم وەك
ھەموو ئەوانەي لەسەر ئەپەر كردنەوە يە گەورە بو بۇون، دەبۇو ھەموو يەك
شەمانىيەك لەگەل باوک و دايىكم بچم بۇ كەنيسە بۇ ماچ كردنى دەستى
قەشە كەمان و وتنەوهى سروتە كانى كەنيسە لەگەل ئامادەبۇان و پاشان
گويىگرتەن لە قىشە كاتىيەك ووتارى دەدا و تىايىدا باسى عەقىدەي سيانى دەكىد و
ئامادەبۇانى دلىا دەكردەوە كە كەسانى تر جەڭ لە مەسيحى كارەكانىان قبۇل
نىيە و سەرەنجام بەر خەشمى خوا دەكىون ھەرچەندە كارى چاكەشيان ھەبىت
چونكە "بە بىرۋاي ئەو" ئەوانە بىن باوەرن.

لەگەل ھاوري ئەندازە كەنم گۈيىم لەو قسانە دەگىرت بەلام ھىچ تىنەدە گەيىشتم
، ھەر ئەۋەندەش لەۋى دەھاتە دەر يەكسەر رام دەكردە ناو ھاوري
موسەلّمانە كەنم و يارىم لەگەلدا دەكردىن .. قىشە كانى قەشە كە چاندىنى رېق و
كىنە بۇ لە دلى ئامادەبۇانى كەنيسىدا ھىچ كارىگەرى لەسەر دەرۈونى من
نەبۇو چونكە دونىيە ئەنداز پاکە.

سەنا لە پارىزگاي سويس دەيغۇينىد، بە تىپەر بۇنى رۆژگار گەورە بۇو و
چەند ھاپپىيەكى موسەلّمانى پەيدا كرد ، بەم جۆرە باسيان دەكات :

ئەوان ھەر دەم خاوهەن ئاكارى جوان بۇون ، بەر دەوام وەك خوشك مەھەمەيان
لەگەل دەكىدم و ئەوهى بەلايانەوە گەرنگ نەبۇو جياوازى ئاين بۇو، لە دوايدا
لەمە گەيىشتم كە ئىسلام بەمەبەستى ھەولۇدان بۇ موسەلّمان بۇنى كەسانى تر و

رزگار كردنيان لە تاريکى و گومرايى هانى شوين كەوتوانى دەدا كە هەلسوكەوتى جوان بنويتن لە گەلن ئەو كەسانەى كە موسىلمان نىن "بى باورەن يان لەسەر ئايىنى تون" جىگە لەو ھسانەى كە دژى ئىسلام دەجەنگەن وەك خواى گەورە دەفرمويت: {لَا يَنْهَا كُمُ اللَّهُ عَنِ الْذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ لَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبُرُّوهُمْ فَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ} المحتنە.

يەكىك لە ھاولە كامن ھەرچەندە موسىلمان بۇو بەلام دۆستايەتى نىۋانمان زۇر بەھىز بۇو ، بەردهوام پىكەوە بۇوين مەگەر لەو كاتانەى كە وانەى ئايىن بوايە لە يەكتىر جىا دەبويندۇھ .. سەرجمەن ئەو فيرخوازانەى كە مەسيحى بۇون مامۆستايەكى تايىەتىن ھېبۇو وانەى مەسيحى بى دەوتىن

زۇر دەترسام لەھەنە پرسىيار لە مامۆستاكەم بىكەم (نەك مامۆستا تورە يېت) لە بارەئى ئەو بۆچۈنەى كە مەسيحىيە كان موسىلمانان بە بى باور سەير دەكەن ، لە كاتىكىدا موسىلمانان خاوهنى كۆمەللىك رەوشى جوانن ... رۆزىك ورەم پەيدا كەد و باسە كەم در كاند لە كاتىكىدا پرسىيارە كەم مامۆستاكەمى توشى شۆك كەد بەلام بەدەم پىش خوادنەوەوە و زەردىخەنە يەكى ساردىھە ووتى: تۆ بچىكۈلەي ھىشتىا لە دونيا نەگەيشتى، بەم دىاردە بچو كانە ھەلەمە خەلەتى و ئەو راستيانە لەبىر مەكە كە ئىمەھى گەورە لەسەر موسىلمانان دەيزانىن ...

ھىچم نەووت، ھەرچەندە وەلامە كەى نابابەتىانە بۇو و قايىلى وەرگىتن نەبۇو، دواى تىپەر بۇنى ماوەيەك بەسەر ئەمەدا ھاۋىيەكى خۆشە ويستم بە مالەوە چۈون بۆ قاھىرە .. رۆزى جىابوندۇھ زۇر گرىيائىن و دىارى و يادەوەرەمان

لەگەل يەكىدا گۇرپىوه، بەلام ھاۋىيەم وەك بەلگىدەك لەسەر قولى و گەورەبى ھاۋىيەتى بە دواى دىارىيەكى بە نرخ و گەورەدا گېرا ھەتا يىكاڭە خەلات و بىداتىن بۆ ئەمەش قورئانىكى وەك خەلات پىدام كە لەناو سىدو فىكى بچوکى قەيەدا بۇ بىرى و وتم:

بىرم لەوە كىردىوە كە دىارىيە كى گەورەت بىن بىه خشم وەك يادەورىيەك لەسەر تەمەنى راپردو مان ، لە قورئان بەنرخىزم نەدۆزىيەوە كە ووشەي پىرۆزى خوايە.

بەو پەرى خۆشحالىيەوە قورئانە كەملى وەرگرت ھەستم بە بەختەورى كىرد، بەلام دەبۇو لەبەرچاوى خىزانە كەم بىشارەمەوە چونكە بەوە رازى نەدەبۇون كچە كەيان قورئان ھەلگۈت.

دواى روېشتىنى ھاۋىيەكەم ھەركات گويم لە دەنگى بانگ بوايە دىارىيە كەم بىرده كەوتەوە ... بانگىكى مۇسلمانانى بۆ نويز بانگ دەكىد منىش لەو كاتەدا دىارىيەكەم دەرددەھىنە و ماچم دەكىد بەلام زۆر بە ووريايىيەوە سەيرى دەورۇپاشتى خۆم دەكىد نەك كەسىك بىزانى و خراب بقەومى .

رۆژگارى كچىتى بەسەرچوو .. لە كەنيسەي مەرييەمى پاكىزە شۇوم بە شەماس كىرد، بەرەو مالى ھاوسەرى شىتەكانى خۆم پىچايەوە كە لەناوياندا دىارىيە بە نرخەتى تىابۇو بەلام نەمەيىشت ھاوسەرە كەم بىيىنە ، وەك ھەر ڙىنېكى خاوهەن وەفا و دلسوز كاتى خۆم لە خزمەتى ھاوسەرە كەمدا بەسەر دەبرد ، خواى گەورە كەدمىيە دايىكى سى منداڭ .

لە دىوانى پارىزگا ئىشم دەكىد لەوى لەگەل بۇومە ئاشنائى ھاۋەللى كۆمەللىك ئافرهتى بالاپوش كە بە بىيىان ھاۋەلە كەى خۆم م بىرده كەوتەوە .. ھېشتىا مۇسلمان نەبۇو بۇوم بەلام ھەركات دەنگى بانگ لە مزگەوتەوە بەرز

بوايىه و هەستىكى نادىار دايىدە گىرتم بەبى ئەوهى بزانم ھۆكەى چىيە؟ لە كاتىكىدا خېزانى كەسىك بۇوم لە كەنيسه كارى دەكىد و لەداھاتى ئەۋى خواردنى دەدا بە منالە كانى.

بەردەواام گفتۇرگۈم لە گەلن ھاولە مۇسلمانە كامىدا لەسەر دىن و رەوشت دەكىد، بىرم لە راستى ئىسلام و مەسيحىيەت دەكىدەوە، ھەلسەنگاندىم دەكىد لەوهى كە لە كەنيسه لەبارەي ئىسلام و مۇسلمانانەوە دەمبىيىت و ئەوهش كە خۆم رۆژانە بە چاو دەمبىيىت و هەستىم بىن دەكىد كە لە گەلن قىسە كانى قەشە و دەمارگىرە مەسيحىيە كان يە كى نەدە گىرتەوە.

بەمەبەستى تىكىھىشتن لە راستى ئىسلام و دەستكەدۇتنى وەلامىك بۇ ئەو پرسىيارانەي كە لە سىنگىدا پەنگى خواردبۇوە، بۇ دەستكەدۇتنى وەلامى سەرسامى و تىپامانە كامىم، ئەو كاتانەي پياوه كەدم لە مال نەبوايە لە رېكەمى تەلەفرييون و رادىيۇرە بەردەواام گۈيىم لە ووتاي مامۆستا و زانىيان دەگىرت.. قورئان خويىندى شىخ محمد رىفعەت و شىخ عبدالباسط سەرساميان كەدم بە بىستى دەنگى ئەوان ئەو باوهەرم لا دروست بۇو كە نايىت ئەمە ووشەى مروۋە بىت بەلكو جىڭە لە نىگاي خوا ھىچىتىز نىيە.

رۆزىك ھاوسرە كەدم لەمال نەبوا فرسەتم ھىتا وچوم بەلاي گەنجىنە بە نرخە كەمەوە "قورئانى پىرۇز" كە كەدمەوە دەستىم دەلەرزى و هەستىم بە شىلەزان دەكىد لەو كاتەدا چاوم كەوتە سەر ئايەتى {إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ} آل عمران ٥٩ چەند مامەوە ئەوهندە زىاتر هەستىم بە لەرزىن دەكىد، دەمۇچاوم عەرەقى دەكىد و موچىركە بە لەشىدا دەھات .. پىشىز قورئانىم بىستبۇو لاي ھاوري مۇسلمانە كامىم، لە سەر

رېگا له تەلەفزىيۇن و راديودا بەلام ھەرگىز ئەو ھەستەم لا دروست نەبوو بۇو، زۆرم حەزدە كرد كە بەرددوام بىم بەلام بە يىستى دەنگى كەردىنەوهى دەرگاي شوقە كە خىرا خىستىمە و شۇنى خۆى و شاردىمە و چۈرمە بە پېشوازى ھاوسەرە كەمەدە.

خويىندەنەوهى ئەو ئايىتە بۇوە هوئى دانانى سنورىك لەلام بۇ ئەو ھەزارەها پرسىيارە كە بەرددوام لە مىشكىمدا دەھات و دەچۈو، بۇوە هوئى ئەدەپ وەلام دەستكەۋىت لەسەر سروشتى عيسا (عليه السلام)، ئايا ئەو كورى خوايىد وەك قەشەكان دەلىن؟ (پاكوخاوېنى وبەرزى بۆخوا) يان پىغەمبەرى خوايىد وەك قورئان باسى دەكەت؟ ئەم ئايىتە هات ھەتا گومان بگۈرۈت بىراستى .. بۇ ئەدەپ هات تا ئاشكراي بکات كە عيسا نەوهى "ئادەم" علیهمالسلام، ئەو كورى خوانى يە وەك دەلىن (لم يىلد ولم يولد ولم يكىن لە كفوا أەد).

بەرددوام بە دواى وەلامى ئەو پرسىياراندا دەگەرام ھەتا گەيشتمە راستىيە نەمەرە كە، راستى ئەدەپ هېچ خوايىك نىيە جىڭ لە الله و مۇ罕ەممەد نىپەراوى خوايىد .. ئەكىرى مۇسلمان بونە كەم ئاشكرا بکەم؟ ئەگەر وابكەم ھەللىۋىستى كەسوڭارم چى دەبىت؟ ئەى پياوه كەم ھەللىۋىستى چۈن دەبىت؟ مندالە كامىن چى؟

بۇ رۆزى دواى ئەدەپ لە كاتىكدا لەسەر كورسييە كەم لە فەرمانگە دانىشتىبۇم ئەم پرسىيارانە و لەۋەش زىاتىر بە مىشكىمدا دەھاتىن كە جەنجىليان كەدبۇم و تواناي ئىشىكىرىدىيان لى بېرىيۇم، بىر كەردىنەوە لەو مەسەلەيە مىشكى دەگوشىم و خەريلە بۇ دەيكۈشتىم، ھەللىڭرنى يە كەم ھەنگاۋ زۆر سەخت بۇ توشى كىشە ئەزىزى دەكەم كەمە كەيان كوشىتىم بۇو لەلايدەن كەسوڭار يان كەنيسە يان پياوه كەمەدە، چەند ھەفتە بە وجۇرە تىپەر بۇو لەھەولى دۆزىنەوهى

خۆمدا بووم ، هاوەلە کانیشم توشی سەرسامی ھاتبوون بەھۆی ئەوهى کە منيان
بە کامەندیتکی چالاک ناسى بوو بەلام لەو رۆژەوە تواني ڪارکردنم وەك جاران
نەمايوو .

بۆ دواجار ئەو رۆژە هات کە تىايىدا توانيم خۆم لە ھەموو ترس و راپايدىك
رېزگار بىكم، ئەو رۆژە هات کە لە تارىكابىي بى باوەرپىوه بەرەو رۆشنابى ئىمان
ھەنگاوم ھەلگرت ، لە کاتىكىدا دانىشتبووم بىرم شىوابۇو بەرنامەم دادەنا چۆن
ئەو ڪاره بىكم ..

لە مزگەوتىكى تەنىشتمانەوە گۈيىم لە بانگى نيوەرۇ بولو .. بانگەوازى
دەكىد بۆ موسىلمانان بۆ رۆيشتن بەرەو دىدارى خوا .. ئەو دەنگە لەناو
دەروغىدا دەھات و دەچوو و ئارامى دەبەخشى بە دەرۈونم ، ئەمە ئەو ھېمنىيە
بۇو کە بە دوايدا دەگەرەم ، ھەستم بە تاوانبارى دەكىد كە ھېشتا لەسەر بى
باوەرلى ماوم ، لەگەلن گەورەبى و بەرزى بانگەوازى خوداناسى كە بە لەشىدا
دەھات و دەچوو .. ھەستامە سەرىپى و بەبى ھىچ پىشەكىيەك ھاوارم كرد :

أشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدًا رسول الله

ئەم ھەلوىستە "بىستى بانگى يەكتاپەرسى" هاوەلە کانى سەرسام كرد لە
خۆشياندا نەياندەزانى چى بىكەن .. بەدەم گريانەوە بەرەو پىرم ھاتن و پىرۇزبىيان
لىيىكىدم ، منىش خۆم بۆنەگىرا و لەگەلن ئەواندا دەستم بە گريان كرد بە
جۆرىيەك ھەرگىز وەها نەگرياوم ، لە پەروەردگار پارامەوە كە لە راپىدووى
رۆيشتىووم خۆش بىت و بۆ داھاتوش لىيم رازى بىت.

بلا و بونەوە ئەو ھەوالە لە دىوانى پارىزگا و پاشا گەيشتى بە هاوەلە
مەسيحىيەكان و تورەبونيان لەو مەسىلەيە و پاشان بە زۇوبى ھەوالدىانيان بە

کەسوکار و ھاوسرم شىئىكى چاودۇرانكراو بۇو .. لەبدر ئەوه دەھاتنە سەرداڭم
و وايان ليڭ دەدایەوە كە لە دواى ئەم بىيارەوە ھۆيەك ھەيە.
ھاوەلە مەسىحىيە كانم كەوتە دەرىپىنى وتهى پۇ لە كىنە و بلاو كەرنەوەي
واتە وات بەلام من ھىچ گۈيىم بەو جۆرە پېۋپاڭەندانە نەدەدا ، ئەوهى بەلامەوە
مەبەست بۇو ئاشكرا كەدنى مۇسلمان بونە كەم بۇو بە شىۋىيە كى فەرمى بۇ ئەو
مەبەستە مامەلە ئىپپىستم كرد و چۈوم بۇ سەردانى بەرىۋە بەرايەتى ئاسايىش ..
كاتىئىك ھاوسرە كەم بەكارە كەمى زانىسو لەگەن كەسوکارە كەى چۇ بونە
مالەوە و جله كانى سوتانىبۇو و هەرچىيە كەم ھەبۇو لەمالۇئالىتون دەستى
بەسەردا گرتبوو ، من ئەوانەم بەلاوە مەبەست نەبۇو بەلكو بۇ فراندىن و
شاردىنەوى منالە كانم بىتاقەت بۇوم بۇ ئەوهى بىكەنە ھۆيەك بۇ دروستكەرنى
فشار لەسەرم و ناچار كەردىم بە گەرائەوەم بۇتارىكى .

زۆر دەتسام لە چارەنوسى منالە كانم لە ناو كەنيسە و لەسەر باوھى سىانى
"تەسلىيس" پەروەرەدە بىكىن، كە سەرەنجاميان وەك باوکيان بۇ دۆزەخ بىت، روم
كەدە خوا و دەستى نزا و پارانەوەم بەرز كەدەوە هەتا منالە كانم بۇ بىگىرىتە وە و
لەسەر ئىسلامەتى پەروەرەدەيان بىكەم .. خواى گەورە نزا كەى وەرگەرم ئەوهبۇو
كۆمەلىك بۇادار خۆبەشخانە دەستى يارمەتىان بۇ درىز كەرم و رېتىشاندەرم
بۇون لە وەرگەرمى بىيارى دادگا بەوهى بەخىۆ كەرنى منالە كان بەرىت بە من
چونكە ئەوان مۇسلمانن .

چومە دادگا و بەلگەى مۇسلمان بونم خستە رۇو، دادگا پشتىوانى لى كەرم
لەبەر ئەوهى دواى مۇسلمان بونم دروست نەبۇو خىزانىكى كەسىكى
نامۇسلمانبىم بۇيە دادگا داواى لە ھاوسرە كەم كەردى يان مۇسلمان بىت يان لە
يە كەمان جىادە كاتە وە .

بەلام خۆ بە گەورە زانىن و ھەستى دەمارگىرى رېڭەى بى نەدا بىتە ناو ئىسلامدەوه، بەم جۆرە دادگا بىيارى جىابونەوهيدا .. لەبدر ئەوهى منالە كان ھېشتا گەورە نەبوبۇن^١ سەرپەرشتى كردن و بەخىپو كىردىيانى بە من سپارد، چونكە بە بىئى ياسا لە كاتى موسىلمان بونى ھەرلايدك دايىك يان باوك مندان دەدرېتەوه بە ئەولايە.

نارەحەتىيە كان بەمە دوايى نەھات، سەرەتا وام دەزانى ئەمە كۆتايىيە ئىز ژىانم دە كەويىتەوه بارى سروشتى خۆى ، بۇ تىكشاندىن رۇخانى لايەنى دەرونىم كەسو كارم و لە پىشىانەوه مىردى پىشۈوم كەوتە دژايەتى كردىم و ھەلبەستنى پۇرپاگەندە و بلاو كەرنەوهى واتە وات .. ھەمۇو ئەو خېزانە نەسرانيانە كە پىشىز دەمناسىن پەيوەندىيان لە گەل پېچىرم و كەوتە دژايەتى كردىم .. ھەولى زەرەندىن و ناشىرين كەرسايەتىان دەدام، لەوش زىاتر خېزانە موسىلمانە كانيان دەترسان هەتا يارمەتىم نەدەن و پەيوەندىم لە گەل پېچىتن.

لە گەل ھەمۇو ئەو نارەحەتىيانە ھېشتا ھەر بەھىز بۇوم .. بۇ بەرپەرچدانەوه و تىكشاندىنى ئەو ھەولانە دەستم بە باوهەر كەمەوه گرتىبو، بەردىوام نزام دە كەد و دەستم بۇ لاي خاوهنى ئاسماňە كان و زەۋى بەرز دەكردەوه تا دەررۇوم لى بىكتەوه و ھىز و توانام بىاتى بەرگەى ھەمۇو ئەو پۇرپاگەندانە بىگرم .

خواى كاربەجى كە ھەرددەم نزىكە لە بەندە كانىيەوه ھات بە دەنگەمەوه و دەررۇوى لى كەدمەوه .

^١ مەبەستى ئەوهىيە ھېشتا "بالغ" نەبوبۇن و لەپۇرى شەرعەوه ھىچيان لەسەرنىيە لە بەر ئەوه لە ئىسلامدا ئەو منالانە بە موسىلمان نەزمىردىرىن .

ئەو باره دەرونیەی کە تىا دەزیام کارى كرده سەر يۆھەزىيکى هەۋار كە لە پىاوه كەي چوار كچى هەتيو و كورىتكى بۇ بەجيىماپوو بەلام خاوهن دەرونیەي كى بەرز بۇو، سەرسام بۇو بە دامەزراويم بۇيە داواي لېكىرمە كە شۇو بە موحەممەدى كورى بىكمەم، دواي بىر كردنەوەيەكى كورت رەزامەندىم نىشاندا و بومە بوكى ئەو يۆھەزىنە چاكە بە ئومىدى ئەوهى هەمومان پىكەوه خىزانىيەكى نوى دروست بىكەين.

ئىستا بە ئارامى و بەختە وەرى زيان بەسەر دەبەين لەگەل قورسى و نارەحەتى گۈزەران سەربارى ئەو مامەلە ناخۆشانەي خىزانە مەسىحىيە كان بەرامبەرم دەيکەن يان ئەو رقەي کە لە لايەن مېرىدى پېشۈرۈمەوە يەخەمان دەگرېت. لەگەل ئەو ھەمموو ھەلۈيستە ناشيرىنانەي کە خىزانە كەم لەگەلى كردم داواكارم لە خواي بالادەست كە ھيدايەتىان بىرات بۇ سەردىنىي راست و رەحەتى خۆي بىاريىن بە سەرياندا وەك چۈن ھيدايەتنى منى دا و خستىمىيە ژىر بالى رەحەتى خۆي .

ئەمەش بۇ خوا زۇر سانايە.

ته‌وبه‌کردنی "شمایل"ی هونه‌رمەند

وتاری مامۆستا به ته‌واوی کاریگەری لەسەر دروستکرد .. ویستی خۆی بکوژیت بەلام نه‌یانهیشت ، دواى ئەوه بپیاریدا به ته‌واوی واز لە هونه‌ر بھیتی .. سەرچاوە نزیکە کانی خۆی باسیان لەوه کرد .. بپیاری ته‌وبه‌کردن و گەرانه‌وه کەی يە کجاريدا .. سەرباری پچەندنی پەیوه‌ندیه کانی لە گەلن پانتایی هونه‌ردا بۆ هەتا هەتا.

شمایل و هاورپیکانی بۆ گیپرانی ئاهەنگیکی شەو لەوی ئاماده‌بۇون ، بۆ گوئى گرتن لە ھەندى گۆرانى و مۆزىك کە شمایل دەبیویست لە ئەلبومە تازە کەيدا پیشکەشی بکات.

ئەو شەو مامۆستايە کى ئائينى كوهىت لە گەلن هاوهەلیکى کە لە بوارى راگەياندندادا کارده‌کات ھاتبوو بۆ ئاگادار کردنەوه رېنىشاندانى ئەو هونه‌رمەندانە.

بەر لەوهی ئاماده‌بۇوان گوئى لە گۆرانى و مۆزىك بگەن و دەست بە ئاهەنگە کە بکەن دەبۇو مامۆستا تەنها بۆ ماوهە دە خولەك ووتار بەرات، شىخى ووتار خويىن بەلاي ئاماده‌بوانەوه كەسىكى خۆشەویست نەبۇو بەلکو رەزا قورس و چاره گران بۇو.

مامۆستا دەستىكىد بە خويىندنەوهى ووتارە کەی، ئەو چەند ئايەتىكى بەسەر دانىشتواندا خويىندەوه ، باسى چەند فەرمودەيە کى كرد لەسەر تاوان و بەھەشت و دۆزەخ .

ووتارە کەی مامۆستا کارى كرده سەر شمایل .. خۆى بى نەگىرا و دەستى بەگرىان كرد .. بۆ ئەوهى خۆى بخاتە خوار لەناکاوش بەرهە پەنجھەرە کە رۆيىشت

هاواري ده کرد و پهشيماني ده ده بيري.

خوا رەھى بى كرد ئەوانەى لەۋى بۇون توانيان رزگارى بىكەن ، مامۆستا دلىيائى كرده و كە خۆ كوشتن گۇناھە كەى گەورەتە لە گۇرانى و تاوانى تر ، پاشان باسى ليپوردن و بەزەبى خواى بۇ كرد و ئەم ئايەتەى بەسەردا خوينىدەوه: {قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ } الزمر ۵۳

كاتىئك ئەو ھەوالە بلا و بۇوه كە شمايل واز لە ھوندر دەھىنيت و بەرگى بالاپۇش لەبەر دەكات،، لەلاي خۆيەوه شمايل باسى تەوبە كردىنى خۆى و خزمەت بە خېزانە كەى كرد.

بىنەمالە كەى بە گەرمى بېشوازيان لەم ھەوالە كرد چونكە بەھۆى رو كردنە ھوندر و گۇرانى لە لايدەن شمايلەوه ئەوان پشتىان تىكىرد بۇو، ئەو هيچى بە قىسە نەدە كردن .

شمايل بەرھو كۆرى ئىمان گەرايەوه، گەرايەوه ھەتا خۆى لە ژەنگى تاوانە كان پاك بکاتەوه، مامۆستاي ووتارخوبىن بىم ئەنجامە زۆر دلخوش بۇو، لەخوا پارايەوه كە شمايل دامەزراو بکات و بىپارىزى و ھيدايەتى كەسانى ترى وەك ئەو بىدات، ھەر بەو بۇنەيەشەوه بېياريدا كە لەو جۆرە سەردانانە بۇ كۆرو دانىشتى ھونەرمەندان دوبارە بکاتەوه بەمەبەستى ئاگادار كردنەوه و ئامۆژگارى كردىيان ..

خوايە دامەزراومان بکە و منهتى خۆت بېزىھە سەرجمەم ھونەرمەنداندا

"شمايل"ى دويىنى و "مەريەم"ى ئەمرو
بۇ دواجار كە ھۆلە كەم بەجى ھىشىت گۈيىم لەم ووتەيە بۇو:

که گەرامە ماله‌وه کاسیتە کانى راشد ماجدم شکاند.

بە مەبەستى گویىگرتن لە بەسەرھاتى تەوبە كردن و گەرانه‌وهى مەريەم
کۆپىك رېكخرا ، بۇ ئەو مەبەستە ژمارەيدىك لە كچان بانگھېشىت كران كە
٥٠٠ ئافرهت دەبۇون ، خوشكى كۆرگىر ھيواي خواست كە ئەو گەرانه‌وهى
بەردەۋام يېت ..

گەيشتن بە دىدارى كەسىك كە لەزەتى لە هەردوو جۆرى دنيا دەيىي چىزى
تايسەتى ھەيە، ژيانى ھەق و راستى لەدواى ژيانى بىھودەيى، كەسىك بىبىن كە
بە خواستى خۆى واز لە بەشىكى ئەو دونيابە دىنى، واز لە كەم و كورتى
رەبردوو دىنى، چەند جوانە كاتىك شمايىل بگەرىتەوه لاي مەريەم.

بروانامەی ھونەر

- کى ئەستىرەت رۆژھەلات "ئوم كەلسوم" لە بىرە؟ كى ئىستا گۈئى لە گۇرائىيە كانى دەگرىت ؟ هەيدە بەلام لاي كۆمەلىكى كەم لە بە تەمنەنە كان .. چونكە ئەمروز خواتىت لەسەر رېتمى خىرا زياترە.
- تو بلىرى تەلەل مەداح زانىيىتى كە بە مردوپى لەسەر شانۇ دەكەۋىت ؟ بەلام كەوت لە كاتىكدا عودە كەى لە باوهش گرتبوو ؟ تو بلىرى بۇخۆي ئەم مردنەي ھەلبىزارد يىت ؟ ئايا فريشته ئىكەنلىكىش بوارى دا بىگەرېتەوە بۇ مالەوە ؟
- كى لە بىرەتى و بەزەبى بە (سعاد حسنى) دا دېتەوە ، ئەگەر بەزەبى پىايدا بېتەوە سوودى بۇيى دەيىت ؟ .. حالى بە چى گەيشت .. چۈن لە باروھەوايە كى ئاللۇزدا مەرد ، تا ئىستا نەزانراوە.
- ئەكتەرى فەرەنسى (شارل بوایيە) خۆيى كوشت.
- ئەستىرەت بەناوبانگ (مارلين مۆنرۆ) لە گەلن جوانى و بەناوبانگىكە كەى .. بە حەبى خەو خۆيى كوشت.
- سوزان هيوارد .. عەرەق ژيانى لەناو بىردى.
- ئافا گاردنر بەھۆي سەرخۆشىيەو ئاگاى لە خۆيى نى يە .
- گريتا گاربو ... توشى شىتى خۆشاردىنەوە بۇو .

ئەگەر ئەمە جىيەنلى ئەو ھونەرە يىت كە باسى دەكەين .. ئەگەر ئەمە كۆتايمىكە يىت خوا بەرە كەتى تى نەكەت بۇچ ھوندرىكە ، ژيانم بە مردن كۆتايمىكە بى بەھىنى يان توشى دلە راۋىكى و گۆشەگىرىم بىكەت .. ئېمە بە تەنها بۇ ھوندر دروست نەبويىن ، ھەرگىز نەمدىيە كېشىدە كى چارەسەر كەردى يىت يان سەتمەمىكى ھەلگرتبىت .

ئەمپۆر ھونەرمەند گیشەیە کى ھەدیە ئەدويش بون بە "ئەستێرە" یە، گیشەیە گەیشتنە بە لوتكە و پاریزگارى گردنه لە لوتكە بۇون، بەلام نرخە کەھى گرانە و زۆريش گرانە کە ژيان سالانیکى تەمدەنە.

ئەم گیشەیە گەورە و گەورەتر دەبىت ھەتا تواناي خۆى لە دەست دەدات و ناتوانىت دەستى بەسىردا بگىرىت، وەك بلقى سابون وەھايدە، لەناكاو و لەبى ئاگايىدا بە دەمۇچاوى خاوهەنە كەيدا دەتەقىيەوە.

لەوەش گەورەتر .. ژيانى ئەستێرە يەك .. نەو ژنە گەنجەى كە لە جوانىيە كەھى خۆى دەبەخشىت بە خەلکى ... ھەتا رۆژىك سەرسام دەبىت كاتىيەك سەيرى ئاوينە دەكات دەبىنى جوانىيە كەھى دەوەرى و دەوەرى .. پاشان سەير دەكات كە تەمدەنلى گەورە بۇوە و بەسىرچوھ .. ئەو كاتە هيچ نايىنەت كە ھونەر ئەم وەلا دەنیت و دېيگۈرىت بە كچىكى جوانى نوئى .. ئەو كاتە ئەستێرە بەناوابانگ لە نىوان شەو و رۆژىكدا دەكمۇيىتە بەرەنگارىيە كەوە كە بوارى ترى زىيە، نەدين نە بەختەوەرى نە رېڭىرى .. نە كور و نە هاوسىر .. بىڭومان بىر لەوە دەكتەوە كە لە تەمدەن رابكەت، ھەتا تووشى دووھەم بەرەنگارى نەبىتەوە كە لەناوبەرە .. لە گەلپىرى و تەنهايىدا.

ژيانى ئەستێرە بىي ھەرچەندە دەولەمەندى و پارە و ناوابانگى تىادا يىت .. نرخى زىيە و شوئىنى بەزەي پىدا ھاتنەوەيە .. چونكە بىر لەوە ھەممۇ شتىكىيان لى سەنراوهەوە .. ھەممۇ شتىك.

موسلمان بونی برایه‌کی مایکل جاکسون

(راگه‌یاندنی موسلمان بونم له سعودیه بوه هۆی سەرسورمانی خیزانه کەم له ئەمریکا)

خیزانه کەی (جاکسون) له ئەمریکادا به گۆرانى و مۆسقا بەناوبانگن، ئەمەش دواى ئەوهى كە جاکسون تىپىكى مۆزىك و گۆرانى له كۆره کانى دروست كرد، هەر لە سەرتايى كار كەرنىانه و له حەفتا كاندا تىپى (جاكسون فاييف) سەركەوتلىرىن تىپى گۆرانى و مۆسيقا بووه له ولاتە يە كىگرتووه کانى ئەمریکا، بە جۆریك كە ناوبانگىكى جىهانى فراوانيان پەيدا كرد.

ئەم تىپى گۆرانى و مۆزىكە توانى له سەركەوتلىكە و بچىت بو سەركەوتلىكى تر هەتا توانى بگاتە لوتكەي گۆرانى و مۆزىكى ميللى له ئەمریکادا، بۆيە كاسىت و شىريتە کانى بەرزترىن دەستكەوتىان ھەبۇو، گۆرانىيە کانيان لەو كاتىدا زۆرترىن فرۇشى ھەبۇو له ئاستى جىهاندا، ئەم ھوندرەندانە خاوهن بەھەرەي گەورە بۇون، رېڭىز ژيانى گۆرانى و مۆزىك لە يەكتىرى جيا كەرنە و ھەرىيەك لەوان بۆخۇرى تىپىكى تايىتى دروست كرد و بەرددوام ئەو خیزانه پەيوەندىيەكى بەھېرىان بە گۆرانى و مۆزىكە و مايەوە.

جىرمن جاکسون براى مایکل جاکسون لەم ژىنگەيدا كە ناوەندىيەكى تايىت بە گۆرانى و مۆزىك بۇو گەشەي كرد، ئەو لە ناو خیزانىكى ھوندرىدا گەورە بۇو، كى ھەيە ناوبانگ و كاريگەری ئەو خیزانه له سەر گۆرانى ميللى ئەمرىكى نەزانىت.

پېڭەيشتن و پەروەردە بۇونى له رەوشىكى ھونھەری لەو جۆرەدا كاريگەری له سەر رېپەوي ژيانى دروست كرد بە جۆریك هەتا ئەمروز ئەو كاريگەرەيە

دریزه‌ی هدیه.

جىرىمن دواى ئەنجامدانى زنجىرەيدك سەردانى بە ھاورييەتى خوشكە گەورەكەى بۇ ژمارەيدك لە ولاتانى رۇژھەلاتى ناوهراست بۇ ھەنديك كارى ھونىرى بەلام ئەنجامى ئەم گەشتە بە موسىلمان بۇونى كۆتابى ھات. جىرىمن لە دەمى منالانەوە راستى ئىسلامى بۇ دەركەوت وەك خۆى باسى دەكات:

لە سەرداڭدا بۇ كۆمەلىك لە ولاتانى رۇژھەلاتى ناوهراست، لەسالى (۱۹۸۹) بە ھاولى خوشكە گەورە كەم، سەردانى ولاتى (بەحرىن)مان كرد، لەۋى زۆركەس پىمان خۆشحال بۇون، جارىلەك لە مەنامە لە گەل كۆمەلىك منان قىسم كرد.. ئەوهى سەرنجىمدا لەم ماوهى ئەم گەشتەدا كۆمەلىك لەو پرسىيانەى كە دەيانكىرد لە بارەي ئايىنە كەمەوە بۇو، منىش وەلامم دەدانەوە كە مەسىحىم، بەلام كە من پرسىارم لە دينە كەيان دەكىد بەيدك دەنگ وەلمايان دەدامەوە: كە ئايىمان ئىسلامە .

ئەوان زۆر شانا زيان بە موسىلمانىيەتى خۆيانەوە دەكىد، باسى ئىسلاميان بۇ دەكىدم ... منىش پرسىاري زۆرم لى دەكىدن، ھەريە كەيان بە شىۋەيدك باسى ئىسلامى دەكىد سەرسامى دەكىدم، ئەدو مندالانەم زۆر خۆش ويست.. زۆر شانا زيان بە ئايىنە كەيانەوە دەكىد و بەخۆشىيە كى زۆرەوە باسيان دەكىد .

هاتن بەرەو سفرەی ئیمان

بەم جۆرە جىرىمەن وەك خۆى باسى دەكەت لە زارى منالانەوە ئىسلامى ناسى ، لە چاۋپىكەوتىيەكى گۆڤارى "مجلە" ژمارە ٩٦٦ جىرمن چىرۆكى مۇسلىمان بونى خۆى دەگىپىتەوە :

دواى ئەو توپىزەى كە لەگەل منالەكان كىردىم ، بەحرەينم بەجى هيىشت بەلام گومانم نەما كە مۇسلىمان دەجم ، بە مەبەستى پەيدا كىردى شارەزايى لە ئىسلامدا قىسم لەگەل ھاوەلىكىم كرد بەناوى (عەلى قەنبەر) ، باسى ئەوەم بۇ كرد كە ھەستىيەكى تايىەتم لە بەرامبەر ئىسلام بۇ دروست بۇوه .. لەسەر ئەوە رېكەوتىن كە پىكەوە سەردىانى سعودىيە بکەين ھەتا زياتر بە ئىسلام ئاشنا بىم ئەوە بۇ لەوە مۇسلىمان بونى خۆمم راڭدىياند.

جىرىمىن جاكسون ھەر لەسەرتاى گەشە كىردىنەوە خىزىانەكەى خۆش دەويىست سەربارى ئەوەي عاشقى گۆرانى و مۆسيقا بۇو، بىياريدا كە لە كاروانى ھونەر بەردهوام بىت و واز لەگۆرانى و مۆسيقا نەھىيىتى، چونكە بە مۇسلىمان بونى لەو كەنالەوە پەيامېكى نوئى دەگەيدىت.

ھەستىيەكى تايىەتى لا دروست بۇو كە لە رىگا ئىسلامەوە ھەنگاوى نوئى بنى بۇ پىشكەش كىردى كارى ھونەر، ئەمەش بۇ خزمەتى ئەو ھەزارەها ھاندەر و خۆشەويسىتىدە كە ھەيدەتى، لە پىشكەش كىردى پەيقيكى نوئى دا.

وهلامى پرسىاره سەرسامەكان

لە باسى گەشتە كەيدا ووتى :

دواى ئەوهى لە گەل عەلى قەنبەر چۈوين بۆ رىاز و پاشان چۈووم بۆ جەددە و
پاشان راگەياندى مۇسلمان بۇونم ، خىزىنىكى بەرىزى سعودى لە گەل خۆيان
برديانم بۆ مەكەى مو كەرەمە (بنزير) بەمەبەستى كەرنى عەمەرە.
جىرمەن رۆزى مۇسلمان بۇنى بە رۆزى لە دايىك بۇنى دادەنىت بۆيە
ووتى:

چەند پرسىارم ھەبۇو كە سەرسامى كەربووم و بە دواى وهلامە كانىاندا
دەگەرام، بە تايىەت ئەو پرسىارانە كە پەيوەست بۇون بە مەسيحىەت و عىسى
علیه السلام، بەلام ھەر لە ساتى مۇسلمان بۇغۇدا وهلامى ئامادە و باوهەرىپەكراوم
دەست كەوت.

لەناو خىزىنىكى موحافىزكار و خاوهەن دىندا لەسەر پەيرەۋى مەسيحى گەورە
بۇ بۇوم ، بەردەۋام سەرسام دەبۇوم كە نوسىنى ئىنجىل لەسەر دەستى كەسانى
ئاسابى بۇوە.

بەردەۋام ئەوەم بە بىردا دەھات كە ئەوانە مەرۆقىن و ھەدر يە كەيان لايەنى
خۆى و كۆمەله كەى دەگرىت لە كاتى نوسىندا.. لە كاتىكىدا قورئان كىتىبى
خوايە و بەدرىزايى سالان و هاتنى نەوهەن خواى گەورە پاراستويەتى وەك
دەفرمۇيت: {إِنَّا لَحْنُ نَزَّلْنَا اللَّهُ كَرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ} الحجر ٩.

كاسىتە كانى "يۇسف ئىسلام"ى گۆرانى بىزى بەريتائىم دەست كەوت كە
سېمىنار و كۆرە كانى بۇو لەسەر ئىسلام زۆر شتى ليۋە فيرۇوم لە بارە
ئىسلام و مۇسلمانانە وە.

ھەلەمەتى راگە ياندن

(جىريمىن جاكسون) باس لە بونى ھەلەمەتىكى خوابى راگە ياندىن لە دژى ئىسلام و مۇسلمانان دەكتات لە ئەمرىكا، ئەوهى كە سەرسامى گىردىبوو خەلکى ئاسابى لە ئەمەرىكا لەبدر بى ئاگاييان و نەشارەزاييان لە راستى و پاكى ئەم ئايىن باواھر بەو راگە ياندىن نارەوايە دەكتەن ، چونكە قەبارەئى ئەو چەواشە كىرنەى كە دژى ئىسلام دەكرىت زۆرگەورەيە.

جىريمىن دەلى:

ئەو ھەلەمەتەى كە دەكرىت لە دژى ئىسلام مۇسلمانان تەنها لە رېڭاي دەزگا جياوازەكانى راگە ياندىن و نەبىوو، بەلکو پايتەختى سينەماى ئەمەرىكى (ھۆلىوود) لە رېڭاي فلىمەكانىيەوە كە بەرھەمى دەھىيىت.. واپىشان دەدات كە مۇسلمانان پىاو كۈز و ئىرەبابى و درىندهن.

بەر لە مۇسلمان بۇونم و لە دوايشدا لە رېڭاي تەجروبەي خۆمەوە بۇم دەركەوت كە نايىت خەلک باواھر بەو فلىمانە بىكەن كە (ھۆلىوود) بەرھەمى دەھىيىت، چونكە دوورە لە راستىيەوە .. دوورە لەو ئىسلامەى كە رۆشنابى و شارستانى ھىئا، ئىسلامى لىيبوردن و برايەتى، سەربارى ئەوهى ئەم فلىمانە دەبنە ھۆى ئازاردانى ھەموو مۇسلمانىك و لە ھەمان كاتدا زيان گەياندىن بە ئىسلام و مۇسلمانان.

ئیسلام و چارەسەر

جاکسون باسی لهوه کرد که ئیسلام بۆته هۆی چارەسەر کردنی ھەممو کیشە و گرفە کانی "ئیستا من مروقىکی بى كىشەم"، جاکسون خۆی گېرایەوە: ئیسلام کاریگەری ھەبوو لەسەر ناخم و گورانکاری باشى تىدا کرد، وەك پابەند بۇون بە فەرمانە کانی شەرەدەوە بە تەواوى له خواردنەوە کان دوور کەوتمەوە و وازم له ھەممو حەرام کراوه کانى تر ھینا.

بۆ ئەوهى توانام لاواز بکەن و نەتوانم کاریگەری دروست بکەم لەسەر خیزانەکەم و موسىمان بىن ھەلمەتىکى رىكخراو له دژم بەرپا بۇو تاوانباريان کردم بەوهى کە من دژى "سامى"م و ناکرىئ له گەلن کەس بىزىم، ئەمەش بۆ خۆی گالىتە جارىيە چونکە ئیسلام ئائىنى پىكەوە ژيانە له گەلن کەسانى تر.

دهنگ دانه‌وهی موسلمان بیوونی

له باره‌ی دهنگ دانه‌وهی موسلمان بیوونی له ناوه‌ندی خیزانه‌کهيان، جاكسون دهلى:

له رئى که ناله‌کاني راگه‌يandنهوه و بهر له گه‌يشتنه‌وهم بۆ ئەمریكا، دايکم به هەوالى موسلمان بونى زانى بولو .. چونکه هەر زوو موسلمان بونى خۆم راگه‌ياند و عەمەرمەم له مەکەی موکدرەمە كرد.
دايکم ژنيكى دينداره و پابهندە به ئائينه‌کەيه‌وه.. له کاتى گەرانه‌وهەدا بۆ ماله‌وه پرسپيارى ئەوهى كرد..

جييرمين كورم ئەگەر تو زىلنيايت لەو بريارهى کە داوته و به تەواوى بپروات پىيى هەبە ئەوه جىي گلەي نىه؟
لە وەلامدا ووتم: ئىسلام ئەوهىي کە من ئەمەھەۋىت و به تەواوى بپروام پىيەتى.

موسلمان بونى جييرمن بولو هۆى دەنگدانه‌وه به تايىهت لەناو خوشك وبراکانىدا، جييرمين بەم جۆره باسى دەكات : برياره كەم بولو هۆى داچلە كاندىنى ھەموو خيزانه‌کەم بۆيە بىيى سەرسام بولۇن. چونکه له كەناله جياوازه‌کانى راگه‌يandنهوه زۆر شىيان لەسەر ئىسلام و موسلمانان دەبىست بۆ غۇنە بابەتى فره ژنى ... ئەمرىكىيەكان له گىرنگى فره ژنى نەدەگەيشتن لە كاتىكىدا خيانەتى ھاوسەرى له كۆمەلگەي ئەمرىكىدا بەرلاۋە، بەلام لە ئىسلامدا ئەمە شياوه به مەرجىك ئەو كەسە تونانى بەخىو كىرىنى زياتر له ژنيكى هەبىت، ئەمە باشتىن چارەسەرە بۆ نەھېشتنى خيانەت و تەلاق.

جييرمين وتبىشى: موسلمانان له ولاته عەرەبىيە كاندا ژن و مندالە كانيان خۆشەۋىت.. ژن لەلایان خاوهن رېز و كەرامەتە بەلام زۆر له ئەمرىكىيە كان

لەمە تىناگەن، زۆر سەرسامى شىوازى پەروەردە كەردنى كۆمەلگائى ئىسلامى بۇوە.

جىرىمەن باسى لەوە كەرد كە ئەو بەرددەۋام قورئان دەخويىنى، لە كاتىكدا كە كەتىبى ئىسلامى زۆرى ھەيە، بەلام ھەستى وايە كە ئەو كەتىبانە ھەموى لە قورئانەوە سەرچاوهى گۈترووه بۆيە بەرددەۋام گۈنگى بە خويىدىنى قورئانى پىرۇز دەدات.

دراوسييەك لە فرۆكهدا

کاتيک چوومە ناو فرۆكه کە و لە شوينەکەي خۆم دانىشتم ھېشتا كورسيه کەي تەنيشتى راستم چۈل بۇو، ئەم فرۆكه يە بىيارە بىرەو ولايىتى رۇزئاوا گەشت بىكەت، كاتى فېرىن نزىك دەبۈرۈھ بەلام ھېشتا كورسيه کە هەر چۈل بۇو .. لە دلەوه ھيام خواتى كىس نەيەت و جىڭاكە بە بەتالى بىيىتەوھ.. يان ئەۋەتا خواي گەدورە دراوسييەكى باشم بۇ رەوانە بىكەت.. كە ھاوا كارم يېت لە تىپەراندىنى كاتى گەشتە كەمان بە شتى بەسۇد و گوفتارى بە كەلکەوه چونكە گەشتە كە دورو درىزە، چەند كاتىزىيەتكى پىتەچىت، ئەگەر دراوسييەكت كەسىك بۇو بىئى دلخوش بويت ئەوا بىگومان كاتىكى خۆش بەسەر دەبەيت بەپىچەوانەشەوھ ئەگەر كەسىك بۇو لەجۆرە نەبۇو كە دەيخوازىت ئەوا كاتىكى درىز و بىتام دەبېت .. ھەست دەكەيت كە دوو ئەوهندەي كاتى ئاسايى خاياندۇرۇھ.

ھەر چۈنۈك بۇو لەم دلەرلا كەيە رېگارم بۇو، بەر لە فېرىن كەسىك ھاتە جىڭاكە، كچىك تەمدەنى لە سەرەتاي لاویدا بۇو و عەبايەكى رەشى دابۇ بەخۇيدا كە قەراغەكانى جوانكارى تىدا كىرابۇو.

لەڭىر عەباكەدەوە ھەست بە جوانلى و ناسكى ئەو كچە دەكرا بۇيە عەباكە تواناي شاردەنەوەي ئەو كچەي نەبۇو، بۇنىكى سەرنج را كېشى لەخۆى دابۇ بەجۇريلك چاوى سەرنشىناني پلە يەكى بەرەو لاي خۆى كەمەندكېش دەكەد ... ھەرمليان بەرەو سەرچاوهى بۇنە كە ئاراستە دەكەد.

من و دراوسييەكم لە دوو وىنە دەچۈوبىن كە كەوتۈينە ژېر سەرنجى سەرنشىنە كانەوە، سەرنجى كەسانىكى چاۋ باز كە بە دەورمانەو بۇون، سەپىرى يەكىك لەوانەم كەدە كە به چاۋ گەمارۋى جىڭاكەمى دابۇو، لەناوچەوانىدا

ئەو دەخویندرايدوھ "خۆزگە لە جىڭا كەھى تۆ بومايدە."
 لەو كاتەدا ئەو فەرمودەيە پېغەمبەرم (صلى الله علیه وسلم) بىر كەھوتەوھ (طىب الرجال ما ظھر رىچە و خفى لونە و طىب النساء ماظھر لونە و خفى رىچە) روواه التزمدى. ناخىم بە ليىكدانەوهى واتاي ئەو فەرمودەيەوھ سەرقال بۇ بويه لەخۆم پرسى : بۆچى ناسكى و نەرمۇنیانى ژن بەم جۆرەيە ؟ بىگۈمان ئەو جوانىيە بۆ پياوه كەھىتى و بۆ كەسى تر نىيە بۆيە دروست نىيە نىيانى و چاكىھ كەھى بۆز كەسىكى تر بىت.

ئەم وەلامە رۇون بۇو، بۆيە بە ئاسانى لەو گەيشتم كە بۆچى كورسى هەردو كمان بە سەرنجى سەرنشىنە كان گەمارق درابۇو .. لە خۆم پرسى ئەو بۆنەي ئەم كچە كەردو يەتى بە خۆيدا بە جۆرىيەك سەرنج را كىشە كە بۆتە هوى قاندانى ھەواي پلەيەكى فرۇكە كە بۆيە ئەو چاو بىرسىانە بەم جۆرە سەيريان دەكردىن؟!

دواى ماوهىك خزمەتكارى فرۇكە كە شەرىيەتى بۆ هيئيان.. دراوسىكەم پەرداخىكى هەلگرت و پىشكەش منى كرد ... ئەو هەللىۋىستە سەرسامى كردم.. ليئەن ورگرت دواى ئەوهى سوپاسىم كرد خواردمەوھ
 كەسيك بەردهوام سەبىرى دە كردم و بە سەرنجە كانى گەمارقى دەدام زۇر بىنلىك بىتاقەت بۇ بوم، هەتا ئەو بۇو لە كۆتايىدا سەرنجىكى بەردهوام ئاراستە كرد و رۇم لانەدا هەتا ناچارم كرد رۇو وەرگىرى بەلام ھەستم كرد بەوهش وازى نەھىئا، جار جار لە ژىرەوھ سەيرى كچە كەھى دراوسىمى دە كرد منىش پارچە وەرقەيەكىم هيئاوا لە سەرم نوسى "لە ئاورىدانەوھ ماندو نەبویت" دواى ئەو ئىز ئاوارى نەدايدوھ.

گەشتەکەمان دەستى پىكىرد فېرىڭىز كەمان بەرز بۇوە بۇ ناو ئالىمان تا چوھ ناو
ھەورە چۈرە كانەوە، پاش چەند خولە كىيىك سەرنجىم بەلاى ئەو دىيەنە دلەرىپەدا
چۈرۈ ... سبحان الله العظيم ... ئەمدەم بە دەنگى بەرز ووت، دىيەنە ئەمۇ
شاخانەى كە لە ھەورە كان دروست بۇ بۇون سەرنجى را كىشام و سەرسامى
كىردىم .

دراوسيكەم كە لاي پەنجەرە كەوە بۇ ووتى وەللاھى راستە "سبحان الله
العظيم" پاشان روی قىسىم كىردى من و وتى "ئەم دىيەنە ھەستى شاعير لە بالادا
دەبزوييى، لە بەخت باشىمە كە بومەتكە دراوسيى شاعيرىك كە توانى
نەخشانىدى تابلوۋىھى كى شىعىرى جوانى ھەيە بۇ ئەم دىيەنە.

كاتىيىك بەم جۆرە دەدوا وەك ئەو ساتە نەماباوو كە ھاتە ناو فېرىڭىز كە ...
ئەو عەبايەى كە دابوى بەسەر خۆيىدا لە گەل ئەو پەچە ناسكەى كە دابوى بە
دەمۇچاوايدا كۆيىكىردنەوە و كەندييە ناو جانتاكە بچوڭە كەي ھەستى ..
دەمۇچاوايى بە چەند رەنگىيىجى جوان را زاندېلۇو، ھەرچى قىرىشى بۇ بە
شىوازىكى تايىدت رېكى خستبو كە سەرنجى تەماشا كەرانى بۇ لاي خۆى كېش
دەكىد .

وتم "سبحان من علم الانسان ما لم يعلم" ئەگەر خواتى گەورە لە
گەنجىنە كانى ئەم بونەورە زانستى نەبەخشىايە بەمروقۇ و با به ئاسانى بوارمان
نەدەبۇ ئەم شاخە ھەورانە بەم شىۋە جوانە بىبىنин.

وتى: ئەمە بەلگەيە لەسەر دەسەلات و توانى خواتى گەورە.

- بەلى ئەمە بەلگەيە لەسەر دەسەلاتى پەروەردگار لە بونەوردا،
بونەورىك كە پەروەردگار نەھىيى گەورەى تىا داناوه.. سەربارى ئەوھى كە
ياسايىھى كى داناوه بۇ مروقە كان تا بەھۆيەوە ژيانيان پارىزراو بىت، و باھۆيەوە

بگنه ره‌امه‌ندی خواو له سزای خوی دوریان بخاتهوه له رۆژی ووریا بونوهداد.

- ئەم گەشتە بۆ من زۆر خوش دەبیت هەرگیز بپوام نەدەکرد كە به
تهنها بتیینم ، دەکریت گویم لە هەندى ھۆنراوه ببیت.

لە ناخى دلله‌وه حەزم دەکرد كە نەيزانیا يە من كیم، چونكە هەندى تییینم لا
درؤست بۇو بۇو دەمویست بى بلىم ، تۆزى بىدەنگ بوم ... هەروا خەرىكى
لىيکدانوھ بوم كە چى بکەم؟ راستەو خۇ ئامۆژگارى بکەم و ئەوهى بۆ رون
بکەمەوھ كە چۆن كەوتۇھەلله‌وه، يان ئەوه دانىم بۆ دوا قۇناغ .. دواى
دو دلیه کى كورت بېيارمدا راستەو خۇ گفتۇگۆئى لە گەلەدا بکەم و ئامۆژگارى
بکەم، ئەگەر ئەنجامە كەشى ببیتە كۆتابى قسە كردن لە نیوانماندا.

بەر لەوهى دەست بە قسە بکەين لە جانتاكەيدا هەندى پەرى رەنگا و
رەنگى دەرهىينا و وتى "ئەمە هەندى نوسىنى خۆمە هەرچەندە دەزانم ئەمە لەو
ئاستەدا نىيە كە شياوى سەير كردن بىت بەلام كۆملەلیك ھەست و دەرىپىنى
دەروغە".

منيش لیم وەرگرت و به وردى خويىندەوە، تا بتوانم بەھۆيەوە كلىلى
كەسايەتى ئەۋى تىادا بخويىندەوە، ھەستە كانى ھەموى خەيالى بون، كچىنکى زۆر
ھەست ناسك بو خەونە كانى بە شىۋىيە كى رۇون خەيالى داگىر كردىبو، بەلام
ئەوهى شوينى تىپامان بۇو چەند دىريھ ھۆنراوه يە كى منى كردىبو بە غۇنە لە دلى
خۆمدا و قىم:

ئەمە شتىكى جوانە لەوانەيە ئەمە ببیتە ھۆيەك كە دلى بکریتەوە لە بەرامبه ر
ئەو قسانەيى كە دەمەویست بى بلىم.

دواى خويىندەوە بۇچۇنم گۆرى و بېيارمدا كە ئامۆژگارىيە كام دوا بخەم و

لە جیاتی ئەوە بکەوەمە گفتۇگۆيە کى تر لە گەلەيدا..

- كۆمەلیک ھەستى جوان و پاك لە دەستەوازانەدا ھەيە، بەلام ھىچ
واتايەك يان بۇچۇنىك دەرنابېت، بەراستى هيچىلىقى نەگەيشتم،
دەتهەويىست چى بللىرى؟

- (دواى ئەوهى ماوهىيەك بى دەنگ بۇو) نازامن بلىم چى؟ ھەست بە دلّتەنگىيەكى زۆر دەكەم بە تايىدت ئەو كاتانەي شەو دادىت، گۇۋارى جۆراو جۆر دەخويىمەوە لەبارەي ژنانەوە، سەرنج لە وىئەي ھوندرەمندان دەدەم .. فلان دەمۇچاوم بە دلە و بالاى فلاڭىش لە گەن جل و بەرگى فلان، ئەمە جۇرييەكە ھەندى جار وام لى دىيت كە ئاوات بخوازم دەمۇچاوى ھاوسەرە كەم وەك شىپوھى فلان ھونەرمەند بىت ... لەمانە ھەمو بىزار دەم و پاشان بە دواى فلىيمىكدا دەگەرىم كە بە دلەم بىت.. سەيرى دەكەم ھەست دەكەم خەدو دەمباتەوە، واز لە ھەمو شىتىك دەھىئىم و دەچمە سەر جىڭاكەم لىرەدا ئەوە پودەدات كە ناتوانم لىكى بىدەمەوە ... خەوم دەزرى نازامن خەوەكەم چى لى هات، گەشتە كەم لە گەن بىر كەردىنەوەدا دەست پىدە كات ئىز بە نوسيين ھەستى خۆم دەر دەبىم.

- دواى تۆزىك لىكدا ئەوە ھەستم كە ئەم كچە توشى نەخۆشى سەرددەم و ھاوچەرخ بون ھاتۇوە و پىويسىتى بە چارەسەرە، پىم و ت: ئەمانەي لىرەدا نوسيوتىن ئەوە دەرناخات كە باست كەد.. ئەمانە كۆمەلیک دەستەوازەسى سەرخىراكىشىن بى دەچىت لە ھەندى نوسيىنى ئەملاولا بىھىيەت و پاشان بىنوسىتە و.

- لە وەلامدا ووتى: سەيرە! تۆ تاکە كەسى كە ئەم راستىيە باس بکەيت، ھاوارېكەنام باس لە جوانى نوسيىنە كام دەكەن، ھەندىيەك لەمانەم ناردۇوە بۇ

هەندى رۆژنامە و بلاوبۆتەوە .. تەنانەت سەرنوسرەریک نامەیەکی سوپاسى لەسەر ئەم داھینانە بۆ نوسیوم، من لە گەلتدام کە واتاي ئىيە بەلام جوانە.

- راستەوخۆ لىرەدا لىم پرسى ھىچ مەبەستىكەت ھەيە لە ژيان؟

- شلەزارى به دەمچاۋىدە دەركەوت ، چاۋەرۋانى پېسىيارىكى لەم جۆرە نەبو ، بەر لەوهى وەلام بدانەوە پىم ووت : سەربەستىت لە بىر كەردنەوە؟ .. دەتوانى ژيرىت لە بىر كەردنەوەدا بەكاربەھىنى ؟ يان لە خزمەتى ئەو گۇفارانەدا کە باست كىردىن ، يان ئەو زنجىرە فلىيمانە لە كاتى بىتاقة تىدا سەيريان دەكەيت و كاتى خۆتىان پىوه بەسەر دەبەيت ... تو موسىلمانى؟!

- لىرەدا ھەمو شتىك گۆرە شىوازى قىسە كەردى .. تەنانەت دانىشتنى سەر كورسييە كەى گۆرانى بەسەرداھات، بىنى وتم: گومان لە موسىلمانىتى من دەكەيت؟ سوپاس بۆخوا موسىلمانىم و لە خىزانىيکى موسىلمانىم، ژيرىم سەربەستە و كۆپىلە ئەس زىيە، بوارىشت نادەم بەم جۆرە بىم دۇنى.

- روى وەرگىرا بۆ لاي پەنجەرە كە سەرخى ئەو دىمەنە جوانە دەدا کە لە دىيوي پەنجەرە كە بەرچاوماندا دەگۈزەرە ، دىمەنەك كە خالقى ئاسمانە كان بۆ خزمەتى ئىيەمى مەرۆڤ خولقاندبوسى.

- ھىچ وەلامىكەم نەبو بۆ وته كانى ، يەكىك لەو رۆژنامانەم ھەلگىرت كە لە بەر دەمدا بون، سەرقال بوم بە خويىندەوەي يەكىك لە باپتە كانى كە لە بارە ئىسلام و ئىرها بە نوسرا بۇو .. نوسىنييکى درېئ بۇ پې بو لە ھەلە و لە درۆ ... چەند سەرسەخت و نەگبەتن ئەوانە ئەدرۆ بەدەم خواوه دەكەن، نايشارما و خويىندەوەي ئەدو باپتە و تۇۋىزە كە ئىپشۈرى لە بىر بىر دەم دەوە .. بە جۆريک ئاگام لەو سەرخانە نەبوو كە بەدزىيە دەيىكىدە سەر رۆژنامە كە، هەتا

ئەو باھته بىنېت كە قىسە كىردى لەپىرى بىرىمەوە (وهك لە دوايدا بىنى و تم) گەشتى بىر كىردىنەوەم بەردەوام بۇو لەگەل ووتارى رۇژنامە كە.. بە دەنگى ئەو بە ئاگا ھاتقەوە كاتىيەكلىي پرسىم: لە مۇسلمان بۇنم گومانت ھەيە؟!

- پىم وت : ئىسلام واتاي چىيە؟

- من مەندالىم ھەتا ئەو جۆرە پرسىارەم لى بکەيت؟

- پەنا بەخوا تۆ كچىكى تەواو پىگەيشتۇى، دەمۇچاوت ئارايشت دەكەيت، قىزت رېك دەخەيت.. بە شىيۆيەكى جوان عەبا وپەچە لە ولاتى خۆت دەپوشىت بەلام كە دوركەدەتىتەوە لايدەبەيت وەك ئەوهى هىچ نەگەيەنى پىت ... بەللى تۆ كچىكى گەورەيت بە جوانى دەتوانى ئەو بۇنە ھەللىزىرى كە بە ھەمو و جىڭكايەكدا بلا و دەپەتەوە ... كى توپىتى تۆ مەندالى؟

- بۇ بەم جۆرە توندى بەرامبەرمۇ؟

- جارى وەلام بىدەرەوە ئىسلام چىيە؟

- ئەو دينەي كەخواي گەورە بە محمد (صلى الله عليه وسلم) رەوانەي كەدوووە.

- ئەو يە كە بە منالى لەبەرمان كەدووە مل كەچ بۇن بۇ يەكتاپەرسىتى خوا، و گۈپۈرايدى بۇن بە پەرسىن، و خۆرۈزگار كەدن لە هاوهەن پەيدا كەرن.

- وەللاھى بىرت خستمەوە لە وانەي يەكتاپەرسىتىدا غەرەي تەواووم دەھىيەن.

- ئەي مەبەست لە مل كەچ بۇن و گۈپۈرايدىلى چىيە؟

- ماويىدك بىدەنگ بۇ پاشان رۇي تىكىردم و وتنى:

- سوينىدت دەدەم بەخوا بۇچى بەم جۆرە مامەلمەم لە گەلدا دەكەيت، بۇ خراپەم لەگەل دەكەيت لە كاتىيەكدا خراپەم لەگەل نەكەردىت؟

- له وەلامدا وتم : زۆر بەلامەوە سەیرە کە ئەم وتويزە بە خراپ لىڭ
- دەدەيىتەوە ؟ ئەو قسانە چ خراپىدە كى تىّادايد ؟
- من زىرىھەم و دەزانم مەبەستت چىيە تو بە شىۋەيە كى ناراستە و خۇزەزەنلىق دەكەيت و تاوانبارم دەكەيت
- ئەى تو مۇسلمان نىت ؟
- ئەم پرسىارە بۇ دەكەيت ؟ مۇسلمانم بەر لەوهى تو بناسم ، تكا دەكەم جارىيەتكىزىقىسىم لە گەل مە كە .
- داواى ليپوردىن دەكەم، پەيمانت دەدەمى دواى ئەمە قىسىت لە گەلن نەكەم.
- دوبارە خۇم سەرقان كەردىوە بە خۇيندنەوهى ئەدو بايدەتى كە دەستم پىكىردىبوو، خاوهنى بايدەتى كە هيىش دەكاتە سەر ئىسلام.. باسى لەوە دەكەد كە ئىسلام دىنىي تۆقانىدە و شويىكە و توانى بانگەواز بۇ تىرۇر دەكەن، لەدلى خۆمدا وتم: سبحان الله لە هەموو لايەكەوە هيىشە و مۇسلمان وەك بەرخ سەردەبرىت .. كەچى پېشيان دەوترىت تۆقىنەر، چۈمە لاپەرەيە كى تو و هەوالىيەكى مۇسلمانانى كىشمېرى تىابۇو لە گەلن وينەئى ژىئىك كە مندالىيکى بە باوهشەوە بۇو.. لەزىز وينەكەدا نوسراپۇ دەست درىزمان دەكەنە سەر و بەزۆر لەچكە كامان بى لادەبنە مردغان بى خۆشتە لەوە).
- ئەوەم لە ياد چوو بۇو كە ھاوسىكىم لە ژىرەوە سەرنخى رۇژنامە كە دەدات، لە پې وتنى: ئەدەپ چى دەخوينىتەوە ؟
- منىش رۇژنامە كەم خستە بەردىستى و وينەكەم پېشاندا.. بى دەنگى نېۋانان بەردىۋام بۇو، خزمەتكارە كە هات خواردى بۇ ھېتايىن.. بىدەنگى ھەر

بەردەوام بۇو، دواى گەپانىكى كەم بەناو فۇركە كەدا ھاتەوە جىنگا كەى خۆم
ھەر كە دانىشتم يە كىسەر وتنى:

- چاوهرى نىبوم بەم دل رەقىيە مامەلەم لە گەل بکەيت!

- نازانم لاي تۆ واتاي دل رەقىيە؟ من چەند پرسىيارىكىم لى كردويت
و چاوهروان بوم وەلام بەدەيەوە، ئەى تۆ باسى ئەوهەت نەكەرت لە خۆت
دىلىيات ئىز بۆ پرسىيارە كام تورەيان كەردىت؟

- ھەست ئە كەم تۆ رېقت لييمە؟

- پىم راگەياند: ئەو ھەستەت لە كويىوه بۆ ھاتۇوه؟

- نازانم

- بەلام من دەزانم.. سەرچاوهى ئەم ھەستە ناخى دەرونە، ئەوه ھەست
كەرنە بەتاوان و كەوتىنە ناو گۇناھ، تۆ لە دوو فاقىدا دەزىت ...
زۆر بە توندى قىسە كانى بى بېيم : ئەوه تۆ دەلىي چى؟ من نەخۆشى
دەرونىم ھەيە؟

- تىكا دە كەم تورە مەبە با قىسە كام تەواو بکەم، تۆ لە دوو فاقىيە كى خراب
دایت، تۆ لە ناوهەوە رووخاۋىت ئەمە گومانى تىدانىيە بەلگەشم ھەدیە و ناتوانى
ئىنكارى بکەيت.

بەشلەۋاپىدە وتنى : چىيە؟

- تۆ دەلىي مۇسلمانىم، ئىسلامىش قىسە و كردارە، لە سەرەتاي
گفتۇر كەدا بۆم باسکەردى كە گۈنگۈزىن بىنەماي مۇسلمانىتى ملکەچ بونە بە^{فەرمانە كان، دەپرسىم تۆ بەو جۆرەيت ؟}

ماوهىيەك بىيەنگ بوم ھەتا بوارى بىدم ئەگەر توڭىچىكى ھەبىت لەسەر
قسە كام، بەلام بىيەنگ بۇو تەنانەت قىسەيە كىشى نەبۇ... لەوه گەيىشتم كە

دهیویست گوی بگریت ، منیش بهردەوام بوم :

- پوشاكه بالاپوشە كانت كه به گوئيلەبى خراونەته ناو جانتاکەته وە به لگەيە له سەر قسە کانم .

لە وەلامدا كە تورەبونى پۇوه دیار بۇو وتنى:

- ئەمە تەنها شىۋە و روکەشە.. تۆش هەر ئەدەت بەلاوه گۈنگە، گۈنگ جەوهەرە ...

- جەوهەر گامەيە؟ ئەوە زىيە تۆ شەۋىزىت لە زانىنى واتاكانى ئىسلام لە كاتىكىدا باوهەدارى، چونكە رۇوکار پەيپەندىيەكى گەورەي ھەيە بە ناوهەرۆكە وە يەكىان ئەويتى تەواو دەكات، ئەگەر ئەمۇ پەيپەندىيە تىكچو ژيانى مەرۋە تىڭ دەچىت .

- تۆ وادەزانى ھەركەسىك عەبا و لەچك و پەچە پۇشى كەسىكى پاڭ و چاڭە؟

- نەخىر مەبەستم ئەوە زىيە ، بەلام جى بەجى كەردىنى بالاپوشى فەرمائىتكى شەرەعە، ئەگەر ناوهەرۆك و دەرەوە پېنكەدە گۈنچان، ئەوە مۇسلەمانىتى راستەقىنەيە، بەلام ئەگەر پېچەوانە بۇو ئەوە كەسايەتىيەكى ناھاوسەنگ دەردەچىت، بۇيە ناوهەرۆك گۈنگە لە گەل ئەوەي لا بەردىنى بالاپوش زۆر ئاسانە بەلام باوهە لاسەنگ دەكات، ئىستا ئەو دەستەوازەيەت بىردىھەيىمەوە كە لەمۇ رۇڙنامەيەدا ھاتۇوە لەسەر ئەو ژنه كەشمەرىيە ئايا نەيوت مەدن ئاسانترە لەلای لەسەر لا بەردىنى بالاپوشەكەى، لەبەر چى مەدن ئاسانترە؟

چونكە ئەو باوهەرەي ھەيەتى بەخوا وەھاى لى كەردوھ كە ملکەچ بىت بەفەرمانە كانى، كە لەوەوە واتا ئىسلام جى بەجى دەبىت .. بەجۆرەلەك كە

پوکار و ناوەرۆك يەك بگرنەوه، ئەم يەكگرنەوه يە وادەکات كە موسىلمان واتاي فەرمودە كەي پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) جى بەجى بکات (لایؤمن احـدـكـمـ حـتـىـ يـكـونـ هـوـاـهـ تـبـعـاـ لـماـ جـئـتـ بـهـ) رواه التووى في الأربعين. بالاپوش لهلاى تو لە سىورى عادەت و نەرىت لانادات.. بۆيە زۆر ئاسانە بەلاتەوه كە فرۇكە كە لەسەر ئاسمانى ولاته كەت دوركە و تەوه بەبى يېركىرىنەوه لايەرىت، بەلام ئەگەر لە روانگەى باوھى بە خواوهوه بىت لەبەر ئەوهە فەرمانىتىكى شەرعە بۆيە لەھەر كۆمەلگایدەك بىت جىاوازى بۆت نايىت، ئەوهە كاتە بەم ئاستە بەلاتەوه ئاسان نەدەبۇ.

دوفاقى لە كەسايەتىدا (بەریزم) بۇ خۆى كىشىيە، ئەزانى هو كەي چىيە؟
وامزانى وەلام دەداتەوه بەلام بىيەنگ بۇو.. وەك ئەوهە ئەو چاوهەروان بىت
كە من وەلام بەدهەوه، پىم وت:

خۆ دانە دەست باو و نەرىتى كۆمەلگا بەبى گويدانە فەرمانە كانى شەرع..
كە ئەمە لاوازى چاودىرى ناوەوه دەگەيدىزىت لهلاى مرۆڤ، خراپىه كانى ئەمەش
تىك شكاندىنى موسىلمانە لە ناوەوه، كە تىكشىكأ ئەوا ئارەزواتى نەفس زال
دەبىت بەسەريدا و شەيتانىش يارى بى دەکات و هەروا دەمەنیتەوه هەتا
ھاوسەنگى خۆى لەدەست دەدات...

بى دەنگىيە كى قول بالى بەسەردا كىشابۇ و هيچى نەوت، دواى كەمەيك
جانتا كەي هەلگرت و بەرەو دواى فرۇكە كە رۆيىشت ... تو بلىي زۆر بىزازم
كردىت بەقسە كام ... تو بلىي سەركە و تو بوم لەباسكىرنە كەدا؟ لەراستى دا
نەمدەزانى ئەوهە و تومە تاچ ئاستىك ئىجايى يان سلىبىيە، بەلام دلىيا بوم
لەوهە كە توانيم تۈرەبونە كەي ھېۋاش بکەمەوه، لە خوا پاپامەوه كە لىم خۆش
بىت و رىئمۇيى ئەويش بکات و بەرەدەوامان بکات لەسەر ھەق و راستى.

پاش كەمىئك هاتەوە جىڭا كەى خۆى.. بەلام چۆن و بەچ شىۋەيدەك ئەوهى لەبىر و هوشدا نەبو رويدا، جله كانى پۇشتە كردىبۇرۇھ ... زۆر دلخۆش بوم بەو دىيەندە !

پىّ و تم :

بەخشىنى ئەم كورسيه بەمن بەزەمى خوا بۇ، تۆ راست كرد من لە ناوهوھ رۇخابوم، ئەدو دو فاقىھى كە باست كرد بۆتە سىيما و دىاردەيدەك لە لاى زۆر لە كچ و كورى موسىلمانان، مالۇرىانى بۇمان لەو بىنَاگايىھى تىاياداين، ژنانى ئىمە لەخەو و خەيالدا دەزىن.

لىت ناشارمدوھ كە باس و خواسى ژنانى ئىمە لەمال و ئاللتۇن و جل و بۇن تىپەر ناكات، سەربارى بونى گۆرانى و فلىيم و گۆڤارى ئافرهتان كە جىگە لە بى ئاستى و بلاو كردنەوەي بەدرەوشتى هيچى ترى تىادا نىيە، ئىمە بۆ وەھاين ؟ بەراست ئىمە موسىلمانىن ؟

ئايا من موسىلمانم ؟ پرسىارە كەت برىندار كەر بۇو بەلام ھەق بۇو.. چونكە تۆ بەراستى كردارە كانى منت بىنى، كە هاتقە ناو فۇركە كە بالاپوش بوم.. بەلام كە دەستى بەفرىن كرد جله كانم لا بىردا.. باورەم بەو كارەش ھەبو كە كردم يان واھات بە مىشكىمدا كە قەناعەتم ھەيە، لە كاتىكىدا ئەوهى كە كردم بەلگەيە لەسەر دوو فاقى ورۇخان، من سوپاپست دەكەم سەرەرای ئەوهى كە زۆر تەنگت بى هەلچىنیم بەلام رېنگات نىشان دام، كە بىگەر ئىمە و لاي خوا و پەشىمان بىمە و تەوبە بىكەم، دەمەدۇ راۋىيىتىكەت بى بىكەم ... لەو كاتەدا كە گويم لە قىسە كانى گرتىبو و لە ناو دەرياي خۆشىدا مەلەم دەكەد ... - بەلى فەرمۇو گۈرەم ليتىنە ؟

- لە ھاوسرە کەم دەترسم
 - بۆ لى ئى دەترسى، ئەو لە کوئى يە؟
 - لە فېگە چاودەوانى گەيىشتىم دەكات و بەم جۆرە دەمبيىنى.
 - ئەمە شتىكە بەختدەورى دەكات.
 - نەخىر دوا جار كە قىسم لەگەن كرد.. لە تەلەفونە كەدا بىنى و تم
 "ئاگاداربە بەم جلانەوە لە فېگە دانەبەزى، لەبەرددەم خەلکدا شەرمەزارم
 نەكەيت" بىڭۈمانم كە زۇر تۇرە دەيىت.

- ئەگەر خوات رازى كرد تۇرە بونى ئەو لەسەر تۆزىيە، پاشان دەتوانى
 بە ئارامى و برووا بە خۆبۇنەوە و توپۇزى لەگەلدا بىكەيت .. بە دورى مەزانە كە
 وەلامت بىدانەوە و رازى يېت، ئامۇرگارىت دەكەم كە زۇر گىرنىگى بى بىدەيت
 هەتا بەختەوەرى و سەرفرازى رۆزى دوايى لە دەست ندادات.
 هېچ وەلامىك يان قىسە يە كى نەبوو..
 يېدەنگىيەك دروست بۇو ...

لەو كاتىدا وينەي پىاوىك ھاتە بىرچاوم كە رېكايىھە كى وەھا پىشان ژنە كەمە
 دەدات، چۆن وادەكەت و داوا لە ژنە كە دەكەت كە خۆى رۇت بىكانەوە بۇ
 كەسانى چاوبۇسى بۇ گورگە بىرسىيە كان ... باشه ئەمە رەوايە؟! كەسىك
 مۇسلمان بىت و ئەو بىكەت؟! لاحول ولا قوه الا بالله
 شارستانىيەتى ئەم چەرخە ندوھى مۇسلمانان يېك بە يېك دەدزى و ئىمەش
 لىييان بى ئاگاين.. بەلکو لە نەفسى خۆشمان بى ئاگاين .

بە گەيىشتىمان بۇ فرۆكەخانە دواي ئەو گەفتۈرگۈ گەرمە مەراسىمى
 گەشته كەمان دوابىي ھات، كاتىك ھاوسرە كە بېشۋازى لى كە دەمبيىنى،
 بەلکو دەنگ و رەنگى چۈوه ناو جىهانى بىرچۈندەوە وەك ھەزارەھا خەلک و

پوداوا و هەلويىست كە رۆزانە بەسەرماندا دىت..

رۆزىك لە نوسينگە كەم سەرقان بوم بە خويىندەوهى كتىبى (المراة العربية وذكورية الاصالة) ئى (منى غضوب)، سەرسام بۇ بوم بەو تېكەن كردن و سەفسەتە و سەرلىشىواویيە لە بىر و زماندا.. كە ئەم كتىبە بچوکە دەيگرتە خۆى، لەو كاتىدا ھەستىكى قول دايگىرم لە خەدم و لە ئازار لە سەر واقعى ئەم گەلە.

لەو كاتە تەماوى و تارىكىيەدا كەسيك نامەيە كى بۆ ھەينام بەسەر قالىيەوە ليئەم وەرگرت، دەمويىست لە دەست ئەو ئازارە پزگارم بىت كە لەناو دلەمدا ھەلگىرىسابو بەھۆى ئەو كتىبە رەشهى كە خاونە كەى ھەولى دەدا ئافرهەتى بىن لە مىيەتى خۆى بسىرىتەوە، كاتىك نامە كەم كردهو .. دەيىت كى ناردىيىتى .. نوسرابو خوشكت بۆ خوا دايىكى محمد - دوعاعى خىرت بۆ دەكەت .. دايىكى محمد كى بىت؟

كەۋەمە خويىندەوهى نامە كە بەراستى شىتىكى كوتۇپۇر و خۆش بۇو.. ئەو كچدەيە بۇو كە لەناو فرۆكە كەدا و توپۇز كەمان كرد، كە چىرۆكە كەى چۇو بۇو بارى بىر چونەو !

باشتىن رىستە كە لەو نامەيەدا خويىندەوه (لەواندەيە ئەو كچەت لە ياد بىت كە رۆزىك لە گەشتى فرۆكە يەكدا لە كورسى تەنىشت بۇوە دراوسيت، مژدهت دەدەمى رېڭىڭى خۆم زانى بەرەو چاكە.. ھەلويىستى من كارىگەرەي ھەبۇ لە سەر ھاوسەرە كەم .. تۆبەي كرد لە زۆريك لەو تاوانانەي كە دەيىكەد.

پىت دەلىم چەند جوانە پابەند بون لە سەر بىنەماي تېگەيشتن بۆ ئەم ئايىنە گەورەيە، ھۆنراوه كەشتم خويىندەوه : ضداه ياختاھ .. تېگەيشتم چىت ئەوپىت!

والسلام.

دواى تهواو بونم له خویندنەوهى نامە كە نەمتوانى وينەى ئەو خۆشىيە
بىنەخشىنەم كە چەندە دلخوش بوم ، چەندە مژدەيە كى خوش بو.

كىيىبە كەى دەستم ھەلدا و ئەم ئايەتمە خويىنەوهى:

{يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ مُؤْيَانِي اللَّهُ إِلَّا أَن يُتَمَّ ثُورَهُؤُلُّ كَرَةٍ
الْكَافِرُونَ} التوبە ٣٢

نامەيە كم بۆ دايىكى محمد نوسى و خۆشى خۆم بۆ دەربىرى، لە بەرامبەر ئەمۇ
نامەيەي بۆى ناردبوم.. ھەروەھا بۆ ئەو مژدەيە كە بىيى دابوم چەند دېرىنىڭم
لەو ھۆنراوەيە بۆ نوسى :

ضداح يا اختاھ ما اجتمعا
الھدى والفسق والصد

والله ما أزرى بآمتىا
الا ازدواج ماله حد

بەلام كە ويستم نامە كە بنىرم بۆم دەركەوت ناونىشانى نەنوسىبىو، بۆيە لە
نیوان پەرە كانم ھەلەمگرت بەلکو رۆزىيەك بىيى بىگات.

سبحانك اللهم و بحمدك اشهد ان لا اله الا انت استغفرك و اتوب اليك.

کچه خویندکاریکی زانکو

بهرده‌وام خهونم بهوهوه دهدی که بچمه زانکو و بیمه خاوهن بوقونی خوم و گوی به خەلکی نەدم، بهو جۆره توانیم قۇناغى ئاماھەی تەواو بکەم وبەھۆی غرە باشە کانەوه بچمه زانکو.

يەکەم سالى خويىندى زانکو دەستى پىكىرد بەلام مەبەستى من تەنها خويىندى نەبوو، بەلکو گەران بۇو بە دواى هاوهلانىك كە بىر كەرنەوهيان وەك خوم بىت، كەسانىك كە لە خەمى كرانەوه و هاوجەخىتىدا بىزىن و وەك خوم كار بۇ سەربەستى بکەن.

لەناو دەستە خوشكە كانم هەندى ئاوهلم پەيدا كرد و پەيوەندىيەكى باشم لەگەلدا گرتىن، قسە كاغان لەسەر بابەتى بى كەلک و سادە بۇو وەك مۆددە و جل و بەرگ، كەرسەى جوانكارى، كەنالە ئاسمانىيەكان و فلىم و ئەۋ زنجىرە نواندنانەي كە هەبۇن، كلىپ و سى دى و گۈرانى، پېپەپاگەنەدە و درق، غەيىيت و دوو زمانى كردىن، گائىتە كردىن و بەكەم زانىنى كەسانى تر و كۆمەلى شتى ترى لەم جۆره.

پەيوەندى تىوانغان لە مالەوه هەرجى باوکم بۇو سەرقالى بازىرگانى بۇو، برا كامن هەركەس بەجۆرىيەك و بەرىيگاي خۆى، هەرگىز ووشەيەكى ئامۇزگارى يان رەخنەم لى نەبىستۇن، لە جىهانىكدا دەزىيام خوم دروستىم كردىبوو، نەمدەۋىست لى ئى دەرچم، وام لىيەك دەدایەوه كە من هېچ كارىكى هەلە ناكەم هەتا لەگەل دەستە خوشكە كاندا بىم.

رۇزىيەك لەبەر دەرگاى زانکو چاوهروانى شوفىرەكەم دەكىرد، كچىك بەرەو رۇم دەھات، شىوهى ئاكار و پۆشاكە كە دەچووه سەر ئەدو جۆرهى كە دايىكم

و نەنکم پەپەرە ویان لى دەکرد، جلە کانى پۆشته بۇو و ھېچ بەشىكى لەشى دىار نەبۇر.

- سلاو ..

پاشان دەستى درېز كرد و منىش دەستم بىرەن خىرا گىرامدۇھ سەرنجىمدا دەستكىشى لە دەستدا بۇو، پېم ووت:

- وەك ئەوهى پېۋىستىھ كت ھەبىت؟

- لە راستىدا جلە کانت سەرنخى راکىشام .. ويىتم پرسىyar لە مۇدىيەلە كەى بىكم.

منىش زۆر بە دلىيابىيە و وۇتم : فەرەنسىيە، ئىستا تازەترىن مۇدىيەلە كە ھاتىيە بازارە وە.

بىنى ووت: واڭومان دەبەيت، ئەوانەي دىزايىنى ئەم جۆرە پۆشاكانە دەكەن مۇسلىمانان؟

پېم ووت: مەبەستت چىيە؟

- ئەي نازانى كە جلى شەرعى مەرجى ھەيد، دەبىت ھەمو لەش داپۈشىت، مەبەست لە پۆشىنى دەرخىستى جوانى نەبىت، تەسک نەبىت و لە جلى پىاوان نەچىت، لە پۆشاڭى بى باوەرەن نەچىت، بۇ خۆدەرخىستان نەبىت، تەنك نەبىت و نەبىتە ھۆى سەرنج راکىشانى كەسانى تر، ئەگەر سەرنج بەدەيت جلە کانت پېچەوانەي زۆربەي مەرچە شەرعىيە كانە و پېرىھەتى لە نەخش و رازانەوە، تەسکەو تەنكە و لە پۆشاڭى بى باوەرەن دەچىت وەك دەيىنى مەچەك قۇلت دىارە.

پېم ووت: بەسە بەسە.. ئېۋە بەرددەوام لەسەر بۆچونە توندە كان كارده كەن، لەناو زاناياندا ھەيد كە ئەم جۆرە پۆشاڭە بە دروست نازانى.

- خوشكى من مەسەلە كە قسەى فلان و فيصار نى يە چونكە راستى بە پياواندا ناناسرىيەتە، هەموان قسەيان وەردە گىرى و بەرپەرج دەدرىيەتە جىڭە لە پېغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) ئەوه تا پېغەمبەرى خۆشەۋىست (صلى الله عليه وسلم) دەفرەرمۇيىت (صنفان من اهل النار لم ارهمها، قوم معهم سياط كاذناب البقر يضربون بها الناس، و نساء كاسيات عارييات، ميلات مائلات، رؤوسهن كأسنمة البخت المائلة، لا يدخلن الجنة، ولا يجدن ريحها و ان ريحها ليوجد من مسيرة كذا و كذا) رواه المسلم.

زانىيان دەلىن: هەركەسىيەك لەم پۆشاكە تۆ لەبەر بکات لە كۆمەلى دووھەمە كە لە فەرمودە كەدا باسکراوه، هەروەھا دەفرەرمۇيىت (صلى الله عليه وسلم) (أيما امراءة تطبيت، ثم خرجت الى المسجد، لم تقبل لها صلاة، حتى تغتسل) رواه ابن ماجة

ئەم بۆنە خۆشەت منى كەمەندكىش كردا ئەى دەبىت بۆ پياوان و لاوان چۆن بىت ؟

بالاپۆشى.. خوشكى من پاكىتى يە و پاراستنى ژنه لە چاوى كەسانى داونىن پىس.. كەسانى بى شەرم وحەيا، بالاپۆشى خوشكە كەم... ئا لە ويىدا قسە كامى بى بىرى و بەتنىدى ووتم:

- بەسە .. بەسە .. تەواو .. دوايى لەو بابەتە دە كۆلەمەوه، پاشان تۆزىيەلى ئى دوركە وقەوە .. ئەم ھەلۈيىستە زۆر كارى تىنە كىردم، وەك هەر يەك لەو ھەلۈيىستانەم دانا كە بەرددەۋام توشى دەبوم لە خوينىنگا كەم لەلايدن مامۇستاكان و ھەندى لە خوينىدكارە كانى وەك ئەم كچە.

جارىيەك لە نزىك كافىتىيادا لە گەلن ھاوارېكەنم دانىشتىبوين، سەرقالى و توپىز

بوین به دهندگی بەرز و پىدە كەنین، لەوەش زياتر تۆمارىكى بچو كمان لە تەنیشت خۇمان داناپۇو، گۇرانىيە كى قەره بالغمان خىستبۇھ سەر لەوانەي كە بەلامانەوە خۆش بۇو، بەلام ئەم جارە وا دىيار بۇو كە دەنگى تەسجىلە كە بەرز بۇو.

كچىك هات بۆ لامان، سەلامى لى كردىن، داواى كرد كە دەنگى تۆمارە كە كز بکەين.. بۆ ئەوهى بتوانى قىسمان لە گەلن بکات، ئىمەش گزمان كرد، كچە كە زۆر جوان بۇو، جله كانى ئامازەي بە ھەستىكى بەرز دەدا، لە گەلن ئەوهەشا هيچ رازاندنهوە و دىياردەيە كى سەرنج را كېشى پۇھ دىيار نەبۇو، بەلام ئەۋپەرى ووردى و ناسكى و گونجان بە رەنگە كانىيەوە دىيار بۇو.

لە كاتىكدا كە سەرسامى جوانى خۆى و جله كانى بۇو بۇوم چاوهەروانى قىسمانى بوم، دەستى كرد بە سەرزەنلىت كەنغان لە سەر گۈئى گىتن لە گۇرانى.. ئامۇڭگارى كردىن كە گۈئى لە كاسىتى قورئان و شتى بە سۇود بىگرىن.

سەرسام بۇوم كە چۈن ئەم كچە ھاۋچەرخە لەم باسانە دەدوى، بەلام ئەم جارە كارىگەرى ھەبۇو لە سەرم بۇيە بىيارمدا بەھىمنى بىر بىكەمەوە و بىدواي زانىارىيە ئايىنە پېشۈوه كاندالى بىگەرىم، پىم ووت:

ئىمە ھەندى جار گۈئى لە قورئان دەگرىن، بەلام ئەمە نايىتە ئەوهى كە بوار نەدەين بە دەرونمان و گۈئى لە گۇرانى و مۆسيقا نەگرىن..

ووتى: رېڭرى زۆر ھەيدە قورئان و گۇرانى نايىت لە يەك دىلدا كۆيىتەوە، ئەگدر ھەر لايىك لەناو دىلدا جىڭكاي بۇوه ئەويىز دە كاتە دەر.

وتم: ئەمە بۇچونى خۆتە، نايىت بۇچونە كانت بە سەر خەلکدا بىسەپىنى، ئىمە حەزىمان لە قورئان ھەيدە و حەزىشمان لە گۇرانى ھەيدە.

ووتى: بۆ ئەوهى راستى قىسمان بىسەلمىن، دەمەويىت ھەوالىم بىدەيتى يان

هدر کامتان بیت، دوا جار کهی بوو که گەران به دواي ئىزگەي قورئانى
پىرۆزدا و گوینان ليگرت؟

هېچ وەلامان نەبوو، ھەموو نەمان لە خۆمان بىرى.. لە گەلن ئەوهشدا دەنگى
خۆ بە زل زانىن و خۆ گەورە كىردن لە ناوماندا بەرز دەبۇرۇھ .. يەكىك لە ئىمە
بىى ووت:

- بۆت نى يە سەرزەنلىكىن بىكەيت لەسەر ئەوهى دەيکەين، خۆ ئىمە
ھېچمان لە كۆلىزى شەريعە نىن هەتا ئەم ئامۇز گاريانەمان بىكەيت.

لە وەلامدا وتنى: ئايا ياساكانى ئىسلام تايىته بە كارمەندان و خويىندكارانى
كۆلبىزە كانى شەريعە.. ئەوانى تىريش چى دەكەن بە كەيفى خۆيان؟
ووتىم: نەخىر مەبەست ئەوه نەبوو، بىلکو مەبەستى لەوه بوو کە بلى
گۆرانى حەرام نى يە و بىلگەش نى يە لەسەر حەرام بونى.

- نەخىر بىلگە زۆرە خواي گەورە دەفەرمۇيىت {وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي
لَهُؤُ الْحَدِيثَ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيرِ عِلْمٍ يَتَّخِذُهَا هُزُواً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُهِينٌ} لقمان ٦

ئىبن مەسعود دەفەرمۇيىت: مەبەست لە هوالدىپ: گۆرانى يە، ھەروەھا
پىغمەبرى خۆشەويىست (صلى الله عليه وسلم) دەفەرمۇيىت (ليكون من امتى
اقوام يستحلون الحر (الفروج اي الزنى) و الحرير والخمر والمعازف) رواه
البخاري.

معازف بىرىتى يە لە گۆرانى و مۆسيقا.

كاتىك هاورييكانم سەيريان كرد ناتوانن وەلامى بىدەنهوه، يەكىكىان وتنى: واز
لە قىسىم كىردن بىن لە گەلن ئەمانەدا، پاشان روپى تىكىرد وتنى: قىسىم كانت بىـ

بپرین، وابزانم ئامۆژگاریه کەت کۆتاپی هات، ئىستا وازمان لى بھئىنە و بپۇ بەلای
کارى خۆتەوە ...

"داواى لېبوردن دەكەم .. بەلام بىرتان نەچىت كە ئەم كارەى ئىوه
پىچەوانەي ياساي زانگۇيە، پاشان رۆيىشت ...

حەزم نەدە كەد ئەم كچە جوانە بەم وشكىيە بەر پەرچ بدرىتەوە كە بەلگە
بوو لەسەر لاوازى ئىمە لە بەردىم بەلگە بەھىزە كانىدا، حەزم دەكەد گفتۇگۆزى
لە گەلن بکەم و بىسىەلىنىم كە گۇرانى حەرام نى يە، بەلام چۈن لە كاتىيىكدا كە
ئەو بەلگەي بىي يە بە ئايىت و فەرمۇودە لەسەر حەرام بۇونى؟!

كچە كە رۆيىشت، يەكىك لەھاورييكانم دەستى بىد و دەنگە كە زىاد
كەردىوە، بىنگەنин جارىيەتى تر دەستى پىكىردىوە.

لە رۆژانى داھاتودا لە كۆلىج لە گەلن ئەم كچە يە كىرىمان بىتىيەوە، هات بۇ
لام و سەلامى لېكىردىم، ويىستى داواى لېبوردن بىكەت بەلام من داواى لېبوردنم
كەد لەسەر كارى ھاولە كەم، دواى ئەوە زانىم كە لە ھەمان ئەو بەشەي من
دەخوينىت، سەرسام بوم پىم ووت : وامزانى لە يەكىك لە كۆلىزە كانى شەريعە
دەخوينى.

- بۆچى؟

- چونكە زانىيارى و رۆشنىيەت شەرعىت لە ئاستىيەتى بالا دايىه، ئايا ئەمە
كارنا كاتە سەر ئاستى خويىندىت؟

- هەرگىز، چونكە كاتە كانم رېك دەخدەم، ئەمەش واي لېكىردووم كە نرخ
و گرنگى كات بىزام، هەروەها ئىنگلىزى دەزانم و لە زانستى كۆمپىيوتەر
شارەزام، كە باشتىن وانەن لە پىپۇرپە كەمان.

ھەروەك ھەندىيەك وانە بە خويىندىكەرە كان دەلىمەوە، ئەگەر پىويسىتەت ھەبۇو

پىم بلنى.

بەو پەرى سەرسامى و گەورەيەوە لىيم دەروانى، خۆم بە بچوڭ دەھاتە بەرچاو، ئەو دەتوانى وانەي ئىنگلىزى و كۆمپىوتەر بلىيەوە.. بەلام ئىمە خەرىيىكى پىكەنин و گۇرانى وتنىن، ئەمە ئەو ھاواچەرخىتى يە كە خەوم پىيوه دەبىنى؟!

وام ھەست دەكىد كە ئەم كچە بە شىۋەيەكى تايىەت گۈنگىم بى دەدات و دەيەھەويت پەيوهندى دۆستانەم لەگەلدا بىگرىت، لە دەروندا ووتىم :چۈن بتوانم ئەو پەيوهندىيە دروست بىدەم لە كاتىكىدا كە ئەو بەردەوام باس لە حەلائى و حەرام دەكات، ئەمە ئەو ھەستەي لا دروستكىرمە، كە من ھېشىتا خوينىدكارم لە ناوەندى يان ئامادەيى .. واز لەمانە بھېئە ئەوانە نازانن كەوا رۇزگار گۇراوە و مروقق پىۋىستە بەپىيى ئەو چەرخە بىزى كە تىايىدا ھاتۇتە بۇون.. بەسە دووبارە كەردنەوە ئەم قەوانە سواوه .. ھاواچەرخى .. مەددەنى .. پىشىكەوتىن .. بەرز بونەوە، وەللاھى ئەم دىمەنە ھاواچەخانەي كە تىايىدا دەزىن.. جىڭ لە پانتولىكى تەسىك و تەنورەيەكى كراوە و پىلالوى پىاوان و دەموجاۋىك كە لە بەھلەوانە كان دەچىت ھىچى تر نىيە.

ئەو زمانى ئىنگلىزى و كۆمپىوتەر دەزانى، ئەو لە من مەددەنى تەرە.. شارەزاتەرە.. پىشىكەوتوتەر.. لەوەش زىاتر پابەنلە بە رېنمایى دىنە كەيەوە، توانييەتى هەردوو باشە كە لاي خۆى كۆبکاتەوە، ئەو چىيە من چى دەلىم؟ بەم ئاستە كەدەتومە ژىر كارىگەدرى ئەو كچەوە؟ كوا بۆچونە كانم لەسەر داھاتۇو؟ بىر كەردنەوە تايىەتە كانم، ئەو سەربەستىيە كە بەردەوام بىدوايىدا دەگەرام؟ نەخىر، نەخىر دەبىت خۆم لەم كچە رېزگار بىكمەن تىڭ

نەدات.

دواى ئەوه له هەولى ئەوهدا بوم كه نەيىنەم و نەمبىنېت، ئەگەر له دوره وە
مبىنیا يە بەرىگا يە كى تردا دەرۆشىتم بۇ ئەوهى نەمبىنېت، بەم جۆرە پەيوەندى
جارانم وەك خۆى لەگەن كچەكانى ھاورىم بەردەوام بۇو، لەگەن ئەوهى كە
ۋىنەى ئەم كچە و باوەر بونى به خۆى و رېشنىرىيە زۆر و جۇراو جۆرە كەى
ھەروەها بونى ھەستى ھاواچەرخىتى تىايىدا، بەردەوام و لەنيوان ماوهىدەك و
ماوهىدە كى تر دەھاتە وە بىرم.

كات و ساتى راستەقىنه هاتە پېش، نەخۆشىيە كى گرەنم گرت، بەھۆيە وە له
نەخۆشخانە خەواندىيام و ماوهىدە كى زۆر مامدۇ، لەو ماوهىدە زۆر بىرى
ھاواھە كامىم دەكەردى.. حەزم دەكەردى به بىننىيان دەكەردى .. به مەبەستى زانىنى دوا
ھەولى كۆلىز و ئەدو وانانەى كە له كىسىم چۈرۈپ بون.

دواى تىپەر بونى ھەفتەيەك يە كىيکيان هاتە لام، داواى لېبوردىنى ئەوانى ترى
پىگەيانىدم كە ناتوانى بىن بۇ لام.. منىش داوام لېكىرد كە وىنەيدەك له وانە كامىم
بۇ كۆبىي بکات و بۇ بەھىنى، ئەويش بەللىنى ئەو كارەدى بى دام.

بەۋەپەرى ئارامىيە وە چاوهەروانى هاتنى وانە كامىم دەكەردى، بەلام ھىچ كام له
ھاوارىتكام نەھاتن بۇ لام له دواى ئەو داوا كەردىنەوەيەوە!!

ھاوارىيەتى سوودى چى يە ئەگەر بەرھەمى نەبىت، به تايىھەت لە كاتى
نارەحەتى و تەنگانەدا؟ ئەى ھاوارى بۇ تەنگانە نىيە؟ ھەفتەى دواى ئەوهەش ھەر
چاوهەروان بۇوم، بەلام بى سوود بۇو .. پاش دوو رۆژ ھەوالىيان بى دام كە
كچىك دەيھەۋىت سەرداش بکات واتىگەيشىتم كە يە كىيک له دەست
خوشكە كاغە و وانە كانى بۇ هيئاوم

داوام له پەرسىتارە كە كەردى بىتە ژۇور، شىيىكى چاوهەروان نەكراو بۇو! ئەوهى

هاته ژوور ئەو کچه بولو کە له بهردم دەرگای زانکۆدا گفتتوگۆی له گەن کىرم
له سەر پۇشاکە كەم، سەرسام بۈوم بەھاتە كەم، چۈن زانبويەتى كە من
نه خۆشم و له بىمارستانم، كاتىپ پەچە كەم لاداولە تەنيشتمە و دانىشت زانيم
ئەمە هەمان ئەو کچه بولو کە له نزىك كافىتىيا كە ئامۇزگارى كىرىدىن ئەو كاتەي
دەنگى تۆمارە كەمان بەرز كەدبۇوه، هەمان ئەو کچىيە كە له بەشە كەم خۆم
دەخويىنى.

ئەو کچىيە كە جوانىيە كەم لە لايدىك و رۇشىبىرىيە كەم لە لايدە كى ترە و
سەرسامى كەدبۇوم، ئەو کچە كە خاوهنى ھەستىكىي جوان و ناسك بولو له
ھەلبىزاردەنلىك جىلە كانى و له هەمان كاتدا خاوهنى كەسايەتىيە كى بەھىز بولو..
باورەم نەدە كەن
بە سەرسامىيە و ووت:

- تۆ تۆ؟

- بەلىي، پرسىيارى تۆم لە ھاوەلە كانت كەن، پىيان ووتى كە تۆ نەخۆشى،
بۇيە ناوى خەستەخانە و ژمارەي ژورە كەتم لەوان وەرگەت، ھەتا بتوانم
سەرداشت بىكم چونكە لە سەرداش كەنلىنى نەخۆشدا خېر و پاداشتى زۆر ھەيە.
- نازانىم چۈن سوپاست بىكم لە سەر ئەم ھەستە پاكە .. دواى لېبوردىن
دەكەم لە سەر ئەوھى كە له لايەن منه و رويدا.

- هېچ نى يە، گەنگ ئەوھى تۆ بە سەلامەتى دەرچىت .. چونكە
تاقىكىردنە و كان نزىك بۇتە و ووتى ..

پاشان لە جاناتا كەيدا كۆمەلەنگىچىپەرەي دەرھىنما و ووتى:
ئەمە ئەو وانانەيە كە له كىيىت چۈوه، له كۆتايى ھەر وانەيە كەدا پۇختە كەم

دەبىنى..ئىنىشائىدلەلا ھەفتەي داھاتوو دىمەوه بۆ سەرداشت و وانه تازەكانت بۆ دىنەم.

ئىزىز خۆم پىنه گىرا دەستم كرد به گۈيان .. ئەوەم بىرھاتەوە كە لە بەردىرىگاى زانكۇر و ناو ڪاڤىتىيا چۆن بە توندى بەرپەرچم دەدىدەوە .. لە گەلن ئەۋەشدا ئەو بەم نەرمى و جوانى يە و بەۋېرى خۆشە ويستىيەوە مامەلەم لە گەلن دەكەت، لە بەرامبەر ئەوهدا ھاۋىرېكانيشىم بىر كەوتەوە، كە ئەو پېرى چىروكى و رەزىيليان نواند بەرامبەرم بە سەردانىك يان بە ھەواڭ پېسىنېك لە رېڭايى تەلەفونەوە، ئەو كاتە ھەموو بىر و بۆچۈنە كامن لە سەر سەربەستى و ئازادى و ھاۋىچەرخى تىكشكا و رۇخا.

تىكىچەيشتم كە سەربەستى بىرىتى نى يە لە پاشتكىرىدنە بەها بالا كان.. پاشتكىرىدنە عادەت و رەوشىتە جوانە كان.. ھاۋىچەرخى بىرىتى نى يە لە وەستان لە دېرى دىن و شويىن كەوتىنى كۆمەللىك بىر و بۆچۈن كە لە ئىمەوه دوورە.

ئىستا تىكىچەيشتم كە سەربەستى بىرىتىيە لە جىلەو كىرىنى نەفس.. ملکەچ نەبوون بۆ حەزوو خواتىتە كان و خۆ بەددەستەوەدان بۆ ئارەزۈزۈھە كانى .. سەربەستى بىرىتى يە لە ھەستكىرىن بە كەسانى دەھۈرۈپشتت.. يارمەتى دانىيان و كەمكىرىدىنەوە ئازارو ناخۆشىيە كانىان .. تىكىچەيشتم كە ئىسلام سەربەستى داوه بە ڙن.. ئەو مافەي پىداوه كە بىتوانى ڙيانىكى شەرەفمەندانە بەرىتى سەر.

بەھاۋىرېكىم وەت: ئىستا دان بەوهدا دەنیم كە من دۆرäm.. بۆيە بېيارم دا لەم ساتە بەدواوه ڙيانى خۆم بگۈرم بەپىي شەرعى خوا.. تا بىمە كچىكى باشى وەك تو.

لە كاتىكىدا دەمۇچاوى بە زەردىخەنە دەدرەوشايدەوە و تى: ئائى خوشكم لەپەيوەندىماندا سەركەوتتوو و تىكشكاو نىيە.. گەرنگ ئەوهەيە

هەموو بگەينە کەنارى ئارامى و سەرکەوتى راستەقىندۇ بەختەوەرى
ھەتاھەتابى .و تم:
بەلى ئەوه گرنگە ..

فرمیسکی بالا پوشیک

بەم جۆره بۆمان دوا:

کچیکی لاو بووم، تازه پیگەیشتوو، تامەزۆری ژیان بووم ، رقم لە مردن بورو !!... هەركات لەناو دەستە خوشکە کاندا باسى رووداویکی خەمناك يان مردىنیکی کوتويىر يان نەخۆشیە کى بەردەوام بکرايە ھەلەستامە سەربىن و ئەو ناوەم بەجى دەھېشت! زۆر گرنگىم بە ھەوالى مۆدىلات دەدا و چاودىرىم دەكىد، دەمويىست ھىچم لە دەست دەرنەچىت و ئاگادارى بابهەن نوئىيە كان بىم، ئەمە بە جۆريىك بۇو كە عەبا رەشە كەم بەبىي مۆدىل بۇو، مۆدە ئەويشى وەك خۆى نەھېشتىبۇوه دەبۇو لە لەبەر كەردىدا ھونەر بەكاربەيىم، زۆر جار دەخىستە سەر شانم نەك سەرم ھەتا جوانى لەش و لارم دەرخەم..

ھەرجى پەچە كەم بۇو، بە جۆريىك دام دەنا كە لە گەلن مۆدە و باودا بگۇنچى، ئەوهشم دەكىدە ييانوو كە ناتوانم شت بە جوانى بىيىم، چاوه كام جوان دەرېشت.

سادەبى و بى ئاگايىم لەوەدا بۇو لە كاتى ھاتۆچۈي سەر رېڭا وباندا بەردەوام سەرنجى ئەو چاوانەم دەدا كە بە لامدا تىپەر دەبۇون، هەركات ھەستىم بکردايە كە رىيواران و سوالكەرانى سەرە رى بەسەرسامىيەوە سەيرم دەكىن زۆر دلخۇش دەبۇوم.

لە يە كىيىك لە گەشتە كام بۇ يە كىيىك لە ولاتىنى رۆزئاوا، بەوەندەوە نەوهەستام كە جىلە كام بە بى مۆدىل بپازىنەوە بىلکو بەرگە بالاپوشە كەم لەسەر كورسى ئەو فەرۋەكەيە كە سوارى بۇو بوم بەجى هيىشت!

لەو ولاته نىگام بەر ژنىك كەوت كە هىچ شويىنەكى بە دىارەوە نەبۇو، بالاپوشىكى درېز و فراوانى لەبەر كەردىبوو، سەرپوشىكى جوانى لەسەر

کردبود، لی ئى نزیک بومه‌وه به زمانیکی بیگانه‌ی پاراو قسەی ده کرد !!
 سدرسام بوم واهات به دهروندادا که ئەم ژنه عدره‌به و لهوی نیشته‌جی
 بوروه، فیروز زمانی ئەوی بوروه، بۆیه بهو پەری لە خۆرازی بونه‌وه لیم پرسی تو
 عدره‌بیت؟

نەخیز من کەندیم، ئەو سال و نیویکە موسلمان، وەک دەمبینی لهو کاته‌وه
 ئەم پۆشاکە لەبدردەکەم، زۆر شانازی دەکەم بەم ئاینە نوی یەوه.
 لهو کاته‌دا وەک ئەوەی تام لیهاتیت دەستم خستە سەر سەرم، بالاپوشە کەم
 له کوئی یە .. ؟ گەرام به دوایدا! بەلام نەمدۆزیه‌وه، بیرم کەوتەوه کە لەسەر
 کورسی فرۆکە کە به جیم ھیشت.

لەگەل دەرونی خۆمدا کۆمەلیک رازو نیازم کرد، ئەی خودایه بیگانه‌یەك
 پیشتر توی نەناسیو، ئەو بۆ سان و نیویک دەچیت گەراوەتەوه بۆ لات و بۆتە
 بالاپوش! کەچی منی موسلمان، له کاتیکدا باوک و باپیرەم موسلمان .. دایک و
 خوشکم موسلمان .. کەسوکارم ھەموی موسلمان !

لەسەر بەندایەتى و گۆیرایەللى تو گەورە بوروم، له فەزايەکدا پیگەيشتۇرم
 کە ھەموو باوەریان بە تویە، کەواتە چۆن بەم ئاسانیه واز له بالاپوش بېھىنم و
 ئەم ژنەش ئاوا لەبەرى بکات!
 ئەی کچى ئىسلام:

بالاپوش جوانترین و گەورەترین ھاوكاره بۆ پارىزگارى كردن لەسەر چاكى
 و جوانى ژن، بۆی دەبىتە قەلغان له چاوى خرآپ و سەرنجى تاوانكارى.
 ئەوانەی تالى خۆدەخستنیان چەشتۈرۈۋە ئەو راستىيە باش دەزانن، به تاييدت
 ئەوانەی بە ئاگىرى تاوانى تىكەلاؤى ناشەرعى و سىكىسى سوتاون.

دوزمنانی ئەم ئايىه دەركيان بەم راستىيە كردووه و دانيان بەم راستىيەدا ناوه.
دواى بەسەربردنى چەند ھەفتىيەك لە پايتەختى يەكىك لە ووللاتە عەربىيە كان
رۇژنامەي ئەمەرىكى (ھيلسيان ستاسنېرى) كە گەپرايەوه ولاتى خۆى بەم جۆره
باسى لە گەشتەكەى كردبۇو:

"كۆمەلگای عەرەبى كۆمەلگایە كى سەلامەتە ئەمەش بەھۆى دەست گەرتىيان
بە ندرىتى خۆياندۇو باشتە كە ئەمەش لە ھەركارىكى تۈ باشتە، وەك
ھىيىشتنەوەي كچان و لاوان لە سنورىيکى دىيارىكراودا.
ئەم كۆمەلگایە جياوازە لە كۆمەلگای ئەوروپىي و ئەمەرىكى چونكە ھەلگرى
رەوشتىيکى جوانى كە لە لە پېشىنانەوە بۆيان ماۋەتەوە كە سنورىيڭ بۆ ڙنان
دادەزىت.

رېز گەرنى دايىك و باوك دەبىتە پۇيىستى لە سەرييان، لەوەش زياترييان لى داوا
دەكات ئەويش نەكىدىنى ئەو بەرەلائىيە كە لە ئەوروپاي ئەمۇردا ھەيە كە
كۆمەلگا خىزانى ئەمەرىكى و ئەوروپىي بەرەو ھەلۋەشان دەبات."
گۇفارە كە داوا دەكات:

" بوارى تىكەن بۇون مەدەن.. سەرەستى كچان سنورداربىكەن، بگەپىنهو
بۆ سەردەمى بالاپۇشى، ئەمە باشتە بۆتان لەو بەرەلائىي و شىتىيە ئەوروپا و
ئەمەرىكا" (لەنامەي ڙن و فيلى دوزمنان)

ئەى خوشكم:

ئەمە گوتارى ڙنېكى ئەمەرىكىيە، داواى بالاپۇشى دەكات ئەمەش پاش ئەوهى
بە گردووه ھەستى بەوه گردووه كە ھەلۋەشانى خىزان و نەمانى رەوشت دەبىتە
ھەرەشە بۆ سەر كۆمەلگا .

رۇژنامەنوسىيکى ئەمەرىكى ئامۇزگارىمان دەكات كە دەست بە رەوشتى

پەسەنى ئىسلامى و نەريتى جوانى خۆمانە وە بىگرىن.

رۆژنامەنوسىكى ئەمرىكى ئاگادارمان دە كاتە وە .. لەبى ئاگايى تىكەللا و بونى نىر و مى و بەرەلائى، كە دەيىتە هوئى جىلھە و كردن و بىردى كۆمەلگا بەرە و هەللىرى.. وەك چۈن ئەمرو كارىگەرە كەى لە سەر كۆمەلگا ئەوروپى و ئەمرىكى دىارە.

مۇزدە ئەى كچى ئىسلام .. چاوت رۆشن بە بەرگە بالاپوشە كەت ، بىزانە كە داھاتنو بۇ ئەم دىنە يە .. سەر كەوتۇرىيى و پاشەرۆز بۇ كەسانى لە خوا ترسە هەرچەندە بىباوران پىيان ناخوش بىت.

{يُرِيدُونَ لِيُطْفُرُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ ۝ وَاللَّهُ مُتِمٌ نُورِهِ ۝ وَلُوْ كَرَةَ
الْكَافِرُونَ} الصاف

نیعمه‌تەکان و تاوان

راوی بەم جۆرە دوا:

لە يە کیك لە كەنالە كانى تەلە فريێونەوە گۆيىم لە وانەيە كى مامۆستا عەمەر خاليد بۇو كە ووتە بە پىزە كانى سەرنخى راکىشام كە تىايىدا باسى تەوبە و تەوبە كارانى دەكىد .. ئەو بۇو لە كۆتايى وانە كەيدا چووه سەر بابهەتكى دىارييکراو كە رايچەلە كاندەم و بۇو ھۆى جولانى ھەست و سۆزم كە تا ماوەيە كى زۆر ھەلۈيستەم لەسەر كەد ..
مامۆستا باسى لە ئەنجامدانى تەجروبەيدەك كەد و دلىنابى ئەۋەيدا كە كە بهرەمە كەى جۆشاندىنى تەوبە و گەرانەوەيە بۆ لای خوا ..

منيش بېيارمدا ئەو ھەنگاوه بېگەمە بەر ، چوومە ژورە كەى خۆم و دوو پەرەو پېئوسييکم ھىننا ، لەسەر پەرەي يەكم نوسييم ليستىك بە ناوى ئەو نیعمة‌تانە كە خوابىنى داوم .. ! و لەسەر پەرەي دووەم نوسييم : ليستى تاوان و ھەلە و گۇناھە كامن ..!

دەستم بە نوسيينى ئەو بەخششانە كەد كە خوا رشتويەتى بەسەرمدا ، ھەمەر ئەوانەي كە لە چواردەورەمن و پەيوەندىيان ھەيە بە ژيانەوە .. بهر دەوام بۇوم دەمنوسي و دەمنوسي لە كاتىكدا بەخششە كانى خوا بە بهرچاومەوە تىپەرەدبوون ، ھەرچەندە بەخششىيکم بنوسييايە دانەيە كى تر دەھاتە بهرچاوم ، زۆر لەو نیعمة‌تانە پەيوەندىيان بەيەكەوە ھەبوو يان لەسەر يەك بنيات نرابۇون ، لەو نیعمة‌تانە :

بەخششى عەقل و ژيرى ، تواناي شى كەردنەوە و دەرھىنانى ئەنجامە كان ، تواناي خستتە پويى بىر و بىرچونە كان ، تواناي قىسە كەردن و ۋونكەردنەوە بە جوانى و لە زۆر كاتدا بەھۆى نیعمة‌تى گەورەي زمان .. نیعمة‌تى چاوش بەبى پېيىستى

به کارهینانی چاویلکه، .. ئەویش نیعمه‌تیکی تره... نیعمه‌تی خویندنه‌وهو نوین
و.. هتد، بدم جۆره پەرەی یەکم تەواو بو بەلام مەرجی زانین و دەرخستنی
نیعمه‌تە کانی خوا تەواو نەبوو، بۆیە پەرەیە کى ترم هینا و بەردەوام بوم لەسەر
نویسینی نیعمه‌تە کان ..

نیعمه‌تی بون و تەندروستى و سەلامەتى لەش ولار و تەواوى ئەندامە کان ..
نیعمه‌تى زانست و تواناي فېربون ، نیعمه‌تى بۆن و بیستن و جولە و ... هتد
دواى تەواو بونى پەرەی دووەم بى توانا و بى دەسەلات وەستام لە بەرامبەر
نیعمه‌تە کانی خوادا.. خۆم بىنى لە كەسييکى نيمچە نقوم بۇ دەچم لەناو
دەريایە کى گەورەدا.. سەرەنجام بەو ھەنلەي نیعمه‌کانی خوام نوسى وەستام و
ئەو ئايەتمە دەوتهوه {ؤِن تَعْدُوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ
رَّحِيمٌ} النحل ١٨

چومە سەر لىستى دووەم لە کاتىكدا دلەم دەلەرزى و پر بۇ لە ھەستى
شەرم كردن لە بەرامبەر پەروەردگار .. بدم جۆره بەردەوام بوم لە نویسینى
ئەوەی دەمزانى لە تاوان و گوناھ و لەخوا ياخى بون كە كردىبوم و هيشتىا ھەر
تۆزازى بوم بە زۆرىيەك لەوانە..

ھەروەها ئەو تەمەلى و كەمۇ كورتى و خەمساردىيانەم نوسى كە لە فەرزە کاندا
ھەمبۇو.

لەوانەی كە نوسييم : ئەو تاوانە زۆرانەي كە بەزمان كردىبوم لە غەيىەت و
گالىتە كردن بە خەللىك و درۆ، تاوان كردن بە چاو لە سەير كردى بۇ ئەو
شىنانەي كە خوا بى ناخوشە، بەسەر بىردىن چەندىن كاشىر بەتالى كە جىگە
لە زيان ھىچ سودىيکى نەبوو .. كردىن گونە بە گوينكان لە رىيى بىستى ئەو

شنانه‌ی که خوا پینی ناخوشە وەک گوی گرتن لە گۆرانى .. هەروەھا ئەرك و مافى دايىك و باوک و هتد بەجۆرە بەردەوام بوم لە نوسين، ئەمەيان بەخىزابى زىادى دەكىد، كاتىك ئەم ھەموو ھەلخلىسکان و لادان و كاره ناشەر عيانەم بىنى ترسىملىنىشت ، پاشان پەرەيەكى ترم ھىننا تا گەشتى گەرەنە كەم تەواو بىكم .. بەم جۆرە لە نىوان دوو لىستىدا بوم لىستى يە كەم نىعەمەتىكى زۆر و رېزاو كە ژياغى لە سەر وەستاوه .. بەلىٽ ھەر لە تەوقۇى سەرمەتەتا قولە پىم نو قم بۇوە لەو بەخشىشە خوايىدە و بە چوار دەورمدا رېزاوە ، ھەر لە ساتى لە دايىك بونەوەم ھەتا ئەمەر، ھەمو ئەم دىياريانەم وەرگەتوھ بەھى ئەوھى داوام گەربىت.. خوا خۆى دەزانى كە چەندە پۇيىست و بىسۇدىن بۆ من ...

بەلام لىستى دووھم : لىستىكە بەھۆيەوە لە ئاست پەروەردگاردا لە شەرمەزاريدا دەلەرزم ..

لىستىكى رەشى قەترانى يە.. ھەموى تاوان و گوناح و ھەلخلىسکان و كەمۇ كورتى يە لە بەرامبەر خواي پەروەدگار ... !

ھەستم بەو دلۋپە فرمىسکانە نەدەكىد كە بەسەر رۈمەتقىدا دەھاتنە خوار، كە بۇ جارىكى تر سەيرم دەكىدن و جارىك لەم ورد دەبومەوە جارىك لەويىز.

ئەو فەرمودە قۇدىسيه پىرۇزەم ھاتەوە ياد كە خواي گەورە دەفەرمۇيەت (انىي و الجن والانس في نبأ عظيم ، أخلاق و يعبد غيري وأرزق ويشكرا غيري) ضعيف رواد الحكيم والبيهقي .

ئەو كاتە ھەستم بە شەپولىتكى بەھىزى شەرم گەرە كە نو قمى ناو خۆى دەكىدم، بەلکو ھەستم بە ھەلچۈنەتكى خۆشەوىستى دەكىد كە بۇ لای خواي گەورە دەبرەم .. چۈن دلەم خۆشى نەويىت لە كاتىكدا ئەدو بەو جۆرە جوان و

سەرنج راکىشە مامەلەم لەگەلن دەكات، منىش بەم جۆره نامۇ و ناشىرىنە
مامەلەى لەگەلن دەكەم !

كەوتىھە سەرزەنىشت كىردىنى نەفسىم، خورپەيدەك بە دەروغىدا ھات.. واي
لىيىكىردىم دەست بە گرىيان بىكەم، ئەۋەم بە بىردا ھات چۈن مامەلە لەگەلن
مندالە كامىم دەكەم.. چۈن فەرمانىيان بىي دەكەم كە گوپىرايەلىم بىكەن و لە¹
فەرمانىم دەرنەچىن، تەحەمۇلى سەرىيىچى كىردىيان ناكەم و بەمحۆرە خراپتىزىن
وتۇندىزىن سزايان دەددەم كە زۇر جارىش گۈنجاو نى يە بۆيان !
لە دەرونى خۆمدا وتم: چۈن دەبۇو ئەگەر خواى گەورە بەو جۆرەى كە من
مامەلە لەگەلن مندالە كامىم دەكەم مامەلەى لەگەلن بىكىردىمايە ... بىيگومان
تىيادەچۈم ..

بە راستى ئەمەنلەتكە كە كېشام لەگەلن خواى پەروەردگار تەنها تەنها
كاتشىيېتك بۇو، بەلام باشتىزىن ساتە كانى تەممەنم بۇو، بە جۇرىئىك ھاتىھ دەر دىلم
ھەستى بە سۆز و ئارامى دەكەد، تۈس و هيپا و شەرم و خۆشەويىستى .. خوايد
دىلم پېر بىكە لە خۆشەويىستى خۆت .. خودايە ... خودايە .. ئامىن

پزیشکیکی ژنی ئەمریکی

بەم جۆرە بە سەرھاتى خۆى باس دەكەت:

بۇ ھەشت سال دەچىت لە يە كېڭىك لە خەستەخانە ئەمەرىكىيە كان ڪارده كەم، پىپۇرم لە بوارى ژنان و منالبۇوندا، سالىٰ راپردوو ژىنلىكى عەرەبى مۇسلمان ھاتە لامان ھەتا لە خەستەخانە منالى بىت، ژان گرتبووى بىدەم ئازارەوە دەينالاند بەلام نەمدى بىگرى و ھىچ فرمىسىكىيەم بە چاوىيەوە نەدى ، ماوهى كاركىردنم لە خەستەخانە بەرەو كۆتابى دەچۈو، ھەوالم پىدا كە من دەچەمەوە مال.. دكتورىكى تر جىيگەمى من دەگرىيەوە بۇ تەواو كردنى ئەركى منال بونەكەى، بە بىستى ئەم ھەوالە دەستى كرده گريان.. ھاوارى دەكەد و ئەوهى دووبارە دەكەدەوە: نا .. نا پىاوم ناوى.

سەرسام بوم لەو مەسەلەيە، پىرسىارم لە مىرددەكەى كەد كە بۆچى؟ ھەوالى پىدام كە نايىھەۋىت پىاولىتى لاي و بىسىنى، چونكە بە درىزايى ژيانى كەس دەمۇچاوى نەدىيە.. جىڭە لە باوڭ و برا و خوشك و مامەكانى و اتە ئەوانەمى كە پىئى مەحرەمن.

پىكەنیم و بەسەرسورمانىكى زۆرەوە وەلام دايىدە: باوهەناكەم پىاولىك مابىت لە ئەمەرىكى دەمۇچاوى منى نەدىيىت!

لەبەر ئەوە وەلامى داواكەيم دايىدە و بىريارمدا كە لەبەر ئەو دانىشىم ھەتا تەواو دەبىت، ئەوانىش سوپاسىيان كردم و دوو كاتىزىر مامەدەوە ھەتا مندالە كە لەدایك بۇو.

دواى لەدایك بونى منالە كە و بۇ رۆزى دواىي بە مەبەستى دلىبابۇن لە بارى تەندىروستى سەردانىم كەد ، پاشان ئەوەم بۇ باسکەرد كە زۆر لە ژنان توشى نەخۆشى و ھەوكەرنى ناو لەشيان دەبن.. بەھۆى پشت گۈئى خىستى ماوهى

دواى منال بون (نفاس) و پارىزنه كىرىدۇن و گۈئى نەدان بە خۆيان بەھۆى تىكەن بۇون لە گەلن پىاوه كەى ، پاشان ئەو بۆى باسکەرمى كە لە ئىسلامدا و لە و ماوھىدا ھەتا ژن پاك نەبىيە و تىكەن بۇون لە گەلن پىاودا دروست نىيە و ئەم ئايىتى ھىنایە و كە خواى گەورە دەفرمۇيىت (ۋىسالۇنىڭ عن المَحِيضِ قُلْ هُوَ أَدَى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاء فِي الْمَحِيضِ ۚ ۖ لَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرُنَّ فَإِذَا تَطَهَّرُنَّ فَأُتُوا هُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمْرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ) البقرة ٢٢٢

ھەروەھا پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) فەرمۇيەتى (ھەر كەس چوھ لاي ژنه كەى لە كاتى حەيز (سورى مانگانە) دا، يان لە پاشەوە چوھ لاي ئەوە يى باوھە بەھۆى كە ھاتوتە خوار بۆ محمد تورمۇزى رىۋاىيەتى كردو.

زۆر سەرسام بوم لەھۆى كە بۆى باسکەرمى، لە كاتىكىدا كە سەرقالى و توپىز بوم لە گەللىدا دكتۆرىكى تايىھەت بە منال ھاتە لاي تادلىنى يېت لە تەندىروستى منالكە، بە ژنه كەى وەت: باشتىر وايە كە منالكە بىخەيتە سەر لاي راست ئەمەش بۆ ئەھۆى ليىدانى دلى رېك يېت..

باوکە كە لەو كاتەدا وەتى: ئىمەھەنەن بەھۆى كە لە سەر لاي راست دايىدەن يېن بەپىزى سونەتى پىغەمبەر مان محمد (صلى الله عليه وسلم).

بەمەش زۆر سەرسام بوم ..

ئىمە تەمەنەن يېكىمان بەسەر بىردىتە گەيشتىنە ئەم زانستە.. بەلام ئەوان لە دىنە كەيانەوە زىاتىر لە ھەزار و چوار سەددىسال ئەوە دەزانىن، بۆيە بىيارمدا خۆم بەم ئايىنە ئاشنا بىكەم و ئەم دىنە بناسم، بۆ ئەو مەبەستە مۆلەتى مانگىكىم وەرگىرت.

چۈوم بۆ سەردانى ناوەندىكى گەورە ئىسلامى لە شارىكى تر ، كاتىكى

زۆرم لە پرسیار و لیکۆلینەوە و بینینی موسڵمانان بەسەر برد ھەر لە عەرب و ئەمریکیە کان، پاشان ئەویم بەجى هىشت و لەگەل خۆمدا ھەندى لەو بلاوکراوانەم ھەلگرت كە باس لە ئىسلام دەكەن ، دەستم كرد بە خويىندەوە يان.. پەيوەندى بەردهوامم ھەبو بە ھەندىلەك لەو كەسانەى كە لە ناو ناوهندە كە كاريان دەكەد.

سوپاس بۇ خوا دواي چەند مانگىلەك موسڵمان بونى خۆم ئاشكرا كرد.. دواي ئەوهى بۆم دەركەوت كە ئەم دينە ھەق و راستە و جگە لەویش بەتالە.

پروفیسور ولیام چون مسلمان بود

"لَسَبَحُ لَهُ السَّمَاءُاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مَنْ شَيْءٌ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكُنْ لَا تَقْفَهُونَ تَسْبِحُهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا" الإسراء ٤٤
زانای ئەمریکى ولیام براون چون مسلمان بود؟ له بەر چى مسلمان بود؟
ھەندى رەووهك شەپۆلى سەرو دەنگىان دەردەکرد كە دوايى دەركەوت
شەپۆلە كان ماناى "الله" دەبەخشىن ..

يەكىك بود لە پەرجوانەي كە زاناييانى ئەمریکى سەرسام كرد، توپىزىنه وە كە
لە گۇفارى زانستى Journal of Plant Molecular Biology كە
گۇفارىيکى بەناوبانگە بلاو كرايە وە، كۆمەللىك لە زانا ئەمرىكىيە كان تېبىنى
ئەوهەيان كرد كە ھەندى لە رەووهك ئىستىۋائىيە كان شەپۆلى سەرو دەنگ
دەردە كەن، كە لە كۆتايىدا توانرا ئەمۇ شەپۆلە دەنگىيە ھستىشان بىكىيەت و بە
نوپىزىن ئامېرى زانستى تۆمار بىكىيەت .

دواي ئەوهى زاناييان نزىكەي سى سالىيان لە لە چاودىرى كردن و
لىكۆللينە وە ئەم دىارده سەيرەدا بەسەربرىد، ئەنجام توانيان ئەمۇ شەپۆلە دەنگىانە
شىكار بىكەن بۆ ھىمماي كارۆ تىشكى بەھۆى ئامېرى نىشان كردىنى ئەلە كەزۆنى
oscilloscope، كە سەرنجام زاناييان توانيان ئەمۇ شەپۆلانە بىبىن كە لە
چىركەيدە كەدا ۱۰۰ جار دووبارە دەبنە وە !

بە مەبەستى لىكۆللينە وە لە بوارەدا پروفیسور ولیام براون سەرپەرشتىيارى
تىمىيىكى تايىبەتى زاناييانى كرد و باسى لەوە كرد كە دواي دەستكە وەتنى ئەمۇ
ئەنجامانە، هىچ لىكەدانە وە يەكى زانستىمان نەبۇو بۆيە ئەمۇ خىستمانە بەرددەم
كۆمەللىك لە زانكۆ و ناوەندە تايىھەنلە كان لە ولاته يەكگەرتۇھە كانى ئەمرىكى،

بەلام ئەوانىش دەستەوسان بون لە لىكدانەوەي ئەدو دىاردەيە و توشى سەرسامى بون

دواين جار ئەم تاقىكىرنەوەيە لە بەردەم تىمىك زاناي بەريتانيدا ئەنجامدرا.. لە نېۋانياندا زانايەكى بەريتاني رەگەز هينىدى ھەبوو كە مۇسلمان بۇو، دواي بەسەر بىردىنى پىنج رۆز لەو شىكارىيە كە بىوه جىڭگەي سەرنخى تىمە بەريتانيە كە تا سەرەنجام زانا بەريتاني مۇسلمانەكە ووتى: لە ۱۴۰۰ لەمەوبەرەو ئىمەي مۇسلمان لىكدانەوەمان بۇ ئەم دىاردەيە ھەيە ، زاناكان بەمە سەرسام بون و داوايان لىكىد كە بۆيان رۇن بىكانەوە.. ئەويش ئەم ئايەتەي بەسەردا خويىندەوە:

وَإِنْ مَنْ شَيْءٌ إِلَّا يُسَيِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا {الإِسْرَاء٤}

ئەم لەرە كارق تىشكىيانە سەر شاشەي ئامىرى كە ناوى خوايە ! بىدەنگى و سەرسامى ئەو ھۆلەي گىرتەوە كە زانا مۇسلمانە كە قىسى ئىيا دەكرد. سبحان الله بەو جۆرەي كە خواي گدورە خۆى ھەوالى پىداوين ھەمۇ شىتىك لەم بونەوەرەدا يادى خۆى دەكت، ئەوهش پەرجويەكى ترە لە پەرجووه كانى ئەم دىنه پاكوخاۋىنى بۇ تۆيە خوايە.

ئەمە ويستى خوايە و گەورەبى قورئان دەرددەخت كە لەلايدن زاتى خۆيەوە بە خەلات نېرداوە بۇ پىغەمبەرىيکى نەخويىندەوار بەر لە ۱۴۰۰ سال. لېرەدا ولیام براون سەرۋەتكى تىمى تايىدەت بەو توپىزىندەوەي كەوتە گەفتۈرگۈز لە گەلن زانا مۇسلمانە كە، زاناكەش كەوتە باسکەرنى ئىسلام و پاشان قورئانىكى بە دىيارى پىدا كە وەرگىپەردا بۇو سەر ئىنگلىزى.

دواي چەند رۆزىك پروفيسۆر ولیام براون لە زانكۆي ڪارنيج (میلون)

کۆپىكى گرت، لەناو قسە کانىدا و تى "لىكۆلئىنەوە لەم دياردەيە نزىكەى سى سالى خايىاند كە من خۆم لە تەممۇدا لە غۇنەى ئەو دياردەيەم بەرچاۋ نەكەوتۇوھ و ھېچ كام لە زانايانەى كە لە تىمى توپشىنەوە كەدا بون نەيانتوانى ئەم دياردەيە لىك بەدەنەوە ، وە لەناو سروشتدا دياردەيەك نەبۇو كە بۆمان لىك بەدانەوە، ھەتا ئەوبۇو تاکە لىكدا نەوە بۆ ئەم دياردەيە لە قورئاندا دۆزرايدەوە . بۆيە ناتوانم لە بەرامبەر ئەمەدا ھېچ بلىيەم جىڭە لە "اشهد ان لا الله الا الله و اشهد ان محمدًا رسول الله"

بەم جۆره ولیام براون لە نیوان سەرسوپمانى ئامادەبواندا موسىلمان بونى خۆى راڭەياند.

لە گۇفارىكى زانستى ئەمەرىكى وەرگىراوھ

موسلمان بونی کچیکی ئینگلیزی

لهوی کچیک دهڈیا، هەلگری رەگەز نامەی بەریتانی بولو، ئەم کچە نیشته جى شارى لەندەن بولو، ھېشتا له تەمەنی لاوپىدا بولو كە باوکى بىيى ووت: ئىز لەمە دەتوانى پشت به خۆت بىدستى ..

(سەيربىكەن براڭام ئەمەيە ھەلۋەشان و لېكترازان ، ئەمەيە نزمى و بىر ئۇرى كە لەم شارەدا بەرامبەر مەرۆڤ پەپەر دەكرىت .. بە چەشىنېكە كە دەست بەردارى خۆشەويسلىق كەسى خۆى دەبىت)

بەم جۆره ئەم کچە كە نائومىدى لەناوچەوانىدا دەخويىنرايە وە سەرى خۆى ھەلگرت، بەلام بۇ كۈى و بۇ لای كى؟ چى بکات و روو له كۈى بکات ؟ وەك خۆى باسى كرد رۆيىشت بۇ ئەوهى بگەپىت و كەسىك بەۋەزىتەوە تا بىكاتە شەرييکى ژيانى ئەگەر بۇ چەند رۆژىيکىش بولو، دەگەرا بە دواى لاوېكدا تابىكاتە ھاوري، گىرنگ نەبۇو چ لاوېك يېت، مەبەست دەست كەوتى خۆشەويسلىق و ئارەزوو نەبۇو وەك خۆى باسى كرد بەلکو بۇ دەست كەوتى شۇينييکى نیشته جى بولۇن بولو.

كەسىكى دەويسىت بۇيى بىيىتە پېشىوان و كۆلە كەيەك تا پشتى بىيىتە، پېويسىتى بە كەسىك بولو كە دلى پې بىت له بەزەيى و خاوهەن سىنگىكى فراوان بىت، كەسىك گۈى بۇ ئاوات و ئازارەكانى بگەپىت، بەلام دەستكەوتى كەسىكى وەها و لەو وولاتىدا له ئەفسانە دەچۈو.

چەند سالىيەك تىپەر بولو، لەو ماوهەيدا لەم ھاورييە وە دەچۈر بۇ ھاورييە كى تر، بەم جۆره چەند ھاورييە كى گۆرى، تا له ئەنجامى ئەو پەپەوندىيانەوە بولو خاوهەنی دووكچ و كورېك. بەلام دونىاي لا تەنگ و تەسلەك بولو، زۆر له ژيان بىزار بولو، ھېچ ئارەزوو و خۆشىيە كى لى نەئەدى.

خدمە کانی دەرەونى داگىر كىدبوو واى ليكىدبوو كە بىر لە خۆكوشن بکاتەوە، لەبەر ئەوهى كەسىكى بىلانە و جىڭا بۇو، وەك پيوىست خواردىشى نەبۇو.. هەرچەندە حکومەت بۇ كەسانى وەك ئەو موجەي مانگانەي دايىن كىدبوو بەلام بەشى نەدەكەد ..

بۇ دواجار ئەم دايىكە بەبى ھيوابى روی كىدە كەنىسە بەلکو چارەيە كى دەست بکەۋىت.. كاتىك چوو و چىرۇكى خۆى بۇ باسکەرن.. چارەسەر لاي قەشە كان تەنها ئەوه بۇ كە دوغا و نويزى بۇ بکەن ..

دواى بى ھيوا بونى بېپارى خۆكوشنى دا، هەندىك مادەي زەرنىخى ژەھراوى هيئا و لە كۈلانىكى تەسکىدا كە بە كەمى نەبىت كەس پىايدا تىپەر نەدەبۇو، دەيىوست بىخواتەوە ..

بەلام ويستى خواى گۇورە جۆرىكى تەرە لەم كاتىدا گەنجىكى تىپەر بۇو، هەستى بەوه كە ئەم ژە دەيەوەيت خۆى بکۈزۈت لەبەر ئەوه بەجىي نەھىشت و بېپارىدا كە رېزگارى بکات و هەولى لەگەللىدا بىرات كە واز لەم كارە بەيىتى .

ئەم كورە گەنجىكى موسىلمانى بە رەگەز عەرەب بۇو، كچە كە بە قىسى گەنجە كەى كرد و وازى لە خۆكوشن هيئا و شوشە زەرنىخە كەى فېيدا.

دواى ئەوه گەنجە كە ئەم دايىكە بانگھىشت كەد بۇ شوقە كەى خۆى بۇ خوانى ئىيوارە، چونكە ئەم يە كەم جارنىيە بانگھىشت دەكرىت و لەبەر ئەوهى گورگە چاو برسىيە كان وەك نېچىر چەند جار ئەم دايىكە يان راوا كەدوو و دواى تىر كەدنى حەزە كانى خۆيان پشتىيان تىكىر دوو و بۇيە بە گومانەوە سەيرى ئەمەشى كرد و زۇر بە توندى بەرپەرچى دايەوە و بىي ووت: تو چىت لە من دەۋىت؟

ئەتهوی ئەوه بکەيت كە گەنجانى تر دەيان كرد! بەلام گەنجه كە بە هيئىنى وەلامى دايەوه و بىيى وت: نەخىر خانە كەم ئايىھە كەم رېيگەم بىي نادات كە تاوان ئەنجام بدهم و كارى ناشەرعى و خراپەكارى بەرامبەر كەسازىتى بکەم. ئەم گەنجه چەند جار دووبارەى كردهوه و سور بو لەسەر داواكەى، بە تايىهت دواى ئەوهى لە چىرۇكى ئەم دايىكە تېيگەيشت.

دواى ئەوهى لە ھەلۋىستى ئەم لاوه دلىيا بwoo، رازى بwoo بەلام بەو مەرجمەى مندالە كانىش بەرىت، پاشان پېيىكەوه چون بۆ شوقەى لاوهكە، دواى نان خواردن، دواى ليىكەد بە شىيەھە يەكى تىر و تەسىل باسى ژيانى خۆى بۆ بکات.. ئەويش لە كاتىكدا دلى پې بwoo و فرمىسىك لە چاوه كانى دەھاتە خوار بە شەرمەوه باسى لەوه كرد كە ئەو تەنها كچىك نى يە كە بەم جۆرە نارەحەتىانەدا تىپەر بىيىت.. بەلام ئەم لەوه زياتر نەيتوانى لەسەر ئەو بارە بەرددوام بىيىت بە پېچەوانەى زۆرلىك لە كچان..

بە كورتى باسى لەوه كرد كە چۈن ھەستى بە نارەحەتى و سزاي ويزدانى كردووه، باسيشى لەوه كرد كە ئەو باوهى بەو سەربەستىيە درۆيە نىيە كە ئاوا ژيانى تېكشىكاندۇھ .. لە كۆزى قسە كانىدا باسى لەوه كرد كە منالە كانى وەك وتراوه لە هەر باخى گولىيىكن (پەنا بەخوا).

لاوه كەش بانگى كرد بۆ لاي ئىسلام، بۆ سەر شارىيەتى بەختەوەرەي، باسى ئەوهى بۆ كرد كە رېڭارى ھەمىشەيى لەناو ئايىنى ئىسلامدايە و لەھېچ شىيىكى تردا نىيە ..

كچە كە بە بىستى ئەم ھەوالە زۆر دلخۇش بwoo، لە لاوه كەى پرسى چۈن مۇسلمان بىم لە كاتىكدا من وەھام؟

لاوه كە بىيى وت: دەرگاى تەوبە و پەشىمانى ھەرددەم كراوهىيە، بە تەوبەي

راست خراپه کان ده بن به چاکه و خواى گدوره دووجار پاداشتده داته وه ..
 بدم هه واله خوشە و بدم قددره زۆر بەخته وەر بولو، لە گەلن لاوه کەدا چوو
 بۆ گەرەکیک کە زۆربەی موسڵمان بون.. بىئى ناساندن .. پاشان بەرگى
 بالاپۆشى گىرە بەر و شوي گرد بە پیاوىيکى موسڵمانى لەخوا ترس کە بە
 رەگەز بەريتاني بولو، ئەو پياوەش بە دواى ژىنگىلىزى موسڵماندا دەگەرە
 ..
 لە کاتىكدا ئەم ژنه لەوپەرى رۇخان و تىكشىكاندا بولو بەلام بە موسڵمان
 بونى ھيوايەكى گدورەي تىادا دروست بولو کە سنورى نەبۈو، ئىتىز كەوتە
 ژيانىيکى بەخته وەرەوە کە پېرى بولە خوشدویستى و رېز.

گەرانەوە خىزىنىك بۇ لاي خوا

ئەوان خىزىنىكى موسىلمان بۇون، ژيان و گۈزەرانيان بە تەواوى لەسەر حەرام بۇو، حەراميان دەخوارد، دەنۋىشى، دەپۇشى.

ويستى قەدەر وابۇو كە ئەم خىزانە لەسەر حەراخۇرى بەردەوام نەبن و بىڭىرىتىنەو سەر سەفرە خواناسى و گەرەن بە دواى حەللىدا.

خواي گەورە رۆشنىاي ئىمان دەختاتە دلى كورىيکيانەوە، ئەوپىش كارىگەرى دروست دەكات لەسەر سەرجمە خىزانە كەى و دەبىتە ھۆكارى ھيدايان تىيان.

ئەم لاوه خۆى چىرۆكى هاتنەوە بۇ ناو باوهشى باوەر دەگىرىتىنەو : گەنجىتىم بە دەولەمەندى بەسەردەبرد، مالىمان لە يەكىك لە گەرە كە دەولەمەندە كانى قاھىرە بۇو، ھىچ كات سەرسەفرە و خوانى ئېمە بەيى عەرق و خواردنەوە نەبۇو، لەكاتىكىدا سەفرە كەمان پېرى بۇو لە ھەموو رۆزىيەك كە دل ئارەزووى دەكات.

چاك دەمزانى كە كارو كاسېي باو كم حەللان نەبۇو سوو خۆرييە كەى لەلاوه بۇوهستى.

رۆزىيەك لەسەر بالكۆنى خانووه كەمان دانىشتىووم لە مزگەوتە كەى دراوسىيەنەوە مامۆستا ئېراھىم كە مامۆستاي مزگەوتە كە بۇو ووتارى دەدا، بەجوانى گويم لە ووتەكانى بۇو، ووتەكانىم چوو بەدلا ، ووتارە كەى زۆرخۆش بۇو و توانى كارىگەرى لەسەر دەررۇنم دروست بىكات بەجۈزىيەك خۆم بۇز نەگىرا و هاتە خوار و چوم بۇز مزگەوت، ھەستم بە دەررۇبەرم نەدەكەد وەك ئەوەي لە ھەموو شىتىك دابىبىتىم وامدەزانى بومەتە مەرقۇشىكى تى.

مامۆستا بەم جۆرە دەدوا و باسى لە فەرمودەيە كى پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) دەكەد (ايما جسد نېت من حرام فالنار اولى به) (رواه التزمدى) واتە ھەر

لەشىئك لەسەر حەرام گەشەى كىرىپىت باشتە بچىتە ئاگرەوە.
 ئەى چۆنە ئەگەر دلىك ھەر لە سەرەتاواھ لىۋانلىق بوبىت لە حەرامى دۇنيا،
 ھەر ئەو حەرامە ژەنگى بەرەلائى و نەفامى لەناو ئەو دلائەدا دەجىپىت ، پاشان
 و لە پلەى دواتردا بە ھۆى گۇرانى و بالۇرەوە كاتەكانى بە فېرۇددەدات، لە
 قۇناغى چوارەمېشدا سەرقالى ھەواو و ئارەزوو دەبىت، بە دواى ئەويشدا و
 لەھەنگاواى پېنچەمدا سەرقالى دەرچون دەبىت لە سنورى شەرع و شوين
 كەوتى ھەنگاواھ كانى شەيتان، لە نەنجامى ئەم كارانەوە دەريايەڭ لە پىسى و
 قىزەون دەرژىيە ناو كۆمەلگاواھ ، سەرەنجام وەك جورىنى گەرمماو لە شوين
 بىرىندارى و درزەكانى كەلەشاخەوە دېتە خوار ..

گۇرەنېكى سەيرم بەسەرداھات مالەوەم لەبدر چاۋ بۇو بەدۇزەخ حەزم
 نەدەكەر بچەمەوە ، حەزم نەدەكەر لە نانە بخۇم كەلەو مالەدا ھەيە ،
 دەمۈيىت دوور لە خىزانەكەم دانىشىم، تا والىھات دەھاتە زۇور و دەچۈرمە
 دەر ، سەربارى ئەو ھەمۇو ناز و نىعمەت و خۆراكە خۆشەى كە لە
 مالە كەماندا ھەبۇو حەزم دەكەر پارچەيدىك پەنir و ھەندى فەلافل بىكەمە ژەمە
 خۆراكى نەفسى .

دايىكم زۆر نارەحەت بۇو و خەفتەنى لەو بارەى من دەخوارد لە تاوا
 خەرىك بۇو گىانى دەردەچۈو، دەبۈيىت لە گەلەيان بخۇم بەلام من ئەوەم رەت
 كەدەوە، تكايى زۆر لىدەكەرمىش تىيم گەياند كە مالى باو كەم حەرامە و
 ئەوان حەرام دەخۇن.. حەرام دەخۇنەوە، چارەنوسى ھەممومان بۇ ئاگرە ئەگەر
 بەمجۇرەى ئىيىستا بىكەين و بىيىنەوە.. خواش بەرە كەت ناخاتە سامانغانەوە ،
 ھەروەھا بەرە كەت ناخاتە خواردىن و خواردىغانەوە، سەرەنجام دايىكم هاتە پان

من، ئیتر ئىمە بەردەوام بوبن لەسەر نويزىز كىرىن.. پاشان خوشكە كىم ھاتە پالىمان، بەلام باو كم بە ئىنكارى و خۆبەزل زانىنەوە سوور بولەسەر كارى خۆى.

بە ئەوپەرى رىز و خۆشەويسىتىيەوە مامەلەم لەگەلن باو كم دەكىد.. هەريەك لەمن و دايىكم و خوشكە كەم بەردەوام لە خوا دەپاراينەوە باو كم بخاتە سەر رېنگەي راست، شەوانە بەدەنگى نالىھ و ھاوارى دايىكم و خوشكە كىم خەبەرم دەبۇۋە كە لە خوا دەپاراينەوە ھيدايانەتى باو كم بىدات و واز لە خواردىنى حەرام بېھىيّ.

ھەتا ئەوه بۇو بەيانىدەك ھەستام سەيرم كەردى باو كم ھەرچى عەرەقىيىكى ھەبۇوه لە مالىدا ھەمووى فەرىدى داوه و گۈيانىيىكى بەكۈن دەگۈرى، منى نا بە سنگىيەوە و تى:

كۈرم ھەر شتىئىك خوا تورە بىكەت لەناوى دەبەم.
كاتى نويزىز ھات، لەگەلن باو كم پىكەوە چوين بۇ مزگەوت، گۈئى لە و تارى مامۇستا گىرت، سوپاس بۇ خوا.. وازى لە سوو و لە عەرەق ھىينا.. ئىتر مالەكەمان سوپاس بۇ خوا بۇوه مالىيەك ليوانلىيۇ لە بەندايەتى كىرىن بۇ خوا.

تەۋىھى حاجىيەك

لەسەر لوتكەرى يەكىك لە شاخە كانى مينا كە ۳۰۰ مەتر لەسەر ئاستى روى دەرياوە بەرزە بە تەنها دانىشتبوو، دەرروونى گەرم بۇو چاوه كانى فەمىسىكى گەرم و گورىان دەباراند...

لىي چوينە پىشەوە و پرسىامانلى كىرىد ناوت چى يە؟ هۆى چى يە وا بەتەنها ماويىتهوە؟، بۇز بە جۆرە بە كۈن دەگرىت؟ وەلامى دايەوە و ووتى: (ناوئىك بۇخۇم نازانم چونكە من لە رۆزى عەرەفەدا لە دايىك بوم؟ ... ئەمەي بە وەلامىنى زۆر گەورە زانى و بە گەورەيەوە لە دەمى ھاتە دەر ... پاشان بەردەوام بولەسەر قىسە كىردىن:

سەرسام مەبن لە وەلامە كەم چونكە بۇ ماوهى سى سال من كۆيلەي مادە سر كەرە كان بوم، لە ماوهىدا تامى ھېچ خواردىيىكم نە كىردو جىگە لە حەب و دەرمانى كەبتاجون و حەشىش و مادەي سەرخۆشكەر...

ئەمە چىرۆكى (خ. م. حەربى تەمنەن ٤٠ سال) ٥ ئەدو لەوى دانىشتبوو و چىرۆكە كەرى بۇ (عکاظ) دە گىرىيەوە، چىرۆكىكى كە بۇز بە جەباھەتى خەمناك و بە بىستىنى مەرۆقى سەرسام دەكىرد، باسى لەدوھە كە چۈن ھاواھلانى خراپ بەرهە داروخانىان بىردى و بۇز بىنى زەلکاۋ پەلکىشىيان كىرد.

حەربى دەلىت:

من باوکى پىنج منالىم (رامى ورپىم ورەيان و روان و رەهام)، لە گەل باو كەم لە ناواچەيى قەسىم دەزىيام، لۆريە كەم بىن بۇو لە نىۋان شارە كانى مەملە كەدا خەرىكى شۆفيىرى بۇوم، رۆزىكى يەكىك لە ھاۋەلە شۆفيىرە كانىم بىرۆكەى خواردىنى حەبى تلىياكى بۇ باسکەردىم كە گوایە دەبىتە هۆى زىاد كەردىنى ووزە و

چالاکی و ئارامی زیاتر ت بی ده بەخشیت، بەھۆیەوە دەتوانی بەرگەی شەونخۆنی بگریت بەدریزایی گەشتەکەت.

ھەرچەندە لە سەرتادا رەقىم كودەوە بەلام ئەو كۆلى نەداو چەندجار ئەم داوايىدە دووبارە كەرەدەوە، رۆژانە وبەردەوامى زۆرى لى دەكىدم.

زانىارىم لەسەر ئەم حەبە نەبوو كە چەندە مەترسیدارە لەبەر ئەم دەلەمەوە ئاسايى بۇو كە وەك تاقىكىردنەوە بەكارىيەتىم كە ئەمەش بۇوە سەرەتاي تىكەوتىم، سەرەنجام و بەدریزایى بىست سال رۆژانە هەزارجار دەمردم و زىندۇرۇ دەبومەمەوە.

ئەم ژەھەرە هاتە ناو خويىن و جەستەمەوە و كارىگەرى لەسەر ھۆشم دروستكىرد، بومە درىندە و بەبەرچاوى مندالە كامەوە لە خىزانە كەم دەدا، ئەوانىش سامىيان لى دەنىشت كاتىك باوکيان بەو شىۋىيە دەبىنى پەلامارى دايىكىان دەدا.

لەبەرامبەردا ژنە كەم كۆلى نەدەدا و بەردەوام ھەولى لەگەن دەدام كە واز لە تiliاڭ بېيىنم بەلام بى سوود بۇو چونكە لەوساتەوە كە فيرى كىشانى بوبوم ھەممو ھەستىكەم لەدەستدا بۇو.

بۇ ماوهىدەك بىيەنگ بۇو ...

فرميسىك بە تاو لەچاوه کانى حەربى دەھاتنە خوار كە ھەستى پەشىمانى لى دەخويىنرايەوە، لە كاتىكدا سەرى شۆر كەردىبۇو بەسەر زەويىدا و خەريكى سپىنى فرمىسىكە کانى بۇو ، خىرما خىرما ھەناسە قۇلى ھەللىدە كىشا...

ئىستاش ئەو رۆزەم لە بىرە وەك ئەوهىدە دويىنى بىت كاتىك ھەندىيەك لە دراوىسىكان مىوانم بۇون، رامى كورمەتە ژۇور لە كاتىكدا پارچەيدەك حەشىشى بەدەستەوە بۇو كە لە يەكىك لە ژۇورەكان دۆزىيۇيەوە.. بەپرسىيارەوە روى

تیکردم (باو که ئەمپۇ حەشىشت نەخواردۇتهوھ)!
 چەندە خۆش بۇو بۇمن ئەگەر لەو كاتما زەۋى شەقى بېرىدaiھ و بىكەوتايە
 ناوى، بەوندەوە نەوهستا رامى (۱۵ سال) و پىم (۱۱ سال) هاتنە ژورەوە بۇلام
 بۇ گەلەبىي كىردىن (باو کە ھەتا كەي ئىمە ناتوانىن لە لات دانىشىن و قىسەت
 لە گەل بىكەين.. تو كەي واز لەم ژەھەر دەھىتى؟ كەي واز لە لىدەنلى دايكمان
 دەھىتى؟ دواى ئەوهى كە ئەم ھەموو سالە لەگەلتىدا دەزى؟ باو کە ئىمە
 گۇناھمان چىيە؟

كەوتە سەرزەنلىك كەوتە سەرزەنلىك كەوتە سەرزەنلىك لەزەتم لە
 خەو نەكەد.. لە مل ملانىيە كى توندا ژيام، لە نىيوان ئارەزوو يەكى راستەقىنەدا
 بۇ دەرچۈن لە دۆزەخى تلىياك و ھەولى بەرددەوامى ھاۋەلە خراپە كام بۇ مانەوە
 تىايىدا بە بىيانوى ئەوهى كە ئەمە قەددەرى ئىمەبە و ناتوانىن لىىتى دەرچىن.
 بەم جۆرە لەناو ئەم كىشە دەرۇنیەدا مامەوە كە زۆر تال و ناخۆش بۇو ھەتا
 ئەوه بۇو خوابى گەورە لە گەرە كە كەماندا دوو كەسى لە ئەھلى خىر و چاكە
 بۇ ناردەم كە دەستييان گىرتم بۇ سەر رېڭەي ھەق و راستى و بەختە وەرى دۇنيا و
 قىامەت.

ئەوهەتا ئەمپۇ من لە سەر خاڭى پېرۇزم و ئەرکى حەج جى بەجى دە كەم و
 لە خوا دەپارىمەوە كە لەو تاوانانىم خۆش بىست كە بەھۆى بىئاڭا كايىمەوە تووشىم
 بۇون.

ئەم فرمىسکانە جىگە لە پەشىمانى و تەوبەي راست ھىچى تەرنى يە،
 داواكارم لە خوابى دلۋىغان بىيىتە ھۆى سرپىنه وە ئەو ژەھارانە كە بەرددەوام و
 بە درېۋايى بىست سال بەناو خويىنمدا ھاتوچۇي كەدەم.

دوای ئەم و تويىزە دوعا خوازمان لە حەرىي كرد .. وازمان لىھىئا ھەتا بە زەللىلى بىگرى .. درىزە بە پارانەوە كانى بىدات و دەست بەرزا بکاتەوە بۇ ئاسمان بۇ لاي عەزىز و غەفار .. وە ئىمەش لە دلماڭەوە دوعامان بۇ كرد كە تەۋەبەي نەصوح بکات.

پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) راستى فەرمۇوه "اغا مىل الجليس الصالح والجليس السوء كحامل المسك و نافخ الكير، فحامل المسك اما ان يخذيك واما ان تبتاع منه و اما ان تجد منه رىكا طيبة، و نافخ الكير اما ان يحرق ثيابك و اما ان تجد منه رىكا خبيثة" متفق عليه.

سەرچاوه: محمد مدارى (بعثة عكاظ – المشاعر) الاثنين ١٤٢٥/١٢/١٤.

خۆشترین چىرۆك

خواى گەورە دەفەرمۇيت "انك لاتەدي من احبيت ولكن الله يهدى من يشاء
وهو اعلم بالمهتدين" القصص ٥٦

خاوهنى ئەم چىرۆكە سەيرە خەلکى شارەكەي پىغەمبەرە (صلى الله عليه وسلم) ، ئەگەر خۆى بۆى نەنوسىما يە ئەوا به ئاسانى باولۇم نەدەكىد كە شتى وەها روبدات.

بەم جۆرە بۆمان باس دەكەت:

من گەنجىكىم پىم ناوەته بەھارى سى و حەوت ، خاوهن مال و خىزانىم ، خۆم لەو کارە حەرامانەي كە خواى گەورە قەدەغەي كەردووە دوورە پەرىز نەدەگرت، تەنانەت نويزەكانىشىم بە جەمماعەت نەدەكىد مەگەر لەكەتى بۆنە كاندا و ئەۋەش لەبەر دەوروپىشتم، ھەممو ئەمانەش لەبەر ئەۋە بۇو كە تىكەلاؤى و ھاورييەتى كەسانى خراپىم دەكىد و بۇو بۇومە ھاوهلى شەيتان .

خواى گەورە كۈرىيەكى پىدادبۇوم بەناوى مەروان، تەمەنلى حەوت سالان بۇو ، كەرولال بۇو ، هەتا لىنى خواناس بۇو لەبەر ئەۋە بىشىرى مەممىكى دايىكە ئىماندارەكەي گۆش كرا بۇو.

شەۋىئىك دواى نويزى ئىوارە بىرم لەو دەكىدەوە لەگەلن ھاۋەلە كامى چى بىكەين و بىچىن بۆ كۆى، ئەو شەوه ھەر من و مەروان لەمەلەوە بۇين، مەروان بە كۆمەلېيك ھىما كە ھەر خۆم و خۆى تىيە كە يىشىن قىسى لەگەلن دەكىدەم ، ئاماژەي بۆ ئەۋە دەكىد باو كە بۆچى نويز ناكەيت؟! پاشان دەستى بەرز كەدەوە بۆ ئاسمان و ھەرەشەي ئەۋەلى كە خوا دەتبىنېت چونكە ھەندى كات منى بە كارى خراپىدە دەبىنى، سەرسام بوم بە قىسى كانى،

لەبەردەمدا دەستى كرد بەگريان، منيش هيئامە لاي خۆمەوە بەلام رايکرد لە دەستم، دواى ماوهىيەكى كەم چوو دەستنويىزى هەلگرت، هەرچەندە دەستنويىزى باش نەدەزانى بەلام لە دايىكىيەوە فير بۇ بۇو، ھەموو قورئانى پىرۆزى لەپەر بۇو، بەردەوام ئامۇزگارى دەكردم بەلام بى سوود بۇو.

پاشان ھاتە ژورەوە بىز لام و به هيئما ئاماژەي پىدام كە ماوهىيەك چاوهەروانى بىم، دەستى كرد بە نويىز، پاشان قورئانەكەي هيئا و لەبەردەمیدا دايىنا و راستەو خۆ كەردىيەوە بەبى ئەوهى پەرەكانى ئەمدىو و ئەدو ديو بىكەت، يەكسەر پەنجەي خىستە سەر ئەم ئايىتە لە سورەتى مەرىيەم:

{يَا أَبْتِ إِيٰ أَخَافُ أَنْ يَمْسَكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ
وَلَيَأَ}[مرىم ٤٥]

پاشان دەستى كرد بە گريان، منيش زۆر گريام لە گەلپا، ھەستا و فرمىسىكە كانى لە چاوم سېرى پاشان دەست و سەرلى ماج كردم، دواى ئەوه بە هيئما بىزى ووتىم (باوكە نويىز بىكە بەر لەوهى بخىرىتىه ناو گلەوه.. پاشان گىرۇدەي سزا بىيت ..) منيش سوينىد بەخواي گەورە كە ھەر خۆى دەزانى لە ترسدا ھۆشم نېبوو، يەكسەر ھەستام و ھەموو گلۇپەكانى مالەوەم ھەلگرت، مەدروانى كورىشىم ژوراۋ ژوور بە دوامەوە بۇو و بەسەرسۈرمانەوە سەرنخى دەدام بە هيئما بىزى دەووتىم (واز لە گلۇپەكان بەھىئە و بچۇ بۇ مزگەوتى گەورە) مەبەستى لە مزگەوتى پىغەمبەر بۇو (صلى الله عليه وسلم)

پىم ووت دەچىن بۇ مزگەوتەكەي دراوسىيەمان.. جىڭە لە حەرەمى شەريف ھىچى ترى قبول نېبوو، منيش بىردم بۇ ئەھۋى لە كاتىكىدا ئەو بەردەوام سەرنخى دەدام و منيش توسىكى زۆر بەسەرمدا زال بۇو بۇو، بە وجۇرە چوينە مزگەوتى پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) پاشان چوينە رەوزەي شەريف كە پىرى بۇو لە

خەلک، کاتى نويزى خەوتنان بۇو.. ئيقامەتى نويزى كرا، ئىمام ئەم ئايەتى دەخویندەوه:

{ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْتَعْوِدُ حُطُوطَ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ حُطُوطَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةً مَا زَكَّا مِنْكُمْ مَنْ أَحَدٌ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ } التورا ۲۱

لەبەر زۆرى گريان خۆم بۇ راگىر نەدەكرا.. مەروانىش كە لە تەنيشتىمدا بۇو وەڭ من دەگرىيا، لە كاتى نويزە كەمدا مەروان دەسىرىيکى لە گىرفانىم دەرھىتا و فرمىسکە كانى دەسپى، دواى نويزىش بەردهۋام فرمىسکە كانى بۇ دەسپىم، كاتىزىرىيکى تەواو لە حەرمەدا دانىشتىم هەتا مەروان بىى ووتىم "تەواو باو كە مەترسە.." هەستم كرد كە ئەو خەمى منىھەتى لەبەر زۆرى گريان.

پاشان گەراینەوە بۇ مال ئەو شەوه يەكىك بۇو لە شەوه گەورە كان هەستم كرد لەو شەوهدا جارىيکى تر لە دايىك بوم.. ژنه كەم و منالە كامن هاتن.. هەمويان دەگريان بەلام نەياندەزانى كەچى رويداوه.. هەتا مەروان بە هيىما بىى وتن كە باو كەم لە حەرمە نويزى كردووه.

خىزانە كەم بەم هەوالە زۆر خۆشحال بۇو چونكە ئەو بەرھەمى پېروھەدى خۆى بۇو، رۈوداوه كەم بە تەواوى بۇ گىرایەوە، پاشان سوئىندىم داو لىيم پرسى كە تو ئامۇزگارى مەروان"ات كەرببۇو ئەو قورئانە بەھىنى و ئەو ئايەتەم نىشان بىدات؟

ئەويش سى جار لەسەرەيەك سوپىندى خوارد كە شتى وەھاى نەكردووه، پاشان سوپاسى خواى كردم كە هىدايەتى بىى بەخشىم ، ئەو شەوه خۆشتىن شەو بۇو لە ژيانمدا.

ئىستا بە كۆمەل نەبىت لە مزگەوت نويز ناكەم، وازم لە ھاودلە خراپە كام
ھىناوه و ئىستا چىزى باوەرم نۆشيوه، ھەركەس بىيىن لە دەموچاومدا ھەست
بەوه دەكەت، لەمەش زيازىر ھەست بە خۆشىيە كى گەدورە دەكەم، خۆشەويسىتى
لەيدىك گەيشتن لە نىوان من و خېزانم و مندالە كاغدا بەتايمەت كورە كەم مەروانى
كەرولال كە زۆرم خۆشويست.. چۆن خۆشم نەويت لە كاتىكىدا ھىدايەتى من
لەسەر دەستى ئەو بۇو.

نامەيەك لە كچىكى ئەمرىكىيە وە

نامەيەك لە كچىكى ئەمرىكىيە وە بۇ كچانى موسىلمانى ھاۋرەگەزى خۆى

چىرۆكە كەم لە گەل ئىسلامدا

لە نامە كەيدا نوسيبىوی:

السلام عليكم خوشكە موسىلمانە كام، ئەى ئەوانەى ھەلگرى ئىسلامى
جوانن، بزانن كە ئىسلام تا كە ئايىنە ...

چىرۆكى من ليزەرە دەست پىنە كات كاتىك وىستىم ئايىنەك ھەلبىزىرم
لىكۆلىنە وەم لە سەر ۱۲ ئايىن كرد بەلام تەنها ئىسلامم ھەلبىزارد، ھەر
لە سەرتادا ئەو ھەستەم ھەبوو كە ئىسلام بەرھەو لای خۆى كېشىم دە كات.

لە كاتىكىدا ئەم نامەيە دەنۈسم چاوم پە لە فرمىسىك بۇ بىست سان تەمەنلى
رۇيىشتۇرم كە لە بېھۇدىيە و دۇور لە خوا بەسەرم بىر، دەمەۋى ئەو راستىيە
بلىيەم : بەر لە موسىلمان بۇونم ھەستىم بە گرنگى ئايىن دە كرد لە زيانى
مروقە كاندا ، بەلام ئىيەمە ئەمرىكى نامانە وىت گەواھى ئەو راستىيە بەھەين.

چىرۆكى من لە گەل ئىسلامدا بىم جۆرە دەستىي پىكىرد: كچىكى موسىلمانم
ناسى كە خەلکى سعودىيە بۇو تەمەنلى لە بىست سان تىپەر نەبوو بۇو، ئەوھەش
بەو ھۆيە و بۇو كە هاتە لام و بە زمانىكى پاراو داواى لېكىردم كە يارمەتى بىدەم
لە زمانى ئىنگلىزىدا.

ھەرچەندە سەرسامى ئەو پەيوهندىيە خىزازىيە بۇوم كە موسىلمانان ھەيانە و
كەسانى وەك منىش لە تەمەنلى يەك رۆزە وە لى بى بەشىن، لە مانگە كانى سەرتاتى
وانە كاندا ھىچ گرنگىيە كم بە ئايىنە كە ئەددا لە گەل ئەوھى خۇشەوېستىيە كى
زۆرم بۇ خۇو و نەريتى موسىلمانان ھەبوو.

بۆ ماوهی پیچ مانگ لى ى دابرام تهنا لەو ماوهیدا و لەکاتی تاقیکردنەوە کاندا لە هەندى بابەتدا يارمەتیم دەد.

بە دریزابی ئەو ماوهید بە قولى بىرم لەو دەكردەوە، بالاپوشىكى رەشى لەبەر دەكەد بە جۆرييەك كە ھەممۇ لەشى دادەپوشى ھەتا دەممۇچاوه جوانە كەى .. دوو خوشكى ھېبۈو زۆر گرنگىان بى دەدام و رىزيان لى دەگىرتەم بە جۆرييەك ھەندىيەك جار شەرمەزار دەبۈوم لە ئاستياندا .. ھاورييەكەن لە زانكۆ پىيان دەوتەم: مۇسلىمانە نەزانانە كانت چۆن بىينىه زياتر خەمبار دەبۈوم بە ھۆى تىئەنگە يېشتىنى ئەوانەنی چوار دەورم و ئەۋەش كە لە ناخىدا بۇو، ئەو ھەستەم لا دروست بۇو كە مۇسلىمانان خاوهنى شتىكەن لە كەسانى تىيان جىا دەكانتەوە، لە گەل بونى ئەو ھەممۇ پۈپاگەنە و چەواشە كەنەنەي كە كەنالە كانى راگەياندىن بەرامبەر مۇسلىمانان دەيکەن، بەلام ئىمەن ئەمەرىكى سەرسامىن بە رۆخسارى دەرەوهى مۇسلىمانان ئەگەر ئەم ھەستەش ئاشكرا نەكەين.

رۆزى يەك شەمە بۇو باران دەبارى چۈرم بۆ كەنيسە بۆ ئەوهى وەلامىيەكم دەست بکەويت!؟ وەلامى راستى خوا، چۈرم ھەتا نەھىنى دەروننى خۆم لاي كچە رەبەنەنەكى ھاورييەم ھەلرېزىم ، خۆم كەد بە ژۇرييەكى بەتالىدا كە تەنها خاچىكى پىوهەلۇ اسرا بۇو:

"خودايە ھەرتۆ ناگادارى نارەحەتىيە كانى ناودلى منى ، يارمەتیم بده خودايە تۆ كورەت ھەيە؟!(پاك و خاوېنى بۆ خوا لەوهى و تم) .. تۆ فرمىسىكە كام دەبىنى و سەرسامى من دەزانى.. دواى كام لەو ۱۲ ئايىنە بکەم؟

حەز دەكەم بىمە مۇسلىمان.. بالاپوشىكى درېزى رەش لەبەر بکەم و بەناو شەقامە کاندا بېزم.. شوبكەم بە پياوېكى عەرەب ھەتا بەرېز و ئازادىيە و بېزىم.

زۆر گريام ھەتا ئەدوه بۇو ھاورييەكەم ھات و تى:

ئەوه بۆ یەسوع دەگریت کە چۆن لە خاچیاند؟
 هەستم بە ھیلاکی و ماندوو بونیکی زۆر کرد، هەستم دەکرد دەروخیم و
 تیادەچم .. لەوه زیاتر خۆم بۆ نەگیرا کە وته سەر زەوی و دەستم بە گریان
 کرد.. لە گاتیکدا دەستم بەرهو لای خاچە کە درێز کرد بwoo ووتم:
 Jane قسە بکە ئایا ئەوهی کە باوەرمان پیشەتی لە بارەی ئەم خاچە وە راستە؟
 من سەرسامم! کی خوايە؟ تو باوەرت وايە کە خوا سى دانەيە (ثالث ثلاثة)؟
 لەوه زیاتر بەرگەی ئەم درۆيە ناگرم.. راستیم بی بلی.. پیویستە شوین چ
 دینیک بکەوم؟ وە بۆچى شوینى بکەوم؟
 Jane قسە کەی بی پریم لە گاتیکدا سەرسام بwoo وتى:
 خوشەویستم مافی خوتە کە ئەم پرسیارانه بکەیت، هەزاران جار ئەم
 پرسیارانەم لە خۆم کردوه! پاشان دەستی گرتم و وتى:
 بەلام من دواي ئەم ھەممۇو گومانە ئىنجىل ھەلەگرم و ھەممۇو ئەم پرسیارانە
 لە ياد دەکەم کە شەيتان دەيخاتە دەروغەوھوھ..
 سەيرم کرد و پیم وت : ئاي کە چەندە فیلبازیت ..
 جىڭاكەم بەجىھىشت و نەمدەزانى بەرھو كوي بچم و رwoo لە كوي بکەم،
 ھەندىك پياوم بىنى بە پوشاكە كانياندا لە موسىلمان دەچۈون.. بە پەلە چۈم بۆ
 لايان.. ووتم "تکا دەکەم.. تکا دەکەم"
 گریان بەری قورپگى گرتم:
 لە كوي ئەتوانم موسىلمانان بىبىم؟
 بە گەرمىھەوھ کە پېر بwoo لە خوشەویستى پىشان وتم (وەرە لە گەلەمان ئىيمە بۆ
 نويز دەچىن بۆ ئەھوی)

لەبەر ئەوهى پەلەم بۇ ووتم "نەخىر ئەتوام بە تەنها بچم، تەنها پىم بلىن
ناوهندى ئىسلامى لە كۈيىه؟"

بەگەيشتنىم بۇ ئەۋى و چونە ژۇورەوەم ئارامىيەك دەرۈونى گىرم، ھەستم بە
ھېمىنى دەكەد، ھەستم بە شەرمەزارى دەكەد ئەويش بە بىينىنى ئەو خوشكە بالا
پۆشانەى كە لەۋى بۇون لە كاتىكدا كە من پۆشاڭى كورتىم لەبەردا بۇو
. miniskirt

لەۋى پۆشاڭى تايىھتى نويزىم بىنى كە دانرابۇو، لە دەرۈونى خۆمدا ووتم "بۇ
دانەيدى كىان نەددەم بەسەر قاچمدا".

خوشكىيەك ھاتە لام دواى ئەوهى بەخىرەتتى كەدم ووتى:
حەز دەكەيت شتىيەك لەبارەي ئىسلامەوه بىزانتى؟"
ووتم "بەلىنى، حەز دەكەم ئىسلامم بى بناسىتى .. تکايە"
ووتى "زۆرم پىخۇشە، بەلام ھىچت لەسەر ئىسلام خويىندۇتەوه؟"
بە دودلىيەوه وەلام دايەوه "بەلىنى زۆرم خويىندۇتەوه، من مامۆستايەكى
مالەوەم و وانەتى تايىھتى بە كچىكى موسىلمانى سعودى دەلىمەوه"
ووتى "زۆرباشە، پىم خۆشە كە سەردانم بکەيت بىز مالەوە، تا شتىيەكت لە
بارەي ئىسلامەوه فير بکەم"

لە خۆشيا گريام .. ووتم "سوپاس .. سوپاس"
بە زمانىيەكى عەرەبى نارېيك و بەشىوەيەكى ناتەواو ئەو ووشانەم دەربرى.
بۇ ماوهى دوو مانگ بەردهوام بوم لە سەرداڭ كەنلى مالەوەيان، ھەتا
ھەوالىيەكى ناخۇشم پىڭەيشت.. كە مامۆستاكەم خۆى ئامادە دەكەت بۇ سەرداڭ
كەنلى دەرەكى ئەلەتكەن، لەبەر ئەوهى نەيدەتوانى لە گەلەمدا بەردهوام بىت.
ئەم سەرداڭ كەنلى دوو مانگى خاياند، ھەوالىم زانى كە مامۆستاكەم خۆى

ئاماھە دەکات بۆ سەردانى کەسوکار و ولاتەکەی ، بەم ھۆيىدە لەيدە كەن
دادەپراين كە ئەمە ھەوالىّكى ناخوش بۇو بەلامەدە.

كاتى جىابونەدە بۆ من زۆر سەخت بۇو ، بە گۈيانەدە دوعا خوازىم لېڭىد .
لەبەر سەرنجى ھەريەك لە ھاورييەكەن و كەسوکارە كەم تواناي ئەدەم نەبۇو
بەردەۋام سەردانى ناوەندى ئىسلامى بىكمە ..

گەرامەدە مال . وەك چۆن مۇسلمانە كامى بىنى بۇو بە جۆرە سوجىدەم بىردى ..
سەرم خىستە سەر زەھى ، دلىم پىر بۇو لە گۈيان و ووتىم "خوايىھ كەسىك بىتىرە
يارمەتىم بىدات .. خوايىھ من ئىسلامم خۆش ويست و بىرۇام پىھىنە فورسەتى
مۇسلمان بۇو نىم لە دەست مەددە ، ئەگەر بۆ رۆژىيەكىش يېت بەر لەدەھى بىرم .."
رۆژىيەك زەنگى تەلەفونى مالەدە لىيىدا ، ھاورييە كورە كەم بۇو boyfriend
ووتى "ئاهەنگىكەمان ھەيدە ئەمۇر لە گەلما دىيىت"

"حەزم دە كەردى بەلام ناتوام"

لە دواى ئەدەھى رۆژەدە نەمدەيدە تەنانەت گۆيىم لە دەنگىشى نەبۇو ، لە
ھاولە سعودييە كەم بىستبۇو كە boyfriend لە ئىسلامدا بەبىن بونى گرى
بەستى ھاوسەرى حەرامە ..

دواى داخستنەدە تەلەفونە كە چومە ژورە كەم .. ديارى ھاوريي سعودييە كەم
بىر كەوتەدە كە بالاپوشىيەك بۇو، چووم دەرم هىيىنا ، بەو جۆرە ئەدەلەبەرم كەردى ،
پاشان خىستمەدە شوئىنى خۆى .

پاش مانگىيەك دواى خويىندەدە كەن دەنگىيەك كەتىپ لەبارە ئائىنى ئىسلامەدە
دلىم پىر بۇو و گريام ، بە جۆرە لەسەر قەنەفە ئەنگەنەن خەرمەت ..
كەتىپ ھەشتى شەو بۇو بەھۆى زەنگى تەلەفونەدە كەن دەنگىيەك كەن دەنگىيەك

سعودیه کەم بوو بىئى و وتم "سارا نوستيرويت؟"

"بىللى، بەلام گرنگ نى يە.. تو چۆنۇ؟" كوتۈپۈر گريام.

"سارا چىتە .. ھىچ شىتىك ھەيدە ئازارت بىدات ؟ ئەوه چى يە؟"

"ھاوارى گيان گويم لىيگىرە، من ماندووم بەدەست ئەم دلەراو كىيەوە،
ھەست دە كەم شتىكى نامۇ بە ناخىدا دىيەت و دەچىت.. ئەتوانم ئەمشەو بىم بۆ
مالەوەتان؟ ھەست دە كەم ئەمېرۇ دوا رۆژمە."

"سارا گيان ئەوه كەى قىسىمە مالى خۆتە، ھە كات دىيەت بەخىر بىتت ."
ھەستم بە دلەنگى دەكىد ، ئازارى سەرم زىادى دەكىد و تاكەم بەرزا
دەبۇۋە بە جۆرىيەك لە تىاچونەوە نزىك بۇوم ، بەلام ئەمجارە جياوازە چونكە ھەر
كات بەم ئەندىزەيە ھەستم بە رۇخان بىكىدايە بىرم لەخۆكوشتن دەكىدەوە،
بەلام ئەمجارە تدواو جياوازە ...!"

ھەستم كەد كە من دەمەھەويت شتىكى لەوه گەورەتى بىكەم ئەۋىش
(گۆرەنە) .. سوار ئوتومبىيەلە كەم بۇوم لەبەر زۆرى ئەو دلەنگىيە كە پىوهى
دەمنالاند وەخت بۇو خۆم بىدەم بە زۆر ئوتومبىيلى تردا ..

لەگەلن ئەو دەرون بلاۋىدەم كە بۇ چوار مانگ دەچۇو تەواو شانى گرتىبۇم
گەيشىتمە مالى ھاولە كەم، برا گەورە كەى دەرگاكەى كەردىوھ و وتى
"سەلام عەلەيک سارا"

وەلامى سەلامە كەيم دايەوە وەك چۆن ئەو ھاوارىيەم كە گەشتى كەد فىرى
كەردىبۇم، بەلام ھەرچۆن بۇو ئەو واى ھەست كەد كە لە شتىك دەترىسم ...

دەنگى ھاوارىيەكەم بىدەنگىيە كەى شلەقاند وتى "بەخىر بىتت سارا، فەرمۇو"
چومە ژورەوە لە كاتىيەكدا زۆر شت لە ناخىدا بۇو .. لە ناخىدا ئاگرىيەك
ھەللايسابۇو كە بۇ ماوهى چەند ھەفتەيەك بەلکو چەند مانگىيەك دەبۇو

نه کوژابروه .. بەلکو ده توامن بلیم لهو کاته‌وهی که گەشتی ئەم دونیايم دەست
پىكىد بورو!

پىكەوه دانىشتىن ، قاوهی عەرەبى پىشكەش كردم كە جوانلىق شىتە لە
ميواندارى سعوديهدا.. قاوه كەم خواردهوه.

لەو کاتهی هاتبومە نىپو ئەم مالە گەرمە ھەستىم بە ئارامىيەك دەكىد كە بە
درىزايى ژيانم عەودالى بۇوم .. لەگەلن ھاۋەلە كەم كەوتىنە تووپۇز لە بارەھى
ئەوهى لە ناخىدا ھەيە، دواى تووپۇزىكى دوور درىز بېرى ووتىم :

"تۆ ئاماھىيەت موسىلمان بىت؟"

"بەللى .. بەلکو ئىستا ئەدەم دەۋىت"

"پەلە مە كە لە بىرييەكى وەھا گەورە."

"ئەو ھەستەم ھەيە كە ئەم دينە دينىكى راستە، بەلکو لەدە دلىيام .. پەلە
بکە خوشكم، پىم بلى چۈن موسىلمان بىم؟"

"ئىستا دەتوانى موسىلمان بىت، تەنها بلى اشەد ان لا الله الا الله واشەد ان

"محمدًا رسول الله"

"باشه ووشە ووشە فيرم بکە"

بە دەنگى بەرز بە دوايدا دەمموو تەوه لە كاتىكدا لىدىانى دلەم بەخىرايەكى زۆر
زيادى دەكىد و فرمىسک لە چاوم دەھاتە خوار .. "اشەد .. ان .. لا الله الا الله
واشەد .. ان .. محمدًا رسول الله"

سەيرىكى ھاۋىرەكەم كەد و بەدەنگى بەرز پىم ووت:

من موسىلمانم .. من موسىلمانم .. من موسىلمانىكى توپىم .. ئەمپۇر لە نوى لە
دايىك بومەدە .. ئەمپۇر ناوم "موسىلمانە" .. لەمپۇر بە دواوه بە "سارا" بانگم

ناکەن .. بەلکو به موسليمه بانگم دەكەن .. به دعوا (سارا)ى كۆن .. خواحافيز دلەراوکى و سەرگەردانى .. لەمۇقۇ به دواوه پيوسيتىم به بىرگىردنەوە نى يە لە تەسلیيس .. لەمۇقۇ بەدواوه من تاوانبار نىم .. من موسلىمانغا! دواى ئەوه گەرامەوه مال .. دەررۇنم ئاسودە بۇو .. بەلام نەمتوانى بنوم ئەوهش لەبەر دلەراوکى نەبۇو.. بەلکو لەبەر ئەوهى دلخوش بۇو. بە قىيلەغا كەم ئاراستەرى رۇوگەم دۆزىيەوە .. بەرمالى نويىزم راخست و يەكەم نويىزم لە ئىسلامدا كەد نويىزى خەوتنان بۇو چونكە كاتەكەى هيشتا تىپەر نەبۇو بۇو.. لە سوجىدە كۆتايدا بۇ ماوهى سى (٣٠) خولەك مامەوه، لە كاتىكىدا كە زۆر بە دلخوشىيەوه دەگرىيام.. لە خوا دەپارامەوه كە يارمەتىم بىدات و لەسەر ھەق دامەزراوم بکات.

ئەمۇقۇ مېۋىسى لە دايىك بونم بۇو ١٩٩٩/٧/١٦م، ناوم "مسلمە" يە و وينەى پىناسە كەم گۆرى بە وينەيە كى بالاپۇش .. بە رۇڭكارىكى سەخت و دژواردا گۈزەرم كەد ئىز كاتى ئەوه هاتۇوه پىشۇو بىدەم.. بىمە كەسىكى بروادار.. دواى بىست سال لە سەرلىشىۋاوى و تىياچۇون. تەلەفونم بۇ ئەو ھاوارىيەم كەد كە چوو بۇوه بۇ سەردىنى كەسوڭارى، ھەوالى موسلىمان بونى خۆمم پىدا.. زۆر دلخوش بۇو.

لىيەدا چىرۇكە كە تەواو نەبۇو.. نارەحەتىيە كى تر ھات ئەوپىش چۆنەتى گەياندىنى ھەوالە كە بۇو بە كەسوڭارى.. بەلام خۆم گرت ھەتا كاتى جەذنەكانى لە دايىك بونن ھاتنە بەرەوه.. بالاپۇشە كەم لەبەر كەد و دايىك و باوكم و تاقە براكەم ھاتن بۇ لام..

"سارا .. ئەوه چى يە؟" براكەم ھاوارى كەد.. لە كاتىكىدا فرمىسىك بەر چاوى گرتبوم پىم ووت " ئەمە بالاپۇشە .. ئەمۇقۇ

من موسـلـمانـم .. نـاـوم (مـوـسـلـمـه) يـهـ نـهـكـ سـارـاـ".
 دـايـكـ سـهـرـسـامـ بـوـوـ رـهـنـگـيـ دـهـمـوـچـاـوـىـ گـورـاـ وـوـتـىـ "ئـازـىـزـهـ كـهـمـ تـيـكـچـوـيـتـ؟
 چـوـنـ رـاـزـىـ دـهـيـتـ ئـيـسـلاـمـ بـكـهـيـتـ بـهـ دـيـنـيـ خـوـتـ؟ـ!
 پـيـمـ وـوـتـ "ئـيـسـلاـمـ دـيـنـيـ منـهـ وـ مـوـحـمـدـ (صـلـىـ اللـهـ عـلـيـهـ وـسـلـمـ) پـيـغـهـمـبـرـمـهـ
 وـ اللـهـ خـواـ وـ پـيـروـهـرـدـگـارـمـهـ، قـوـرـئـانـ كـتـيـبـهـ، وـ خـدـيـجـهـ وـ عـائـشـهـ پـيـشـهـوـامـنـ،
 ئـهـمـرـيـكـاـ وـلـاتـهـ، تـوـشـ هـيـشـتـاـ مـارـىـ دـايـكـمـىـ، تـوـشـ هـهـرـوـهـاـ جـوـنـىـ باـوـكـمـىـ وـ
 ئـهـوـهـشـ مـارـكـ بـرـاـ خـوـشـهـوـيـسـتـهـ كـهـمـ .. ئـيـوـهـ خـيـرـانـهـ خـوـشـهـوـيـسـتـهـ كـهـىـ منـنـ، هـيـچـ
 شـتـيـكـىـ تـاـزـهـ نـىـ يـهـ جـگـهـ لـهـوـهـىـ كـهـمـ گـورـاـوـمـ وـ بـوـوـمـهـ مـوـسـلـمانـ.. مـنـ ئـيـسـتـاـ
 زـوـرـ خـوـمـ بـهـ بـهـخـتـهـوـرـ وـ ئـارـامـ دـهـزـانـمـ .. هـدـسـتـ دـهـ كـهـمـ كـهـمـ مـرـوـقـمـ .. هـدـسـتـ
 دـهـ كـهـمـ سـهـرـبـهـسـتـ ..

دـايـكـ وـ باـوـكـمـ زـوـرـ بـهـ گـهـرـمـىـ گـرـتـهـ باـوـهـشـ لـهـ كـاتـيـكـداـ كـهـ نـيـشـانـهـىـ
 سـهـرـسـورـمـانـ بـهـ دـهـمـوـچـاـوـيـانـهـوـهـ دـيـارـبـوـوـ .. دـايـكـمـ وـوـتـىـ: خـوـشـهـوـيـسـتـمـ خـهـمـبـارـ
 مـهـبـهـ بـهـلـامـ پـيـمـ بـلـىـ ئـمـدـهـ چـىـ يـهـ كـهـ لـهـبـهـرـتـ كـرـدـوـوـهـ؟

"ئـمـدـهـ پـيـشاـكـىـ منـهـ .. خـوـشـهـوـيـتـ وـ هـهـرـ گـيـزـ نـاـتـوـاـنـمـ دـايـكـهـنـ .. نـاـتـوـاـنـمـ.."

"بـهـلـامـ خـهـلـكـ چـىـ دـهـلـيـنـ؟ دـهـلـيـنـ ئـيـزـ قـزـهـ جـوـانـهـ ئـالـتـونـيـهـ كـهـىـ سـارـاـ نـايـيـنـ"

"دـايـهـ ئـدـوـهـ گـرـنـگـ نـىـ يـهـ .. گـرـنـگـ ئـدـوـهـيـهـ مـنـ مـوـسـلـمانـ"

بـهـمـ جـوـرـهـ تـاـقـيـكـرـدـنـهـوـهـ كـهـمـ بـرـىـ وـ سـوـپـاسـىـ خـوـامـ كـرـدـ لـهـسـهـرـىـ.. دـوـاـيـ
 رـؤـيـشـتـنـىـ ئـهـوـانـ بـوـ جـهـژـنـىـ لـهـ دـايـكـ بـوـونـ نـاـمـهـيـهـ كـمـ نـوـسـىـ لـهـ گـهـلـ سـىـ چـلـ گـولـىـ
 سـېـ .. تـيـاـيدـاـ نـوـسـيـمـ:

"دـايـكـ، باـوـكـ، بـرـاـكـمـ .. هـدـمـوـتـانـمـ خـوـشـ دـهـوـيـتـ وـ هـيـشـتـاـ منـ هـهـرـ كـچـىـ ئـمـ
 خـيـرـانـمـ .. هـيـشـتـاـ ئـهـمـرـيـكـيمـ .. تـكـاـ دـهـ كـهـمـ وـهـكـ مـوـسـلـمانـ وـهـرـمـ بـگـرـنـ، زـوـرـ

سەرسام بووم بەو دیاريانەی کە بۆتان هینابووم .. بەلام دەمەھەویت ھەوالىتان
بەدەمی کە من بۆ سالى داھاتۇو ناتوانم ئاهەنگنان لە گەلدا بگىرم .. دەزانم ئەمە
وەك ھەوالىكى ناخوش دەردەکەویت بەلام ئەو دیاريانە قبول دەکەم کە بۆم
دەھىن.. دايىكە بزانە هيىشتا تۆم خوش دەویت ..
باوکە بزانە هيىشتا تۆم خوش دەویت .. برام بزانە هيىشتا تۆم خوش دەویت ..

..

خوشەويسىتىم بۆتان موسىمە

ئەمە چىرۆكى منه چىرۆكى لە دايىك بونەوهى نوى.. تکا دەکەم لە
خوشكەنم لەرى خودا لە كاتى دوعا كىردىنەن لەياد نەچىت.. تکا دەکەم لە
دەلەوه نزام بۆ بکەن..

بەر لەوهى ئەم نوسىنە دوايى بەھىنەم ھەوالىتان دەدەمى کە دايىك ئەمشەو
شەھادە خۆى راگەياند .. ئەويش مۇسلمان بۇو!

بەلى شەۋى راپردوو دايىك مۇسلمان بۇو! ئەمەش كاتىك رويدا کە دايىك
داوى ليڭىردىم لە گەلەيدا بچم بۆ سەر رۇبارىكى نزىك .. لە گەلەيدا چۈرم بەلام
توشى سەرسامى ھاتىك سەيرىم كەردى دايىك بەرەو ناوەندى ئىسلامى مل
دەنىت ! لىيم پېسى: دايىكە .. لىيەر چى دەكەيت؟

وەلامى دامەوه: مەترسە .. كارىئىك دەکەم ..

فرمېسىكم بىنى لەسەر رۇمدەت و كولمە جوانە كەى دەكەوتە خوار لىيم
پېسى: دايىكە ئەوه چىتە؟

بىرى ووتم: دە خىرا كە .. باپچىنە ژۇور بۆ ناوەندى ئىسلامى..
وام دەزانى كە دايىك دەمارگىر و به وەفايە بەرامبەر ئائىنە كەى (مەسىحى)،

به‌لام ئەمشەو به تەواوی پىچەوانه بۇو .. سەرسام بۇوم كاتىك دايىكم يىنى سەرپوشىكى رەنگاورەنگى لە جانتاكەى دەستى دەرهىتىندا و دايى بەسىرىددا! چاوم تىپپىبۇو! بەھىپااشى دواى كەوتىبۇوم .. چوو بۆ ژۇورى ئافرهتان .. يەكىك لە خوشكان بەرەو لاى دايىكە جوانە كەم هات و پىشوازى لى كرد وېيى ووت: بەخىرىيىت .. تۆ ئەو ژنهى كە دوو كاتىزىر لەمەوبىر پەيوەندىت كىد؟

دايىكم وەلامى دايىوه: بەللى من ئەم
"زۆر باشه .. ئىستا ئامادەيت كە شەھادە بەدەيت?
دايىكم ووتى: ئەى چۈن .. بەللى
لە خۆشىدا دەلەرزىم و گريانم دەھات .. شانى دايىكم جولاند و پىم ووت:
دaiيکە .. دەبىتە موسىلمان وەك من؟ تۆ دلىيات لەۋە!
ووتى: بەللى سارا .. وادە كەم .. وادە كەم .. هەر ئىستا.
دaiيکەم بەردىمما وەستاو شەھادە ئەينى! پاشان وتنى: من چەند بەختە وەرم.
پىم وتنى: خواى گەدورە نزاي ئەو خوشكانە وورگرت كە بۆ تۆيان
دەكىد. ئەمپۇر دايىكم لەلاى منه و فيرى دەكەم كە چۈن بۆ يەكەمجار نويىز
بکات.. لەراستىدا حەز دەكات ئەم ھاوينە بچىت بۆ مە كە بۆ ئەنجامدانى عەمەرە
ئىنىشائەللا..

تىكا دەكەم نزا بۆ باوکەم بىكەن چونكە دايىكم ئەمپۇر ھەوالى
موسىلمانبۇونى خۆى دەدات بەباوکەم. من دەزانم كە گرانزىن كاتى
ھەلبىزاردۇوه بۆ راگەياندى موسىلمانبۇونى، بهلام لەۋە زىاتر نەيتوانى چاودۇان
بىت! داواى تەلاق دەكات لەباوکەم ئەگەر ئىسلام وەك دىن قبول نەكەت.

تکا ده کەم نزا بۆ منيش بکەن چونکە له و کاتەوهى کە موسڵمانىيەتى خۆم راگەياندوه باوکم قىسم لە گەل ناكات، هەرچۆن بىت له خوا دەپارىمەوه کە هيدايەتى بىرات بۆ رېگەي ھەق و ئىسلام وەك چۆن منى هيدايەتدا.

کۆچی خیز

﴿اللَّهُمَّ اجْعِلْ أَخْرَ كَلَامَنَا لِأَللَّهِ إِلَّا اللَّهُ وَخَيْرُ أَيَامَنَا يَوْمَ نَلْقَاكَ فِيهَا﴾

✓ له سهر جینگای مردن

من و کچی گەرە کەمان

ئەو کچەی کە پلەی خۆی له بەھەشتدا دیارى کرد

لە شەھوی بوکىيىدا

گەنجىكى لاسار

کوتايىي ھاوارىكەم

کۆچى نورا

من و کچی گەرەکە کەمان

مرۆڤ سەرسام دەبىت كاتىك راپردووی خۆى بە بىرىدىتەوە، راپردوویەك كە تال و شىرىن تىكەل بىت، ئەو كاتەى كە دوو رەوشتى دژ بەيدە كى هەبو يېت، تەمەنى مندالىم وەڭ ھەر كەسىكى تر پېيەتى لە پاكىتى كاتىك يادم دە كەۋىتەوە بىئى دلخۇش دەبىم بەلام چى لە تەمەنى لاۋىتى بىكم كە پېيەتى لە خەجالەتى و دەمەھەويت لە بىرى بىكم.

لە تەمەنى پانزه سالىدا كەوتقە مىملانىيە كى دەرۇونى سەختەوە كاتىك نەفسى بەدكارم ھەولى دەدا بەرەو رېڭگاي شەرم بىات و لەھەمان كاتدا لايەتى باشەى دەرۇونم ھانى دەدام روو لە رېڭگاي چاکە بىكم، تا ئەوه بۇو رېڭگاي خراپەم ھەلىزارد و بۇومە پىشەنگى شەيتانە كان و باشتىن مەدالىيائى ئەوانم بە خەلات وەرگرت.

بە جۇرييەك لە گەلن شەيتانە كان دەستم تىكەل كرد كە ئىز من لە ئەوان ياخى بۇوم و لييان ھەلگەرامەوە تا ئەوان بونە شوين كەوتەى من و بە تەواوى كەوتقە سەر رېڭگاي خراپە و خراپە كارى و لە سەرچاواه تالە كەيان تىنويەتىم شكاند، كە سويند بەخوا زۆر لە (علقىم²) تالىر بۇو.

بە مجۇرە رۆزىك لە رۆزان درېغىم نە كرد لە ھەولۇدان بۆلە ناوبىدنى رەوشت و ئاكارى بەرز و جوان، ھەتا بومە نىشانە و هييمى ئەمان گومرابىي و سەرلىشىۋا ان.

لە سەر پىشەنگى كىرىدى خراپە بەردهوام بۇوم تا كىچىك لە كۈلانە كەمان

² علقىم: لە زمانى عەرەبىدا بە دارىكى تال دەلىن، يان ھەرشتىك تالىيەكەى تىرى بىت.

بووه جیگه‌ی سه‌رنجم ، ئهو زۆر جار سه‌رنجی ئەدامى بەلام من لە واتاکەی
نەدەگەیشتم .. هەرچەندە ئهو سه‌رنجانە سه‌رنجی عەشق و خۆشەویشتى نەبوون،
لەگەل ئەوهى من عەشق و دلداريم نەهزانى خاوهنى دل نەبوو ..
ئهو سه‌رنجانە هوشى منيان تىكدا بوو بەجۇرىيەت بۇون هوکارى لە دايىك بۇنى
بىرۇكەيدىك بەلام چۈن ؟

ئەويش دانانى داۋىيکى خۆشەویستى بۇ ئهو كچە، سەرهەتا كارم بۇ ئەوه
دەكىد كە چۈن ئهو كچە بخەممە داوهوه ..

ھۆنراوهىه كم هيپا (دەيانوت ھۆنراوهىه كى دلدارىيە) لە رېگەى
دەرگاكەيانەو بۆم رەوانە كرد، بەلام هيچ وەلامىكىم دەست نەكەوت.
ئەمە زىاتر رقى توند كىرم و ھەستى تاوانكارى تىادا جولام و سوپىلىم خوارد
كە سەرەتلى بشىۋىتىم، بېرى خوش بىت يان نا، ئەگەر ئهو كارە قوربانى دانىشى
پىویست بىت ..

ھۆنراوهىه كم لەسەر كچە كە ھۆنیه و بەبى ئەوهى ناوى تىادا بەھىت، بەلام
كە ھەوالەكەى پېگەيشت هيچ ھەللویىستېك و بەرپەرچ دانەوهىه كى لەو
بارەيەو نەبوو ..

ڪاتثرمېر چوارى بەيانى بوو تازە دەچومەدە مال، كىيىك لەبەر دەرگاي
مالەوە دانرابۇو، ناوهەرۆ كەكەى برىتى بوو لە زىكرو ئهو نزايانەى كە پېغىمىرى
خۆشەویست (صلى الله عليه وسلم) خويىندبۇوى.

كە زانىم ئهو كچە بۇى ناردۇوم زۆر تۈرە بۇوم ، دەموجاوم سوور
ھەلگەر، دەمارى شەرەنگىزىم تەواو جولا و بېيارمدا كە ھەموو تواناكانى خۆم
بخەممە گەر لەدژى ئهو .

چونکە ئەمە کاره راگەياندنى شەر بۇو له لايەن ئەھوھوھ.. بىرم لەوھ كردهوھ
كە ئابپروۋى بىرم ئەمەش بە دروستكىرىنى چىرۇكىيىكى خۆشەويىسى كە
لەنیۋاناندا رۇویداوه و پاشان بىكەمە ھۆنراوهيدك و لەناو گەدە كدا بلاۋى
بىكەمەوھ.

چاوهرىئى كۆمەك و يارمەتى شەيتانە كامى كرد بۇ ئەو کاره نەشياوه "نوسينى
ھۆنراوه كە" ، به تەواوى بونى پىلانە كەم يەكسەر بۆم نارد و هەرەشە ئەدوم بىن
گەياند كە ئەمە لاي ھەممو ناسياو ئاشناكانى بلاۋ دەكەمەوھ .

چاوهرىئى ئەنجامى كاره كەم بۇوم ، بەلام ئەوھى بەبىرمدا نەھاتبۇو رۇویدا
كاتىيىك خزمەتكاره كەم هاتھوھ چەند دەنكەخورمايەكى بىن بۇو، بىن راگەياندم:
كە ئەو چەند دەنكە خورمايە دىيارى ئەو كچەيە لە جياتى ئەو ھۆنراوهيدى كە
بۇت ناردۇوه .

ھەروھا ووتبوى: لەبەر ئەوھى كاتى بەربانگ نزىكە و ئىستا بەرۋۇزوم ،
كاتىيىك رۆزۈوم شەكەند نزا بىز دەكەم كە خوا ھىدايەتى بىدات .

دەنكە خورما كامى لى وەرگرت و فريىمدايە سەر زەۋى، چاوم ئەوھەندى تى
سۇور ھەلگەرلا و شەرىان لى دەبارى .. پەياغاندا كە زۇو يان درەنگ تۆلەي
خۆمى لى بىكەمەوھ و ئەگەر زىندۇو عىيىنم گۇمۇرای بىكەم و نەھىيلم لەسەر
رېڭىاي چااكە و خەير بىنېتھوھ .

گىانى تۆلە سەندنەوەم گەشەى كرد بۇ ئەوھەش بەدواى كاتىيىكى گۇنجاردا
دەگەرام و بەردىوام لە كەمین دا بۇوم و دەچۈوەم سەرەپلى .

ئەو كاتانەي دەچۈوه مزگەوت و دەگەرایەوھ بەردىوام تانە و توڭىم ليىدەدا
بەجۇرىيەك ئەو كچانەي كە لە گەللىدا بۇون بىن ئەپىدە كەنин، بەلام ئەم كارەم
نەبۇوه دروست بۇونى هيچ بەرپەرچدانەوەيدك تىايىدا .. نايشارمەوھ وەك شاخ

که باو زریان ناتوانی زه‌فری بی بات خۆراگر بuo و به‌برده‌وامی جیگیر و
دامه‌زراوو بuo..

به تیپه‌ر بونی کات هەموو هەولە کام بەفیرو چوو، نەمتوانی ئەوهى
دەمەوئى جى بەجى ى بکەم و ئەو كچە وەك خۆم گومرا بکەم ، بەلام ئەو
ەممو دووشەمە و پىچ شەمەيدك بەرۇژوو دەبouو ، بەناردنى نامىلکە و خورما
وەلامى منى دەدایەوە، بەزمانى حال بىى دەووتم کە من سەركەوتuo بoom، ئەو
بىرواي تەواوى بەخۆى ھەبouو ئەمەش لە ھەلسوکەوتىدا دىاربouو .

بەمەبەستى دەست کەوتنى لەزەت و خۆشى زياترى دونيا بېيارمدا گەشتىك
بکەم بۆ دەرەوەي وولات ، بەرەو ولايىك بچم کە بەرەللايى و سەرگەردانلى
يە، بچم بۆ ولايىك کە ئەو كاره حەرامانەي ئارەزۈوى دەكەم تىادا ئاوهلايە و
لە ولاته‌کەى خۆم بە ئاسانى دەستم ناكەۋىت، بۆ ماوهى چوار مانگ رۆيىشتم
بەلام لەويىش ھەر بىرم لاي ئەو كچە بuo ، چۈن ئەو توانى ھەموو نەخشە كانى
من لەباربىات و سەركەوتuo يېت بەسەرمدا، زياتر سوور بuo لەسەر دەستگەتن
بە ئاينە كەدیەوە و بەرده‌وام مەنيشى بانگھېشىت دەكەد بۆ دىندارى و ھەولى دەدا
لەسەر ئەو رېچكەيەى کە گەرتومەتە بەر لامبات .

کاتى گەراندوه بۆ نىشتمان ھاتە بەرەوە، بېيارمدا بە گەيشتىنە وەم شىۋازىتكى
نوئى پەيرەو بکەم .. دەبىت لە دىنە كەى پەشىمانى بکەمەوە و بىخەمە سەر
رېنگەي بەرەللايى و خراپە كارى بۆ ئەمەش نەخشەيە كى ناشىرين و پىر فىيلم دانا.
لە كاتى گەشتە كەمدا خزمەتكارى فرۇكە كە قاوه و خورماى بۆ ھىيىنام ئەمەش
خورماى كچە كەى بىرھىيەمەوە كە بۆى دەناردم بۆيە بەمە تورە بoom و تەنها
قاوه كەم خوارده‌وە و خورما كەم فېندا كە نىشانەي رۆژو وانان بuo و بەرده‌وام

ئەو کچەی بىر دەخستەمەوھ .

ئەو رۆزەی گەيشتمەوھ پىنج شەمە بۇو ، ئەمە ئەو رۆزىيە كە ئەو تىايىدا بەرپۇزۇوھ، لە فېۋە كەخانەي ئەو شارەي تىايىدا نىشتەجىم دابەزىم ، كاتىزمىر يەكى نىوهەرۇ بۇو بە سوارى تەكسىيەك چۈومە مالەوھ، ھاورييكانم بۆز بەخىرەتەنەوھ سەردانىان كىردىم ، ئەوان چاودەروانى دىيارىيەكانيان بۇون منبىش هيچيانم نائومىيد نەكىردى، ھەرىيە كە دىيارىيەكى قىزەونم پىدان چۈنکە ھەمويان ئەھلى خراپە بۇون ، بەلام دىيارىيەكى گەرام بە تايىھەت ھىتابۇو كە لە ھەمويان قىزەونتۇر بۇو دامنابۇو رەوانەي بىكمىت بۆ ئەو كچە تابزانم چى لىيەكەت.

نزيكى بانگى ئىوارە هاتقە سەر رېڭايى كچە كە چۈنکە ئەو بەرددەوام نويىزى بە كۆمەل و لەمزگەوت دەكىردى ، مزگەوتەكەش قوتاچانەيەك و پەيمانگايەكى تىيىدا بۇو تايىھەت بە ئافەرتان بۆ لەبەر كەردىنى قورئانى پىرۇز، كاتى نويىزەت و بانگ درا .. كاتى قامەتەتەت و نويىزى كرا بەلام ئەو دىيار نەبۇو، زۆر سەير بۇوم لام چۈنکە ئەمە خوى ئەو نەبۇو ، لەدللى خۆمدا و وقىم: توْ بللى لە كاتى گەشته كەمى مندا گۇرانى بەسەردا ھاتبىت و وازى لە مزگەوت و دىندارى ھىنابىت، ئەمە دەچىيە عەقلەوھ!

بە ئومىيىدى ئەوهى بۆچۈنە كامن راست بىت بەرەو مال گەرامەوھ ، سەرقالىي كشىيە كامن بۇوم قورئانىكىم لەناوياندا بىنى كە لەسەرى نوسرا بۇو ئەمە پىشكەشە بە توْ بەللىك خواي گەورە رېسمىيەت بىكەت و بتخاتە سەر رېڭەي راست، ئىمزا / ناوى كچە كە

لە خۆمم دورخستەوھ و ھاوارم لە خزمەتكارە كەم كەردى ئەو كاتەي من لېرە نەبۇوم كى ئەم قورئانەي ھىنابوھ؟ وەلامى نەدەمەوھ .

بۆ رۆزى دوووه چۈمەوھ نزىك دەرگای مزگەوت و چاودەروانى هاتنى

کچه کەم دەکرد .. قورئانە کەشم بە دەستەوە گرتبوو دەمویست بىدەمەوە و
پىئى بلیم کە پیویستىم بىئى نى يە، هەروەھا دەمویست ئەوهى بىن بلیم کە من
سوورم لەسەر ئەوهى بەم نزىكانە تۆش دوربىخەمەوە لى ئى ھەتا وەك من و زۇر
لە لاۋانى ئەم رۆژگارەت لى بىت..
چاودۇران بۇوم ھەر نەھات ..

ئەمەم چەند رۆژئىك دوبارە كەدەوە بەلام سوود بۇو ، چومە نزىك مائىان
چەند مندالىيىك لە گەلن براکانى ئەو كچە ياريان دەکرد، پرسىارام لە مندالىيىكىان
كەد: فلان كەس لەھۇيىدە؟

پىيىان ووتم: سەيرە، ئەم پرسىارە بۇ دەكەيت؟ دىيارە تۆ خەلکى ئەم گەدرە كە
نېت؟

ووتم: با بەلام نامەيدە كەم بۆھىنادە لە ھاوھلىيىكى خۆيەوە دەمەوى بچن بۇ بۇي
بەرن ..

پىيىان ووتم:

ئەو كەسەى كە تۆ پرسىاري لەبارەوە دەكەيت ئەوه زىاد لە دوو
مانگە گەراوهەوە بۇ لاي خوا، ئەو لە نويىزدا و لە مزگەوت لە كاتىكدا
سوجدەيى بىردى بۇو روھى سپارد، لەو كاتەدا نازاخىم چىم بەسەر ھات دونيا
لە بەرچاوم دەسۈرە ئەوندەيى نەما بۇو بىكەوەم، قاچە كامى نەياندە توانى جەستەم
ھەلگەن.

خۆم بۇ نەگىيرا و دەستم بە گريان كرد، هەرگىز نەمزانىبىوو گريان چىيە
مەگەر لە مندالىدا و تەنها لەو كاتانەدا كە بىسىم دەبۇو، هەستم بە نىانى و

بەزهییەك کرد لە دلەمدا، دەرروونم هەۋا بۆ ئەم كچە هەۋارە .. بەلکو سويند
بەخوا ئەو کاتە زانىم كە من هەۋارە ..

پرسىارم لە خۆم كرد ئەم گريانە بۆچى؟ ئايى لەبەر مىرىن و كۆچە
بەخىرە كەيەتى؟ يان لەبەر شىيىكى تە كە من نايىانم؟

دەبى راشكارانە ئەو بىر كىيىم بىستى ئەو هەوالىھ و بەو كوتوبپىيە زۇر
سەخت بۇ لەبەر ئەو هېچ تواناي لىكىدانەوەم نەبۇو.

ھەروەها هېچ ھۇ و تەفسىر يىكم بۆ ئەو خەمبارىيە نەبۇو، بەبى بەرەو مەل بىرى
كەوتم لە كاتىكىدا خەمبارىيە كى زۇر بە دەمۇچاومەوە دىياربۇو نەمدەزانى چ
ئاراستەيەك بىرمە بەرە بۆ كۈى بۇرم؟

بىستى هەوالى كۆچى دوايى ئەو كچە تۈوشى شۆكى كردىم كاتىك
گەيشتمە مال لە دەرگامدا.. ھۆشى ئەوەم نەبۇو كلىيلە كە لە گىرفاندىا،
ھەممۇ شىيىكىم بىر چوبۇو .. بىرم چو بۇوە من كىيىم ..

ئەوەم ھاتەوە ياد كە چۆن سەرنجەكانى ئەو كچە بەرددەۋام و لەھەممۇ
شويىنەكدا بە دوامەوە بۇون، بەلام من ھەلە تىكەيىشتىبۇوم وامەذانى مەبەستى
خراپىيە، بەلام لە راستىدا ئەوانە سەرنجى سۆز و بەزهىي بۇون بەرامبەر كەسىك
كە ژيانى لە گومرايدا، ئەو ھيواى دەخواتى و نزاي بۆ دەكردىم كە لە
خراپە دور كەوەمەوە.

سەرەنجام نزاكانى شويىنى خۆيان گرت چونكە بىيارمدا كە بىچم بەدەم
بانگەوازە كەيەوە و ئەو خواستانە جى بەجى بىكەم كە لەبەر من و بۇ من بۇون
.. بىيارمدا ..

ئەو بۆ سالىك زياترە من مەۋھىيەكى توم، ئىستا لە كەسو كار و لە خەلک
دور كە وتەمەتەوە لە شويىنەكى دوور لەو گەرە كە نىشتەجىيەم، بەرددەۋام ھەست

ده‌کم که چاودی‌ریم ده‌کات و لیم جیا ناییه‌وه، هه‌ردهم شیوه‌یم له‌به‌رچاوه
چون ده‌چوو بو مزگه‌وت و چون ده‌گهرا‌یه‌وه.

زور له هاوه‌له کانم هه‌ولی ئه‌وه‌یاندا که هۆی دور‌که و ته‌وه‌م بزانن له
کۆمەلگا و دابرا‌نم له دونیا.. هۆی هه‌لبررا‌دنی ژیانی ته‌نهای، به‌لام بی سسود
بووه و هه‌رگیز هۆکه‌یم بی نه‌تون، سه‌باره‌ت به ئه‌وان ئەمە به نهیئى دەمیئیه‌وه
هه‌تا هه‌تایه.

ئه‌و قورئانه‌ی که دیاری ئه‌و بسو بز منی نارد به‌رده‌وام له‌گەل‌مایه،
هه‌رچه‌ندە ماچی بکەم ده‌گریم .. ئه‌وه‌م بی‌رده‌که و ته‌وه‌ه چون ئه‌و هیدایه‌تی بز
من نارد و منیش خراپه‌م له‌گەل کرد.

لە‌یه‌کەم هه‌نگاوی بەره‌و خوا چون‌دا کاتیک ده‌ستنویزم گرت و ویستم نویز
بکەم خۆم بە پیوه بز نه‌گیرا و کەوتم هه‌رچه‌ندە هه‌ولی هه‌ستان‌وام بدایه
ئه‌کەوتم‌وه .. چون‌کە من له نویزکه‌ران نه‌بۇوم، بەدریزی‌ای ژیانم يەك رکات
نویزم نه‌کرد بزو، به‌رده‌وام بۇوم له هه‌ولدان.. هه‌تا خوای گه‌وره يارمەتی دام
و ناوی پەروه‌ر دگارم هیّنا و شاید وئیمانم هیّنا.

گریام و له خوا پارامەوه که لە‌نەفسی بەدکارم ببوری و له هه‌مان کاتدا
بەزه‌بی فراوانی خۆی بەسەر ئه‌و کچه‌دا بزیزی، ئه‌و کچه‌ی که بەرده‌وام
هه‌ولی دەدا بەره‌و چاکەم بیات به‌لام بە پیچه‌وانه‌وه من هه‌ولم دەدا بەره‌و
خراپه‌ی بەرم، ھیوام دەخواتست که نه‌مردایه هه‌تا منی بەدایه له‌سەر ریگەی
راست که زور ئاره‌زۇوى ده‌کرد.
بەلام هه‌ر شتیک که ویستی خوای له‌سەر بزو دەبیت بیت، ھیچ ھیزیک

نییه رهتی بکاتهوه، بو ساتیکیش ئەوم له بیرناچیت و لهناخی دلهوه لای خوا
نزای بو ده کەم.. له کاتی نویز و لهدواى نویز هەردهم نزا ده کەم کە خوابی
گەوره رەحمى بى بکات، له ساپەی بەزەبى خۆیدا له گەل ئەودا پىکەوه و له گەل
بەندە چاکە کانى كۆم بکاتدەوه و له گەل ئەوان حەشرم بکات ..
خوا رەحمى بى بکات به بەھەشتى فراوانى خۆی شادى بکات .. ئامىن ..

کچیک پله‌ی خوی له بەھەشتدا دیاریکرد

ئەو له کاتیکدا قسەی ده کرد فرمیسک بەری چاوانی گرتبوو، گريان بەری قورگى گرتبو هەندى جار قوتى دەدایەوە و هەندىك جار تواناي بەسەريدا نەدەما و دەستى به گريان ده کرد .. بەو جۆره باسى ھاوریکەی خوی بۇ کردم: هەر له و کاتەوهى بىنېبوم خوشەویستى چوو بسووه دلەمەوە .. زەردەخەنە شىرىيە کانى .. ووشە ناسكە کانى .. رۇشناي ئيمان لە دەمۇچاۋىدا رەنگى دەدایەوە .. روونى و پاكىيە كەى .. ھەممۇ شتىكى ئەو واى ليكىردىم بىكەمە ھاورىيە كى خوشەویستى خۆم..

کاتىك خەمە کانم بۇ ئەو ھەلدەریزىم ئەو دلنىه و اىيم دەكات .. سکالاى لوازى ئيمانم بۇ ئەو دەبەم و ئەويش ئامۇرگارىم دەكات و فيرم دەكات.

زۆر سەرنجى دەدەم ئەو بەرددەوام ئەو ئايەتانە دەخوينىتەوە كە لە بەريەتى، لە بەرامبەريدا ھەست بە كەمى و لوازى خۆم دەكەم .. ھەممۇ گۈئى لى دەگرن ، ھەممۇ خوشيان دەۋىت، ئەو مەشخەلى ھيدايەت بۇو بۇ ھەمموان.

توانى پشتى بکاتە دونيا و نەھىيەلى فىتنە کانى ئەم رۆزگارە سەرقالى بکات، لە ئەھلى قيامەت دەچوو، مۇدە و مۇدىلە تازە كان لاي ئەو ھېچ نرخى نەبۇو..

ئەو سادە بۇو له جلوبەرگ و خواردن و خواردنەوەدا، ووشە و ووتە کانى يادى خوا و خوينىنى قورئان بۇو، فەرمان بۇو بەچاکە و بەرگرى بۇو له خراپە، ووشە کانى جۇریك بۇون دلە کانى ئارام دەكردەوە .

ئىمامداران بەبىئى ئاستى ئىماميان دەكەونە بەر تاقىكىردنەوەي پەروەردگار، ئەویش توشى تاقىكىردنەوەيدەك ھات كە نەخوشىيە كى مەترسىدار بۇو، ھەر زۇو

بە زوو بەناو خانە کانى لەشیدا بلا و بۇوە و زال بەسەریا، بەراستى پییان ووت كە نەخۆشىيە كەى شىرپەنجەيە .

پىغەمبەرى خۆشەويىست (صلى الله عليه وسلم) فەرمۇيەتى:

"أَشَدُ النَّاسِ بَلَاءُ الْأَنْبِيَاءِ ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ يَبْتَلِي النَّاسَ عَلَى قَدْرِ دِينِهِمْ، فَمَنْ ثَخَنَ دِينَهُ اشْتَدَ بَلاؤُهُ وَمَنْ ضَعَفَ دِينَهُ ضَعَفَ بَلاؤُهُ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لِيُصَبِّيَ الْبَلَاءَ حَتَّىٰ يَمْشِي فِي النَّاسِ مَا عَلَيْهِ خَطِيئَةً" رواه ابن حبان وهو حديث حسن

بەو جۆرە نارەحەتىيە کان دەبىنە هۆرى پاك بونەوهى مرۆڤە کان لە تاوان و گوناھ، چونكە گەورەبى پاداشت لە گەل گەورەبى نارەحەتىيە کانە، ئەگەر خواى گەورە كۆمەلېكى خۆشەويىست تاقيان دەكتادوه ھەركەمس رازى بۇو ئەدەد بەر رەزامەندى خوا دەكتەت و ھەركەمس بىزاري دەبىرى ئەدەد تۈرەبىي بەشىتى ..

پىغەمبەرى خۆشەويىست (صلى الله عليه وسلم) فەرمۇوى "بەردەۋام بەلا و نارەحەتى تووشى موسىلمان دەبىت، خۆى و مال و منالى ھەتا دەگاتەدەد لاي خواى گەورە هيچ گۇناھىكى پىوه نەماواه"^۳

اللهم اني اعوذ بك من جهد البلاء و درك الشقاء و سوء القضاء و شماتة الاعداء.

بەم جۆرە تەندرۇستى ھاوارى قورئان لەبەرە كەم رۆژ لە دواى رۆژ خرایپىز دەبۇو ، بەلام ئەم نەخۆشىيە نەيدا لە دلى و ھەر بە زىندىيەتى مايەدەد و تىكى نەشكەنەد، ئەو بەردەۋام دلى پېبۇولە ئىمان و باوهە .. ئارامگەر بۇو و چاوهەوانى پاداشتى خوا دەكرد، رازى بۇو بە قەزاي خوا، زمانى پاراو بۇو بە

³ "مايزال البلاء بالمؤمن والمؤمنة في نفسه و ولده ومله حتى يلقى الله تعالى و ما عليه خطيئة" رواه الترمذى و قال حديث حسن صحيح.

یادی خوا ، ئەو کە ئایەتە کانى قورئانى دەخويىنده وە ئارامى و فينىكى و دلنه‌واي خۆى تىادا دەبىنيھوھ .. چۈن نايىت لە كاتىكدا ئەو ووشە پيرۆزه كانى خواي گەورەي دەخويىنده وە .

كاتى يە كلايى كردنەوە هات، كاتى گيان كېشان و غەرغەرهى مىدەن، كاتى هەناسە بېرىكى و ئازار هات "خواپەنمان بىدات" ، ئەو بەرددەوام چەند ووشە يەكى دەوتەوە ئەوانەي لە دەوري بۇونلىق تىنەدە گەيىشتىن، لەو كاتەدا زەردەخەنەي دە گەرد و دەموجاۋى وەك پەرەي قورئان رۇناڭ بۇو .

دەيىوت .. نەخىر .. پلەي بەرزىرم دەۋىت .. نا .. پلەي بەرزىرم دەۋىت كەسو كارە كەي لە قىسە كانى سەرسام بۇون دەيانووت : ئەو "تا" يە .. غەرغەرهى مىدەن .. يېڭىمان ئەو ورىيە دە كات .

ئەويىش بەرددەوام دەيىتەوە .. نا .. پلەي بەرزىرم دەۋىت .. لە كۆتايىدا زەردەخەنەيە كى گەورەي گەورەي كەرد و پاشان جەستەي بە تەواوى ئارام بۆوه، دواي ئەوھە رۆحى پاكى بەرز بۆوه بۆلای پەروەردگار .. ئەو مىد دواي ئەوھە پلەي خۆى لە بەھەشتىدا دىيارى گەرد ..

دوا اكارم لە خواي گەورە كە هاوارى ئىماندارە كەم لە بەھەشتىدا بخاتە فيرددوسي بالاوه، هاوارى خۆشدويسىتە كەم كە قورئانى پيرۆزى لە سنگدا بۇو بە ئارامگىريە وە مىد، ئەويىك كە باڭخواز بۇو بۆلای ئىمان، خەمختۇرى نویزە كانى بۇو، بەرددەوام بۇو لەسەر بەندايەتى، دونيا بە شەھوەت و چىز و خۆشىيە كانىيە وە ھەللى نەخەلە تاند .. وەك چۈن قورئانى پاراست لە سنگىدا بە دو جۆرە خواي گەورە پاراستى .. هەروەك چۈن كارى دە گەرد بە فەرمانە كانى خواي گەورە بە دو جۆرەش بەرگىرى لە خراپە كان دە گەرد ..

خۆشەویستان ئەم چىرۆكى راستەقىنەيە و شىيخ (على باقىس)
باسى گردۇوه و لە چەند كاتىزىرىتى كەمدا نوسىوېتى.
داوا دەكەين لە خواى بالادەست رەحم بکات بەم كچە و كۆتابى ئىمە و
سەرچەم مۇسلمانان بە چا كە بىگىر ئامىن.

لە شەھوی بۈكىيەننە

بەو جۆرهى بلاو كەرەوهى ئەم چىرۆكە بۆى باسکردىن ئەم رۇوداوه راستەقىنه يە و ئەندىشە زىيە، پېشىكەشە بەو كەسانەھى كە خاوهەنى دلىن يان گوئىدە گرن^٤ بۆ ئەھوھى پەندى لى وەرگرن، ئەو كەسانەش كە خاوهەن ژىرىن سوودى لى وەرگرن و لە خاوهەنى چىرۆكە كە پەندىك فېرىن. خاوهەنى چىرۆكە كەمان كچىكى بروادار و راستگۆيە لە گەل خواي پەروەردگار .. ئەمەش چىرۆكە كەيەتى:

ئاهەنگى گواستنەوهى، ئەمشەو ئاهەنگى گواستنەوهى بو كە، ھەممو پېداويسىتەكان ئامادەن، ئەوانەى دەورۇپشتى ھەممۇ بەيە كەوە گرنگىيان پېتەدە.. دايىكى و خوشكە كانى و ھەممۇ نزىكە كانى پېكەوە چاوهەروانى ئەو كەسە بۇون كە دىت و بۇوك ئارايىشت دەكتات و رېتكى دەخات، بىيار بۇو دواى عەسر بىت، بەلام دواكەوت و كاتىش بەخىرايى تىپەر دەبۇو، ھەرجۇن بۇو هات و دەستى بەكارە كانى كرد، بەردهوام بۇو ھەتا نزىكى بانگى ئىوارە.

بۇك داواى كرد كە پەلە بکەن و بەر لە بانگى ئىوارە كارە كە تەواو بکەن.. چونكە ئەو ھەر لە مەندالىيە و راھاتوھ كە نويز لە كاتى خۆيدا دوانەخات، ساتەكان تىپەر دەبۇون .. لە ناكاۋ دەنگى ھەق و راستى بەرز بۇوە .. اللە اكىر .. اللە اكىر .. ئەو بانگى ئىوارەيە .. شەلھەزاوى و بىتاقەتى بە دەمۇچاوى بوكەخانەوە دىyar بۇو، بەلکو خەمبار بۇوچونكە دەيوىست نويز كەي بکات، لە بەر ئەھوھ ووتى: تکا دەكەم خىرا بکەيت، كاتى نويزى ئىوارە كورتە، لە

^٤ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قُلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ [مُقْ] ٣٧

وەلامدا ئەو ژنەئ ئارايشتى بۆ دەکرد بىزى ووت: پىويستمان بە کاتى زياتە تکا دەكەم كەمىك ئارام بىگرى چونكە ئەمشەو تو بوکىت، چى دەبىت ئەگەر تۈزۈك دوابىكەويت.

كات تىپەر دەبوو و نزىك بۇو لەوهى نويزى ئىوارە نەمىنى، بوكەخانىش سوور بۇو لەسەر نويزى كىردىن، ھەمموو لە ھەولى ئەوەدا بۇون ئارامى بىكەنەوە هەتا ئارايشتە كەدى تەواو دەبىت .

پىيان دەووت: ئەگەر دەستنويزى بىگرىت كارى ئەم چەند كاتىزىرە ئەكراوه ھەمموسى لەناوى دەبەيت.

بۇ ئەوهى قەناعەتى پىن بىكەن نويزى كەدى دواخات يان نەيکات لەملاولاوه فەتواي جۆراو جۆرى بۇ دەھات، پىيان دەووت نويزى ئىوارە لەگەل نويزى خەوتىاندا كۆبکەرەوە، يان پىيان دەووت تەيەموم بکە . بوكى ئىمامدار بۇ دواجار سوور بۇو لەسەر ھەلۈيستى خۆى، بىيارى خۆيدا و پشتىوانى بەخوا بهىست، وازى لەو قىسە و فەتوايانە هيپىنا و كارى پىنه كىردى .. چونكە ئەوهى لە لای خوايى باشترە و بەرددەۋام ترە.

بەم جۆرە بە ھەستىكى ئىمامدارانە راستەقىنەوە ھەستاو دەست نويزى گرت .. بەرمالى نويزى راخست .. لە ۋوخساريدا ئارامى و ھېمىنى دەرددەكەوت بە چەند قاتى ئەو كاتە ئەكەن دەرددەكەوت بە بەرددە دەنلىشتبۇو، بەختەوھرى ئەو لە كاتى نويزە كەيدا دەرددەكەوت بە بەرددە لەو ساتە ئەكەن دەنلىشتبۇو و چاوهپوان بۇو بىكەنە بۇوك بۇ ھاوسەرە كەدى .

الله اكير .. بەلى خوا گەوريە لە ھەممو شتىك .. لە ھەممو فەرمانىك .. ئەوه بوك دەگاتە رىكاتى سىھەم و لە تەھياتى كۆتايى نويزىدايە ..

كەسو کاره كەى بە دەوريدا سەرنجى سەيرى دەدەنلى، سەرنجى پىر لە توانج،
لە گەلن ئەوهى بە ئارەزۇویەكى زۆرەوە چاوهەروانن لە نويژ بىتەوە ھەتا
بىگدىپىتەوە شوېنى خۆى.

ھەر ئەوندەى سەلامى لاي راستى دايەوە و پاشان سەلامى لاي چەبى
دaiyەوە رۆحى لە شەقەى بالىدا و گەيشتەوە لاي پەروەردگار .. ئەم دونيايدى
بەجيھىشت بە گوئىرايدى كەدنى خواى پەروەردگار و ملکەچ نەكەن بىز
شەيتان .

داوا كارين لە پەروەردگار لەوانە بىت كە بەرەو بەھەشت بەرى دەكرين لە
كاتىكدا نىشته جى بواني هىچ نارەحەتىدك نابىن .

تەواو بە حەمدى خوا

قورئان خوین

ئاسایی ئوتومبىلە كەى دەئاژۇو، ئاراستەى بەرەو شار بۇو، رېنگاكە چەند تونىلى تىدا بۇو لەناو يەكىك لەو تونىلانە ئوتومبىلە كەى لەكاركەوت بۆ چاکىرنى ناتەواوى يەكىك لە تايە كان لە ئوتومبىلە كەى هاتەخوار، كاتى لە دواى ئوتومبىلە كەيەوه وەستا بۆ داگرتى تايە ساغە كە، كوتۈپر ئوتومبىلىك بە خىرايىھە كى زۆر ھات و لە دواوه خۆى پىداكىشىا .. لاوه كەى بە بەريندارى خستە سەر زەۋى.

يەكىك لەو كريڭكارانە كە چاودىرى رېنگاويان دەكەن بەم جۆرەي چىرقە كەى گىرايەوه:

من و ھاوريكەم ھاتىن و بەيەكەوه لاوه بەريندارە كەمان ھەل گرت و خستمانە ناو ئوتومبىلە كەوه و پەيوەندىمان كرد بە نەخۆشخانەوه بۆ پىشوازى كردن لە لاويك كە لەسەرەتاي تەممەنيدايم.

رۇخسارى لە كەسيكى ئىماندار دەچوو، كاتىك ھەلمانگرت گويمان لېيۇو ونگە ونگى دەكرد، لەبەر پەلە كردىغان نەمانزانى چى دەلىت و هيچىلى تى نەگەيشتىن، بەلام كاتىك خستمانە ئوتومبىلە كەوه كەوتىنە رۆيشتن .. گويمان لە دەنگىكى ئاشكرا بۇو كە بە هيۋاشى قورئانى دەخويىند.. سبحان الله نالىسى ئەمە بەريندارە (تۆ بلىرى ئەمە دەنگى ئەم بەريندارە بىت) .. خوين جله كانى داپوشىيە و ئىسقانە كانى شكاوه، بەلكو ئەو لەسەر لېوارى مەرگە ..

ئەو بەردهوام بە دەنگىكى هيۋاش و جوان قورئانى دەخويىند .. قورئانى بە تەرتىلەوه دەخويىند، لە ڙيانغا بەو شىيەيە سەرنج راکېشە گويم لە قورئان نەبووه .. ھەستم بە راچلە كىنېك كرد كە بەناو لەشىم و پەراسووه كاغدا گوزھەری دەكرد، دەنگە كە نەما، ئاورم دايەوه بۆ دواوه پەنجەي شەھادەي بەرز

کردبۆوه و شایه‌تگانی دهدا.. پاشان سەری نەوی بوو بازم دایه دواوه دەستیم
گرت .. دلیم پشکنی .. هەناسەی هیچ نەما بوو دونیای بەجی هیشتبوو ..
زۆرم تیپوانی، خۆم بۆ نەگیرا بە هیمەنی دەستیم بە گریان کرد بەلام
نەمھیشت هاوهله کەم بزانیت، بەھیواشی پیم ووت کە لاوە کە مردووه بەلام
ئەویش خۆی بۆ نەگیرا و دەستی بە گریان کرد ، ئیتر بە ئاشکرا دامه پرمەی
گریان و فرمیسکە کامن جۆگەله‌یان بەست.

دیمه‌نى ناو ئوتومبیلە کە زۆر کاریگەر بوو، کاتیک گەیشتنیه نەخۆشخانە
چیرۆکی ئەم لاوەمان بۆ ئەوانە دەگیّايدەوە کە لەوی بۇون، زۆربیان بەو رواداوە
و وەفات کردنی ئەو لاوە نیگەران بون، وەك ئىمە ئەوانیش دەستیان بە گریان
کرد، رۇومەتیان فرمیسکى تەر بۆ بولە، يەکیک لەوانە بە بیستانی چیرۆکە کە چوو
ناوچەوانی لاوە کەی ماج کرد .. ھەموو سور بون لەسەر ئەوەی کە نەرۇن و
چاودروان بن بۆ ئەوەی بەشدارین لە نویز کردن لەسەری ..

فەرمانبەریکی نەخۆشخانە پەیوهندى کرد بەمالى لاوە کەوە، کاتیک براى
لاوە کە هات باسى لە ژیانى کرد:

ھەموو رۆژانیکى دووشەمە دەچوو بۆ سەردانى داپیرەی کە بە تەنها لە
دیيەك دەزى، سەربارى ئەوەی کە سەردانى بیوھەن و ھەيتوان و ھەزارانى
دەکرد، لاي دانیشتowanى دیيە کە ناسراو بوو چونکە لەگەل خۆيدا كتىب و
کاسپىتى ئائىنى بۆ دەبر و دابەشى دەکرد بەسەرياندا.

لە ھەموو چونیکەدا ئوتومبیلە کەی پە دەکرد لە بونج و شەکر بەمە بەستى
دابەش کردنی بەسەر ھەزاران و بى نەواياندا.

کېپىنى شىرىنى بۆ منالان و دلخۆش کردىيان بەشىك بۇو لە ئەو ئىشانەى

لەسەر دانە کەيدا دەبکرە.

کاتیئک باسی دووری رېڭا و نارەحەتى ئەو سەفەرە يان بۇ بىكرايە دەيپوت زۆرتىن سوودم لە دورى رېڭاكە وەرگىترووھ چونكە قورئانى تىادا لەبەر دەکەم و بەسەريدا دەچەمەوھ ، لەگەل خۆمدا کاسىت دەبەم و گۈئ لە ئامۇزگارى و وانە ئايىنى دەگرم ، ئەمە جىگە لەوهى لە ھەنگاوه كاندا كۆمەلېك پاداشتم ھەمە.

بەيانى رۆزى دوايى مزگەوت پىر بۇو لە نويىزكەران، لەگەل كۆمەلېكى زۆر لە موسىلمانان نويىزمانان لەسەر كرد، پاشان ھەلمان گرت و بىردىمان بۇ سەر قەبران، كردىمانە ئەو چالە تەسکەوه.

ئىز ئەو پىشوازى لە يەكەم رۆزى دوايى كرد .. وەك ئەوه بۇو منىش پىشوازى لە يەكەم رۆزى دۇنيا بىكەم.

﴿الزمن القادر عبد الملك القاسم﴾

گهنجیکی لاسار

ئەم چیزکە له بازارە کانى "عەویس" له "ریاز" رویداوه، يەکیك لە پیاوچاکان دەلیت: به ئوتومبىللە كەم بە بازاردا دەرۋىشتم، كچ و كورپىكى هەرزە کارم بەيە كەوه بىنى، دوو دل بۇوم لهوهى كە دابەزم و ئامۇزگاريان بكم ؟ بەلام له كۆتايدا بېيارمدا ئامۇزگاريان بكم.

ھەركە ئوتومبىللە كەم راگرت و دابەزىم كچە كە رايىرىد و لاوه كەش ترسى لى نىشت چونكە وايدەزانى من لە دەستە فەرمان بە چاکە و بەرگرى لە خراپەم.

كە لىيى نزىك بومەوه شەھزادبو، سەلامم ليىرىد و پىم ووت : من لە دەستە نىم و پۆلىسيش نىم، بەلكو برايە كى تۆم و حەز دەكەم توشى خىر بىت لە بەر ئەوه بە باشم زانى ئامۇزگاريت بكم.

پاشان پىكەوه دانىشتن و باسى گەورەبى خوام بۆ كرد، سەرنجىدا چاوه کانى فرمىسىكىان دەباراند، دواى ئەوه لەيە كىز جىابوينەوه و بەلام ژمارەت تەلەفونە كامان بەيە كىزدا.

دوو ھفتە دواى ئەوه رووداوه رۆزىك گىرفانه کام دەگەرام ژمارەت تەلەفونى ئەو لاوهەتەوه بەر دەست بە خۇمم ووت بۆ پەيوەندى پىوهنە كەم، بزاڭم چى كردووه؟

ئەو كاتەت تەلەفونم بۆ كرد بەيانى بۇو سەلامم ليىرىد ووت: من فلاان كەسم دەمناسىتەوه ...؟

بىنى ووت: چۈن ئەو دەنگە ناناسىھەوه كە رۆشنايى ھىدايەتى لىيۆه دەر كەوت و رېڭكاي راستم بىنى بىنى.

بپارمان لەسەر دانانی کاتیکدا کە يەكتى تىادا بىيىن كە دواى عەسىرى
ھەمان رۆزى دەكىد.

وېستى خواى گەورە وابۇ مىوانمەت و تواناي مۆلەت وەرگەرتىم نەبۇ
لىيىان، بۆماوهى کاتىزىرىيەك دواكەوتم پاشان كەۋەتە گومانەوە بچىم يان نا.

ووتم: بەلینە كەم بەسەر بەرم باشتە ئەگەر درەنگىش بىت.

کاتىك لە دەرگامدا باوكى دەرگاكەى كردهوھ :

سەلامو عەلەيکوم ..

وھ عەلەيکوم و سەلام..

پرسىيارى ھاۋەلە كەم كەد : لە مالەوهىد

باوکە كەى بەسەرسامىھە كى زۆرەوە سەبىرى دەكەردىم ..

ووتم: فلان لەۋىيە؟

بەلام ئەو ھەر بە سەرسامىھە و سەرخىي دەدامى .. پاشان پىىى ووتم: كورم
ئەوهى تۆ پرسىيارى لى دەكەيت مەرد .. ئەمەش خۆلى قەبرە كەيەتى بەر لە
تۆزىك ناشتومانە .

ووتم: مامە ئەم بەيانى يە قىسەى لە گەل كەردىم ..

باوکى ووتى: دواى ئەوهى نويىزى نيوھرۆزى كەد، لە مزگەوت مايدەوە بۆ
خويىندىنى قورئان، پاشان هاتەوە مال بۆ قەيلولە كەردىن، كە وېستىمان بۆ نان
خواردن خەبىرى بىكەينەوە رۆحى بەرەو لاى خوا رۆيىشتىبوو.

باوکى بەرددوام بۇ لەسەر قىسە كانى: كورە كەى من لەو جۆرە كەسانە بۇ
كە بە ئاشكرا گوناھى دەكەد، بەلام بەر لە دوو ھەفتە گۆرە و ئىزت ئەو خەبىرى
دەكەدىنەوە بۆ نويىزى بەيانى كە بەر لەو بۆ نويىزە ھەلنى دەستا.

ئەو لەناو مالە كەى خۆماندا و بەئاشكرا و بەبەرچاومانەوە بى فەرمانى

ده‌کرد، پاشان خوای گهوره بهر له ماوهیه کی کەم منه‌تی هیدایه‌تی به‌سەردا رشت و گۆرا.

پرسیاری لیکردم: کەی کوره کەی منت ناسی؟
ووتم: بهر له دوو هەفتە.

- کەواته ئەو کەسەی کە ئامۆژگاری گردۇوه تۆ بويت?
- بەلىن

وتنى: رېم بده سەرى ندو کەسە ماج بکەم کە کوره کەمی لە ئاگر رېزگار كرد.

سەرچاوه : کاسیتى "نهاية الشباب"
پىغمەبرى خوا (صلى الله عليه وسلم) راستى فەرمۇوه: "اذا اراد الله عزوجل بعد خيرا، عسله، قيل : وما عسله؟ قال "يفتح الله عزوجل له عملا صالحًا قبل موته ، ثم يقبضه عليه" صحيح رواه احمد.

کۆتاپی ھاوريکەم

گەنجىك گىزايىه ووتنى:

ئىمە كۆمەلېك لاو بسوين، لە زانكۆيەك دەمانخۇينىد، ھاورييەكى خۆشە ويستمان ھەبسو ناوى موحەممەد بسو.

محمد ئەو لاوە بسو كە شەوه كانى بۆ زىندۇ دەكەدىنەوە، توانايەكى باشى شىشان لىدانى ھەبسو بە جۆرىيەك ئىسقانى لەشمانى دەخستە سەما.

ھەمو و ئەو بۆچۈنەمان ھەبسو كە بەسىر بىردىنى شەو بەبى محمد ھىچ خۆشى تىدا نى يە و ئەو شەوه وەك مردو وەھايە.

رۆژگار بەم جۆرە تىپەر بسو، ھەتا رۆژگار محمد ھات بۆ زانكۆ، بەلام ئەو موھەممەدەي جاران نەبسو، رەنگ و رۆخساري تەدواو گۆرابسو، نىشانەي ئارامى و ترسان لە خواي پىوه ديار بسو، چۈرم بۆلاي و قىسم لەگەلن كرد و پىيم ووت:

محمد ئەو چىتە؟ ئەو دەمۇچاوه ئىيە كە من و ھاورييەن ئەيناسىن.

محمد بە زمانىيەكى شىرىن وەلامى دامەوە:

ھاورييە ئازىزم وازم لە بىھودىيە و تياچۇون ھىناوه، ئىستا بىرەو لاي خوا گەراومەتەوە و تەوبەم كردوھ.

پىم ووت: ھەرچۆنت كردووھ ئاهەنگى ئەمشەو لە كىس مەددە، مىوانىيەكمان ھەيدە خۆشت ئەويت ئەويش فلان كەسى گۆرانى يېزە.

تىكايد بىبورە ھاورييەم من ئىز بېپارام داوه چىز نەچىمە ئەم كۆرە بى كەلەكانەوە، لېيم تېڭەيشتى.

ھاوري لاوە كەى بەم وەلامە شىت و تورە بسو ..

محمد بی‌ی ووت:

گوئم لیسگر، ده زانی تەمەنت چەندى ماوه؟ ئىستا تو ئەوپەرى هېز و تواناي لاشىي و مىشكەت ھەيە، ئەم توانايە بەردەوام نابىت، ئىستا تو لهناو توانسىنەكى گەنجانەدا دەۋىت ھەتا كەى لهناو تاواندا دەمىنەتەوە و خۆت لە گۇناھدا نوقم دەكەيت؟

بۇ ئەم تەمەنە كە گەورەترين سەرمایەتە بەكارناھىيى لەكارى خىر و چاكە و بەندايەتى كەردىدا؟

محمد بەردەوام بۇو لە ئامۇزگارى كىردن و كۆمەلىك ئامۇزگارى و پەند و ووتەي جوان لە دلە پاڭ و راستەكەيدوھەتە دەر، داواى لى كەردىم تەوبەيەكى راست بىكمە.

بى‌ی ووت: ئەى فلان ھەتا كەى بى ئاگايت؟ نەنويىز بۇ خوا دەكەيت و نە بەندايەتى؟ ئەى نازانى ئەمەر بىت يان سبەي دەمرىت، چەند گەنجى لەخۆبائى ھەبۈون كە فريشتهى گيانكىش بەردەرگاى بى گىرن، چەند كەس ھەيە بەبى ئاگايتى چاودەرانى تەدواو بونى مانگە بەلام نازانى كە كاتى تەمەنى لە تەدواو بون نزىكە، چەند ھەيە كە نوقمى خۆشى و رابواردە بەلام دەرك بەوه ناكات و ھەست ناكات كە ئاوا بونى تەمەنى نزىك بۇتەوە ..

ئەم لاوه دەلىت:

بەو جۆرە لەيە كەن جىابىنەوە، رۆژى دوابىي ھەينى بۇو نەچۈنەوە بۇ زانكۆ، بەلام بۇ شەمە كە دەبۈوە دووھەم رۆژى مانگى رەمەزان چۈرمۇ بۇ كۆلچىج، بەراستى دىيەنە كە زۆر سەير بۇو ھەممو ئەو لاوانەي كە بەرچاوم دەكەوتىن خەمبار دىيار بۇون ھەممۇ دەمۇچاوابيان گۆرپا بۇو.

پێم ووتن: ئەوە چیتانە؟

یەکیکیان ووتی: دویینی محمد لە نویزی هەینی ھاتۆتە دەر ئوتومبیلیک بە خیڕائی لییداوه، ئەو بە زمانی رۆژووهە گیانی گەیاندەوە خوای پەروەردگار ..
لا اله الا الله ...

چەندە کۆتايسە کی جوانی دەست کەوت، عەسرى ئەو رۆژە نویژمان
لەسەری کرد و بە گل دامان پوشی، بەراستی دیمەنیکی کاریگەر بwoo.
(له کاسیتی: کل من عليها فان).

کۆچی نورا

جهسته‌ی بەردەوام بەرهەو لاوازى دەچوو، دەموجاوى رەش داده‌گەردا ، وەك هەمیشە بەردەوام قورئانى دەخويىد، كاتىك بە دوايدا بگەرايانايە لەشوييى نويزە كەى دەتبىنى لە كىنۋش يان سوجىدەدا بۇو يان دەستى بلند كردىبوو و خەرىكى نزا و پارانەو بۇو، بەم جۆرە كاتە كانى دەگۈزەراند لە بەيانياندا و لە ئىواراندا و لە ناو تاريکايى شەودا، ئەو هەرگىز لە بەندايەتى بىتابەت و ماندوو نەدەبۇو .

منيش بەردەوام خەمم لە گۆثارە ھونەرييەكان و ئەو كىتىبانە دەخوارد كە تايىهەت بۇون بە چىرۆك، كاتىكى زۆرم بە سەير كردىنى ۋېدىۋە بەسەر دەبرد بە شىۋەيەك كە پىنى ناسرا بۇوم، لەپال ئەمانەدا ئەوهى كە زۆر بىنى ناسرا بۇوم بەجى نەھىيانى ئەركە كامى بۇو كە لەناوياندا ئەوه بۇو نويزە كامى بە تەواوى جى بەجى نەدەكەد ..

شەۋىلەك بۇ ماوهى سى كاتىزمىر سەيرى فلىيمى جۆراو جۆرم كەد ، كاتىك ۋېدىۋەكەم كۈزاندەوە و ويستم بچىمە جىڭىگە كەمەوە گوېم لە دەنگى بەيانى بانگى بەيانى بۇو ، لەو كاتەدا نوراي خوشكم بانگى كەدم ، كە چۈوم لەشوييى نويزە كەى بۇو

—بەللى، نورا چىت ئەۋى؟

بەدەنگىكى تىۋىز بىنى ووتىم: هەتا نويزى بەيانى نەكەيت نەخەويت .. ووتىم: ئۆمى، ھىشتا كاتىزىرىكى ماوه بۇ بانگى بەيانى، ئەوهى گوېت لېبۇو بانگى يەكەم بۇو ..

بە دەنگىكى پې لە خۆشەويسى وەلامى دامەوە (ئەو ھەروا بۇو ھەتا بەر

لەوەی توشى ئەدو نەخۆشىه پىسە بىت و لەسەر جىنگا بىھۋىت():

ـەنە وەرە بۇ لام ..

ھەرگىز نەمدەتوانى وەلامى داواى نەدەمەو .. چونكە ھەستىم بە پاكى و
راستگۇرى دەكەد تىايىدا .. پېم ووت:

ـبەلىٰ چىت ئەۋىت؟

ـدانىشە ..

ـئەوە دانىشىم چىت ئەۋىت؟

بەدەنگىيىكى خۆشەو ئەم ئايەتەى بۇ خويىندىم:

{ كُلُّ نَفْسٍ ذَآتَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُؤْفَقُونَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ رُحْزَخَ عَنِ

النَّارِ وَأَدْخَلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْغُرُورِ } آل عمران ١٨٥

پاشان تۆزىلەك بىدەنگ بۇو .. لىٰ ئى پرسىم : ئايا باوھەرت بە مردن ھەدیه؟

پېم ووت: بەلىٰ باوھەرم بىنى ھەدیه ..

ووتى: ئەى باوھەرت نى يە كە لېپرسىنەوەت لە گەل دەكىيەت لەسەر ھەمەو
گەورە و بچو كىل؟

ـبا، بەلام خوا لېبوردە و بە بەزەبى يە، تەمەنېش بە بەرىدەوە ماوه.

ـئەى لە مردىنى كوتۇپۇر ناترسىت؟ سەيرى هند لە تۆ بچو كىر بۇو لە
رۇداویيکى ئوتومبىلدا گىانى سپارد، .. فلان .. فلان .. فلانى تر .. خوشكە كەم
مردن تەمەن ناناسىت و تەمەنېش نابىيە پىوھەر.

بە دەنگىيىكى ترساو وەلامم دايەوە لە كاتىكىدا شويىنى نويىزە كەى تارىيك بۇو:
من لە تارىكى دەترسم و تۆش بە مردن منت ترسان، ئىستا چۈن بىخەوم؟ من
وامدەزانى كە تۆ رازى دەبىت ئەم پشۇوە گەشتىمان لە گەل بىھەيت.

لە پې دەنگى گۆرە و منىش دلەم بۇي داخورپا ..

ووتی: لهوانه‌یه ئەمسال گەشتیکی دور بکەم .. بۆ شوینیکی تر .. هەنا
لهوانه‌یه وابیت، تەمدن به دەست خوایه ... دەستی به گریان کرد ..
بیرم له نەخۆشیه کەی کردەوه، پزیشکە کان به نەپینی به باوکمیان و تیوو ئەم
نەخۆشیه لهوانه‌یه زۆر بواری نەدات .. بەلام کى ئەم ھەوالله‌ی پىداوه ..
لهوانه‌یه خۆی پېشىنى ئەوه بکات؟

پېم ووت: نورا چیته بیر له چى دەکەيتەوه؟
بەدەنگیکی بەھېزەوه بىی ووت:

وادهزانی بۆیه ئەم قسانە دەکەم چونکە نەخۆشم؟ نەخىر .. لهوانه‌یه تەمدەنم
لهو کەسانەی لەشیان ساغە زۆرتربیت.. ئەی تو ھەتا کەی دەژیت؟ لهوانه‌یه
بیست سال .. چل سال .. پاشان چى؟

دەستی لهناو تاریکاییدا دەبریسکایدە کە به توندى رايدهوەشاند .. ووتی:
جیاوازى چیيە له نیوانغان، ھەممومان لەم دونیاچە کۆچ دەکەین و دەرۋین بۆز
بەھەشت يان بۆ دۆزەخ .. بەخىر خەبەرت يېتەوه هەنا ..
بەخىرايى دەرۋىشتم بۆ ناو جىڭاکەم لە کاتىكدا گويم له دەنگى بۇو، خوا
ھیداچەت بادات .. نويزە كەت له بیر نەچىت ..

گويم له لىدانى دەرگا بۇو ، سەيرى كاتىزىرە کە كرد ھەشتى بەيانى بۇو،
ئەمە کاتى ھەستانم نەبۇو بەلام گويم له دەنگە دەنگ و گریان بۇو دەبیت چى
رۇویداچىت؟

تەندروستى نوراى خوشكم تىكچوو بۇو .. باوکم برد بوى بۆ نەخۆشخانە
.. إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ .. ئەمسال گەشت ناكەين .. لەسەرم نوسراوه
ئەمسال لە مالى خۆمان بىيىمەوه ..

دوای چاوه‌روانیه کی زۆر، کاتژیر بسو به یەکی نیوهرۆ باوکم لە
نەخۆشخانه وە تەلەفونی بۆ کردن ووتی:
دەتوانن ئیستا بین بۆ سەردانی، خیرا وەرن ..
دایکم ووتی: قسەی باوکت ئاشکرا نەبسو و دەنگی گۆرابوو .
سوار ئوتومبیل بوبین، دایکم لە تەنیشتەمە وە نزای بۆ دەکرد .. بە راستى ئەو
کچیکی صولحاو و گویپایەل بسو .. هەرگیز نەمدى بسو کات بە فیروز بادات ..
لە دەرگای دەرەوەی نەخۆشخانه چوینە ژوورە وە بەخیرابى بەسەر
قادرمە کاندا سەرکەوتین ...
پەرستارە کە بىئى ووتین: لە ژوورى چاودىرى وورده دەتابم بۆ لای، نورا
کچیکی باشە.

دایکمی دلىا کرده وە کە بەرھو باش بون دەچىت لە دواى ئەو بىھۆشىيە
کە بەسەريدا هاتووھ .. پاشان بىئى ووتین: رېڭا نادرىت لە كەسيك زياتر بچىتە
ژوورە وە چونكە ئەمە ژوورى چاودىرى کردنى وورده ..
لە پەنجەرهىيە کى بچۇو کى دەرگای ژوورە کە وە سەرنجى ناوەوەم دەدا ، لە
نېۋە قدرە بالغى پىيىشكە کاندا چاوه کانى نورام بىنى ئەويش سەرنجى دەدامى
دایكىشىم لە پەنايەوە وەستا بسو ، دواى دوو خولەك دایکم هاتە دەر چونكە
تواناي شاردنه وەي فرمىسىكە کانى نەبسوو.

بوارياندا بچەمە ژوور بەلام بەو مەرجهى زۆر قسەی لە گەلن نەكەم ..
سەلامم ليىكىد .. پىم ووت : نورا چۈنى؟ دوينى باش بويت .. چى رويدا؟
دواى ئەوەي دەستى گوشىم وەلامى دامەوە: سوپاس بۆ خوا باشم ئیستا
باشم، لە قدراغى جىڭاكىدەوە و لە تەنیشتىيە وە دانىشتم دەستم بەر قاچە کانى
کەوت، بەلام ئەو دوورى خستەوە، پىم ووت: دواى لېبوردن دەكەم ئەگەر

تەنگاوم گردبیت .. ووتی: نەخیڕ .. بەلام فەرموده یە کی خواى گەورەم بیر
کەوتهوه کە دەفرەرمویت:

{وَالْفُتُّ السَّاقُ بِالسَّاقِ } {إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ } القيامة ٢٩ ، ٣٠
هەنا داوات لیدەکەم نزام بۆ بکەیت لەوانەیە بەم نزیکانە پیشوازى لە^{یە}
یە کەم رۆژى دوايى بکەم، گەشتە کەم دوورە و تویشوم کەمە ..
کە ئەوەم بیست فرمیسک لە چاوم ھاتە خوار و دەستم بە گریان کرد،
تیبینى ئەوەم نە کرد کە من لە کویم، لەسەر گریان بەردهوام بۇوم، بە جۆرنىك
باوکم لەتاو من نوراي بىرچۇوه .. پیشتر بە گریانى لەم جۆرە رانەھاتبوين ..
لە گەل ئاوابونى ئەرۆزە خەمناکە، بىدەنگىھە کى درېش خایەن بالى كىشا
بەسەر مالە كەماندا، كچەكانى پورم و خالىم ھاتنە لامان .. روادى خېرا ھاتە
بەرەوھ .. میوانغان زۆر بۇون .. دەنگە كان تىكەل بەيدە دەبۇون.. يەك شتم
زانى .. نورا مرد.

ئەوانەم جيا نەدە كەردنەوە کە دەھاتن .. نازانم چىيان ووت .. خوايە من لە
کویم؟ چى رودەدات؟ تەنانەت تواناي گریانم نەماپۇو .. ئەوەم بىرکەوتهوه کە
نورا ھاوەل و شەرىكم لەناو مەنلانى دايىمدا، چونكە ئىمە دووانە بۇوين ..
ئەوەم بىرە کە نورا ھاوبەشى خەممە كانم بۇو و لە گەللى بەش دە كردم .. ئەو بۇو
بەردهوام نزاي هىدايەتى بۆ دە كردم .. ئەو كەسەئى شەوانىكى درېش فرمیسکى
دەپشت و باسى مۇدن و لىپرسىنەوە بۆ دە كردم.

خوا يارمەتىمان بىدات .. ئەمەشەو يە کەم شەوه و ئەو بۆتە میوانى گۆرە كەى
.. خوايە رەھى بى بکە و گۆرە كەى بۆ رۆشن بکە .. ئەوە شویتى نويزە كەيەتى
.. ئەوە قورئانە كەيەتى .. ئەوە بەرمالە كەيەتى .. ئەوە .. ئەوە .. بەلکو ئەوە

پۆشاکه گولیه جوانه کەیەتى كە بىزى و قىم ئەيشارمهوه بۆ كاتى شووكردنم ..
بىرم كەوتەوه و گريام بۆ رۆزه فەتاوه كام .. گريام به بەردهوامى گريام ، لە
خوا پارامەوه كە ليئە خۆش بىت و بىبه خشىت .. نزام لاي خوا كرد كە لە
گورە كەيدا دامەزراوى بکات وەك چۈن بەردهوام حەزى دەكىد نزا بکات .
خوا رەھىت بى بکات .

الزمن القادر عبد الملك القاسم

بلاوکراوه‌کانی پرۆژه‌ی (تیشک)

ناوی کتیب	ژ	نووسه‌ر
بئی‌سلامکردنی کورد، ماسته‌رnamه یان هه‌لنه‌نامه ؟	۱	ن: فازل قه‌ره‌داغی
نـهـزانـی و بـیـشـهـرمـیـی، بـهـشـیـیـکـ لـهـ چـواـشـهـکـارـیـهـکـانـیـ مـهـرـیـوـانـ هـهـلـهـبـجـهـیـ لـهـ کـتـیـبـیـ (سـیـکـسـ وـشـهـرـ وـثـنـ)ـداـ	۲	ن: عومه‌ر که‌مال ده‌رویش
نـاـشـتـیـنـامـهـ، وـهـلـامـیـکـ بـوـ (خـوـینـنـامـهـ)ـیـ زـهـرـدـهـشـتـیـ	۳	ن: ئامینه صدیق
فـهـتـوـاـکـهـیـ مـهـلـایـ خـهـتـیـ، ئـهـفـسـانـهـیـ مـیـرـوـونـوـوـسـیـکـ	۴	ن: حـهـسـهـنـ مـهـلـهـ حـمـودـ حـمـهـکـرـیـمـ
صـهـلـاـحـهـدـدـینـیـ ئـهـبـیـوبـیـ، گـهـورـهـتـرـلـهـ رـهـخـنـهـگـرـانـیـ، گـفـتوـگـوـ لـهـگـهـلـ پـرـفـیـسـوـرـ دـکـتـوـرـ موـحـسـيـنـ موـحـهـمـهـدـ حـسـيـنـ	۵	ئ: ئارام عـهـلـیـ سـهـعـیدـ
بـهـرـهـوـ بـهـخـتـیـارـیـ ئـافـرـهـتـ (بـهـرـگـیـ يـهـکـمـ)	۶	جهـمـالـ حـهـبـیـبـولـلـاـ (بـیـدارـ)
ئـازـادـیـیـ رـادـهـرـبـیـرـیـنـ لـهـ رـۆـزـتـاـواـ، لـهـ سـهـلـمانـ وـهـرـزـیـرـ حـمـهـسـهـلـیـمـ	۷	ن: دـ. شـهـرـیـفـ عـهـبـدـولـعـزـیـمـ
بـهـجـیـهـانـیـکـرـدنـ، دـیدـیـکـیـ ئـیـسـلـامـیـ	۸	ن: دـ. مـوـحـسـيـنـ عـهـبـدـولـحـمـيدـ وـهـمـهـکـرـیـمـ عـهـبـدـولـلـاـ
کـورـدـسـتـانـ لـهـبـهـرـدـهـمـ فـتوـحـاتـیـ ئـیـسـلـامـیدـاـ	۹	ن: حـهـسـهـنـ مـهـلـهـ حـمـودـ حـمـهـکـرـیـمـ
بـهـرـهـوـ بـهـخـتـیـارـیـ ئـافـرـهـتـ (بـهـرـگـیـ دـوـوـهـمـ)	۱۰	ن: جـهـمـالـ حـهـبـیـبـولـلـاـ (بـیـدارـ)

ن: فازل قەرەداغى	مێژووی دیريینى كوردىستان (كتىبى سىيەم)	۱۱
ئا: عەبدولدايىم مەعروف ھەورامانى	سەدەيەك تەمەنەنى نۇورىن، مامۆستا عەبدولكەريمى مۇھەممەپ بىز بېنۇوسى خۆرى بناسە	۱۲
ن: ئىكراام كەريم	دەولەتى خىلافەت، بۇزاندەوهى كۆملەگە و گەشەسەندى شارستانىيەت	۱۳
ن: شىخ موحەممەد خالى	لە سەرگۈزشتەكانى زيان، ئەدەبى گالتەوگەپ، روداوى مێژوویي، بىرەوەريي	۱۴
ئا: پرۆژەي تىشك	پرۆژەي دەستورلىقەریبى كوردىستان رامان و سەرنج و پېشىيار	۱۵
ن: ئە حمەد حاجى پەشيد دكتور صەباح بەرزنجى پىشەكى بۆ نۇوسىيە	بىست و سىّ سال سەرەۋەريي	۱۶
ن: بەكر حەممەصدىق	قورئان وە حى ئاسمانە، نەك پەنگانەوهى سەردەمى خۆرى	۱۷
ن: ئارام قادر	ئىسلام و سىاسەت، لىكۆلىنەوهىەك لەمەپ پەيوەندى نىيان ئىسلام و سىاسەت	۱۸
ن: پرۆفسىر دكتور موحىسىن موحەممەد حسین و: عوسمان عەلى قادر	سوپاي ئەييوبىان لە سەرەۋەمى سەلاھەدىندا پىكھاتنى، رېكخىستنى، چەكەكانى، ھىزى دەريابىي و شەپۇ جەنگە گىرنگە كانى	۱۹
ن: عەبدورپە حمان نە جەمەدين	پوخته يەك دەربارەي پۇشوو	۲۰
ن: د. كاوه فەرەج سەعدون	رەلى پىشىنگدارى زانا موسولمانەكان لە پىشىكەوتتە زانستىيەكاندا	۲۱

۲۲	ن: موحەممەد حەمیدوللًا و: شوان ھەورامى	يەكەمین دەستوورى نووسراولە جىهاندا، بەلگەنامەيەكى گرنگى سەردەملى پېغەمبەر (صلى الله عليه وسلم)
۲۳	ن: ئىكراام كەرىم	ئىسلامناسىي يان ئىسلامنەناسىي، وەلامىك بۇ كتىبى (ئىسلامناسى) عەلى ميرفاطروس
۲۴	ن: جەمال حەبىبىوللًا (بىدار)	بەرھو بەختىارىي ئافرهەت (بەرگى سىيەم)
۲۵	عەبدولعەزىز پاپەزانى	ئىشىكىدىن نەك تەمەلى
۲۶	نووسىنى: د. عەبدولحەمید ئەحمدەد ئەبو سلیمان وەرگىپانى: ئامىنە صديق عەبدولعەزىز	دۇورگەي بىناسازان، چىرۆكىي پەروەردەيىه بۇ گەورە و بچوکى ئەم نەوه نوييە
۲۷	فەرھاد شاكەلى	زمانى گەردەلۈول، خۇونى شىنە با كۆمەلە دىدارىكە لەسەر شىعر، فەرھەنگ، زمان، تەسەرەوف، پۇزەلەتناسىي، ئىن، پەخنەمى ئەدەبى، پۇوناڭكىر و دەسەلات
۲۸	ن: عادل صديق	ھەلەبجە ۱۸۸۹ - ۱۹۳۰، لىكۈلىنەوەيەكى مېئۇيى سىياسىيە
۲۹	ن: عەبدۇررەحمان بەدەۋى و: وەرزىز حەممەسەلەيم	بەرگى لە قورئان دىرى پەخنەگرانى
۳۰	ئامادەكردن و وەرگىپانى: حەممەكەرىم عەبدوللًا	فەرمۇودە ھاوېشەكانى بوخارى و موسلىم
۳۱	ن: حەسەن مەحمود حەممەكەرىم	مەلا ئىدريسى بەدلىسى، رۆلى لە يەكخىستىنى میرنشىنە كوردىيە كاندا

ن: ئومىد حەممەمین	شىخ مە حمودى حەفيت (١٩٢٥ - ١٩٢٢)	٣٢
ن: لىيوبو لەلاقايىس و: عەبدول حسین	ئىسلام لەبەردىم دۈرياندا	٣٣
ن: ئە حمەد كاكە مە حمود	رامىارى لە ئىسلامدا	٣٤
ن: دكتور كەرىم ئە حمەد	وەلەمى پرسىيارەكان، رەواندىنەوهى كۆملەلىك گومان سەبارەت بە راستىيەكانى ئىسلام	٣٥
ن: قانع خورشيد	مرۆڤ و پەيامدارى	٣٦
ن: د. سەلاح عەبدولفەتاح ئەلخالىدى و: تارق نەجىب رەشيد	سەيد قوتب، لە هاتنه دنياوه تا شەھىدبوون	٣٧
ن عەلى موحەممەد سەللابى و: حەميد موحەممەد عەبدوللا	عوسمانى كورپى عەفغان، كەسايەتى و سەردەمە كەھى	٣٨
ن: مەلا ئە حمەدى شەريعە	خوانى پووح، توپشىنەوهى يەكە دەربارەي گەورەيى و پىرۇزىنى نوپىز	٣٩
ئامادە كەردىنى: رەوشىت مەممەد	ئەلېبىي لاتىنى .. زمانى ستاندارد	٤٠
نووسىينى: د. صباح بەرزنجى	بنەماكانى فيقەي ئىسلامىي (بەرگى يەكەم)	٤١
ن: ئە حمەد ئىبراھىم وەرتى	پۇختەيەك دەربارەي راگەياندىن و راگەياندىنى ئىسلامىي	٤٢
ن: ئىكراام كەرىم	دەروازەيەك بۆ زانستەكانى قورئان	٤٣
ئ: ئە حمەد حسین ئە حمەد	بىرەوەرييەكان دەبنە گەرنگ، دىيمانەي مامۆستاي دىرىين ئە حمەد سەعید	٤٤
ن: د. عەبدولحەمید ئە حمەد ئەبوسلىّمان	گەنجىنەكانى دوورگەي بىناسازان	٤٥

و: بوشرا صديق عه بدولعه زيز		
نوسىينى: د. عه بدوللە ناصح عه لوان وەرگىپانى: ناصح ئىبراھىم سازانى	پەروەردەي مندالان له ئىسلام دا	٤٦
نوسىينى: مەلا موحەممەدى جەلى كۆبى (مەلاي گەورە) قانع خورشىد پىشەكى بۇ نوسىيەو رېكىخستووه تەوەو پەراوىزى بۇ دانادە	فرى فرى قەل فرى	٤٧
نوسىينى: يوسف حاج ئە حەممەد وەرگىپانى: كاوه مەممەد شارباژىپى	كۆچ كۆمەله چىرۆكىكى واقيعىي كۆمەلایەتىيە	٤٨